

MOS Hartikainen Sami

06.06.2007
JULKINEN

VASTAANOTTAJA

Eduskunta
Suuri valiokunta

Viite

KTM 5/011/2007

Asia

EU; valtiontuki; ympäristönsuojelulle myönnettävää valtiontukea koskevien suuntaviivojen tarkistus

U/E-tunnus:

EUTORI-numero:

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti selvitys komission julkaisemasta alustavasta luonnoksesta koskien ympäristönsuojelulle myönnettävää valtiontukea. Suuntaviivat koskevat *yrityksille myönnettävää tukea* toimenpiteisiin, joilla katsotaan olevan myönteinen vaikutus ympäristön tilaan, kuten esimerkiksi energiansäästöön ja saastumista vähentäviin investointeihin.

Henrik Räihä
Apulaisosastopäällikkö

Sami Hartikainen
Ylitarkastaja

LIITTEET Perusmuistio; Alustava luonnos: yhteisön suuntaviivat ympäristönsuojeluun myönnettävästä valtiontuesta; Utkast till gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi

MOS

Hartikainen Sami

04.06.2007

Asia

EU; valtiontuki; ympäristönsuojelulle myönnettävää valtiontukea koskevien suuntaviivojen tarkistus

Kokous

Liitteet

Viite

EUTORI/Eurodoc nro:

-

U-tunnus / E-tunnus:

-

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Komission ja jäsenmaiden monenkeskinen kokous 2.7.2007.

Komissio on luvannut järjestää syksyllä 2007 vielä toisen monenkeskisen kokouksen, jossa jäsenvaltiot voivat esittää tarkennetut kantansa.

Asiakirjat:

Luonnos: Yhteisön suuntaviivat ympäristönsuojeluun myönnettävästä valtiontuesta, julkaistu 28.5.2007.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

EY:n perustamissopimuksen 87 - 89 artiklojen mukaan valtiontukien sääntely kuuluu komission toimivaltaan. Komissiolla on yksinoikeus yhteisöjen tuomioistuimen valvonnan alla antaa yksityiskohtaisia sääntöjä koskien tukien hyväksyttävyyttä 87 artiklan 2 ja 3 kohtien nojalla. Jäsenvaltioita kuullaan asiantuntijan roolissa.

Käsittelijä(t):

KTM, Sami Hartikainen, p. 1606 3627

KTM, Kari Virtanen, p. 1606 3552

Suomen kanta/ohje:

Suomen kannan valmistelu on käynnissä ja tulee EU 12 kilpailu- ja valtiontukijaoston käsittelyyn kokouksessa 26.6.2007.

Yleistä

Eurooppa-neuvosto otti keväällä 2007 tärkeän askeleen kohti Euroopan energiapolitiikan luomista antamalla tukensa kokonaisvaltaisen energia-alan toimintasuunnitelman laatimiselle vuosiksi 2007–2009. Eurooppa-neuvosto kehotti tuolloin erityisesti komissiota tekemään toimintasuunnitelmassa pyydetty ehdotukset mahdollisimman pian. Yksi näistä ehdotuksista koskee ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen tarkistamista.

Ympäristönsuojeluun myönnettävien valtiontukien valvonnanpää tavoitteena on varmistaa, että valtiontukitoimenpiteillä parannetaan ympäristönsuojelua tasolle, jolle ei päästäisi ilman tukea, ja että tuesta saatu hyöty ylittää sen kilpailua vääristävät vaikutukset, kun otetaan huomioon nk. aiheuttaja maksaa -periaate.

Suuntaviivoissa vahvistetaan säännöt, joita komissio soveltaa arvioidessaan ympäristönsuojeluun myönnettäviä valtiontukia. Ympäristönsuojelutuen myöntäminen perustuu pääasiassa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaan. Näillä suuntaviivoilla korvataan yhteisön suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle, jotka tulivat voimaan vuonna 2001.

Nykyinen oikeustila

Voimassa olevat yhteisön suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ovat astuneet voimaan vuonna 2001 (EYVL C 37, 3.2.2001, sivu 3) ja niiden voimassaolo päättyy 31.12.2007.

Voimassa olevien suuntaviivojen mukaiset tukimuodot ovat seuraavat:

A. Investointituet

1. Siirtymäkauden tuki pk-yrityksille uusien yhteisön normien noudattamista varten (max 15 % tukikelpoisista kustannuksista)
2. Yhteisön normien ylittämiseen myönnettävät investointituet (max 30 % niistä ylimääräisistä kustannuksista, joita ympäristönormien ylittämisestä aiheutuu)
3. Investoinnit energia-alalla energiansäästöön, sähkön ja lämmön yhteistuotantoon ja uusiutuvan energian käyttöön (max 40 %).
4. Lisätuki tukialueilla sijaitseville tai pk-yrityksille
5. Saastuneiden teollisuusalueiden puhdistaminen (sikäli kun saastuttajaa itseään ei saada vastaamaan kustannuksista)
6. Yritysten uudelleensijoittaminen (tukea voidaan maksaa, jos uudelleensijoittautumiseen on ympäristönsuojeluun liittyvä syy, esim. muutto pois kaupunki- tai Natura 2000 –alueelta.)

B. Toimintatuet

1. Tuki jätehuoltoon ja energiansäästöön (markkinahintaan verrattuna ylimääräisten tuotantokustannusten korvaamiseen)
2. Verohuojennukset ja verovapautukset ympäristöveroista niille yrityksille, jotka kärsisivät kohtuutonta kilpailuhaittaa veron käyttöönoton johdosta (max. 10 vuoden ajan)
3. Toimintatuki uusiutuvan energian hyväksi
4. Sähkön ja lämmön yhteistuotanto

Suomessa käytössä olevat ympäristönsuojelun suuntaviivojen mukaiset tukiohjelmat

Ympäristönsuojelun suuntaviivojen mukaan hyväksytyistä tukiohjelmissa myönnettiin Suomessa vuonna 2006 tukea yhteensä 215 miljoonaa euroa eli n. 40 % kaikista yritystuista. Vuonna 2007 summa tulee olemaan vielä suurempi johtuen teollisuuden maksaman energiaverokannan puolittamisesta (ks. tukiohjelma nro 2 ”Eriytetyt sähkön energiaverokannat”).

1. Energiatuki N 75/02

Ohjelman tarkoituksena on kehittää energiataloutta ympäristömyönteisemmäksi ja edistää uuden teknologian käyttöönottoa. Investointien on edistettävä huomattavasti ympäristön tilan parantumista. Tukea myönnetään hankkeisiin, jotka tähtäävät uusiutuvan energian käytön edistämiseen, energiansäästöön ja energian tuotannon tai käytön ympäristöhaittoja vähentäviin investointihankkeisiin. Tukea myönnetään vuosittain noin 250 tuensaajalle; vuonna 2006 tukia myönnettiin 32 miljoonaa euroa.

2. Eriytetyt sähkön energiaverokannat NN 75/02

Ohjelman perustavoitteena on edistää kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamista ja pyrkiä huolehtimaan teollisuuden kilpailukykyä. Ennen vuotta 1997 Suomessa verotettiin voimalaitosten käyttämiä polttoaineita. Järjestelmää muutettiin vuonna 1997 niin, että voimalaitosten käyttämien polttoaineiden verotus lopetettiin ja sen sijaan siirryttiin verottamaan sähkön kulutusta. Suomessa on käytössä kaksi energiaverokantaa, yleinen verokanta I (0,73 senttiä kilowattitunnilta) ja matalampi verokanta II (0,44 senttiä kilowattitunnilta). Matalampaa verokantaa on 2007 laskettu 0,22 senttiä kilowattitunnilta.

Matalampaa verokantaa sovelletaan teollisuuden ja ammattimaisen kasvihuoneviljelyn sähkönkulutukseen. Valtiolle koitua verotulojen menetys sen vuoksi, että nämä tahot maksavat alempaa energiaveroa, oli 132 miljoonaa euroa vuonna 2006. Vuodesta 2007 eteenpäin vuotuisen tuen määräksi arvioidaan verokannan muutoksen vuoksi 220 miljoonaa euroa.

3. Tuki voimalaitoksille N 74/B/02

Ohjelmalla tasoitetaan voimalaitoksille energiaverosta aiheutuvia kustannuksia. Tukea voidaan myöntää tuulivoimalaitoksille, vesivoimalaitoksille (nimellisteho enintään 1 megavoltiampeeria), lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitoksille (nimellisteho enintään 40 megavoltiampeeria) sekä voimalaitoksille, jotka käyttävät kierrätyspolttoainetta tai

biokaasua. Vuoteen 2006 saakka tukikelpoisia ovat olleet myös voimalaitokset, jotka käyttävät puuta tai puupohjaisia polttoaineita, metallurgisten prosessien jätokaasuja tai kemiallisten prosessien reaktiolämpöä. Tämän kansallisesti tehdyn soveltamisalarajauksen seurauksena tuen vuotuisen kokonaismäärän arvioivaan laskevan n. 40 miljoonasta eurosta noin 7 miljoonaan euroon.

4. Tuki energiantensiivisille yrityksille N 74/A/02

Ohjelman perustavoitteena on edistää kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamista ja pyrkiä huolehtimaan teollisuuden kilpailukykyä. Energiaverotusta käytetään enenevästi ympäristö- ja energiapolitiikan ohjauskeinona. Kaivosteollisuudessa ja hyödykkeiden tuotanto- ja jalostusaloilla toimivat energiantensiiviset yritykset voivat saada polttoaineiden ja sähkön kulutuksesta maksettujen energiaverojen osittaisen palautuksen. Yritys on energiantensiivinen, jos sen tilikauden aikana kevyestä ja raskaasta polttoöljystä maksamat valmisteverot sekä kivihiilen, turpeen, maakaasun ja sähkön kulutuksesta maksamat energiaverot ovat yli 3,7 % yrityksen jalostusarvosta. Vuonna 2006 tukea myönnettiin 5,4 miljoonaa euroa.

5. Öljyjätämaksulla rahoitettava öljyjätehuolto N 304/97

Tukea voidaan myöntää yrityksille, jotka ovat solmineet sopimuksen öljyjätehuollosta ympäristöministeriön kanssa. Vuonna 2006 tukea myönnettiin 2,5 miljoonaa euroa

6. Pk-yritysten ympäristölainaohjelma N 294/96

Ohjelman tavoitteena on ympäristönsuojelun edistäminen, energiansäästö ja raaka-aineiden kierrätys. Finnvera Oyj kanavoi lainaa teollisuus- ja palveluyrityksille sekä matkailualan yrityksille. Vuonna 2006 tukea myönnettiin 2,6 miljoonaa euroa.

7. Energiapuun haketustuki N 469/2002

Ohjelmasta myönnetään avustuksia erityisesti nuorista metsistä korjatusta puusta energiahaketta tuottaville yrittäjille. Nuorten metsien hoitokohteista saatava energiapuu on huomattavasti kalliimpaa kuin päätehakkuussa korjattava puu, koska puiden hakkuu-, kuljetus- ja muut käsittelyolosuhteet ovat harvoin niin suotuisat, että energiahake pystyisi kilpailemaan muiden energiamuotojen kanssa. Vuonna 2006 tukea myönnettiin 1,2 miljoonaa euroa.

Komission luonnos uusiksi suuntaviivoiksi

Nykyiseen sääntöön verrattuna ei komissio ole esittämässä kovin suuria muutoksia. Alla on listattu keskeiset uudistukset verrattuna nykyisiin suuntaviivoihin. Uudistus ei alustavan arvion mukaan näyttäisi aiheuttavan tarvetta rajoittaa voimassa olevia tukiohjelmia.

- Tuen maksimi-intensiteettiä korotettu 10 prosenttiyksikköä seuraavissa investointituissa: yhteisön normit ylittävät toimet (kun kyse on ekoinnovaatioista), energiansäästö, uusiutuvat energialähteet sekä sähkön ja lämmön yhteistuotanto

- Mukaan on otettu päästökauppaa koskevia yleisluontoisia määräyksiä. Koska yhteisön hiilidioksidipäästöjä koskevaa direktiiviä 2003/87/EY ollaan uudistamassa, suuntaviivoissa ei oteta tarkemmin kantaa päästöoikeuksien jakoon. Suomen kannalta

olennaista on, että yksikön päällikkö Jorma Pihlatie ympäristö- ja energiatukia käsittelevästä kilpailun pääosaston yksiköstä on julkisesti todennut, että uudelle ns. Kioton kaudelle 2008 - 2012 hyväksyttyihin päästöoikeuksien jakosuunnitelmiin ei suuntaviivoilla ole vaikutusta.

- Uutena tukimuotona mukana on tuki uusien ympäristönormien mukaisen kuljetuskaluston hankintaan ennen normien voimaan astumista. Perusteena tuelle on se, että normeja ei sovelleta taannehtivasti ennen niiden voimaantulusta hankittuihin ajoneuvoihin.
- Pk-yritysten voimassa oleva tukimuoto yhteisön normien saavuttamiseksi on muutettu tueksi standardien etukäteiseen saavuttamiseen (vähintään vuosi ennen normien voimaantulusta).
- Suurissa tukipäätöksissä (yli 5 miljoonaa euroa) hankkeet on analysoitava yksityiskohtaisesti. Tämä periaate on jo muissa uudemmissa säännöissä, kuten tutkimus & kehitystuen puitteissa ja aluetuen suuntaviivoissa. Lisäksi näissä suuntaviivoissa edellytetään nyt, että suurten yritysten on aina osoitettava, että tuki on tarpeen hankkeen toteuttamiseksi.
- Pk-yritysten lisätuki on yhdenmukaistettu muiden uudempien sääntöjen mukaiseksi: keskisuuret yritykset + 10 prosenttiyksikköä ja pienet yritykset + 20 prosenttiyksikköä.
- Alueperusteisista tuki-intensiteettien korotuksista on luovuttu.
- Vuotuisen raportointivelvollisuuden sisältöä on laajennettu, esim. tuen määrä ja tuki-intensiteetti on mainittava jokaisen tuen saajan osalta erikseen (pois lukien alle 200.000 euron verohuojennuksen saaneet yritykset).

Kansallinen käsittely:

Valmisteluvastuu kuuluu EU 12 kilpailu- ja valtiontukijaostolle, joka käsittelee asiaa 26.6.2007.

Eduskuntakäsittely:

E-kirjelmä

Käsittely Euroopan parlamentissa:

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

-

Taloudelliset vaikutukset:

-

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

-

Asiasanat	valtioneut
Hoitaa	KTM
Tiedoksi	ALR, EUE, MMM, SM, TM, UM, VM, VNEUS, YM

**YHTEISÖN SUUNTAVIIIVAT YMPÄRISTÖNSUOJELUUN
MYÖNNETTÄVÄSTÄ VALTIONTUESTA**

OIKEUDELLINEN HUOMAUTUS

Tämän asiakirjan tarkoituksena on kansallisten asiantuntijoiden ja asianomaisten kolmansien kuuleminen. Kyse on kilpailun pääosaston laatimasta valmisteluasiakirjasta, joka ei välttämättä vastaa Euroopan komission kantaa.

Euroopan komission tai sen nimissä toimivien henkilöiden ei voida katsoa olevan vastuussa siitä, miten tähän asiakirjaan sisältyviä tietoja käytetään. Asiakirjan sisällön perusteella ei voida vaatia mitään oikeuksia.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

1. JOHDANTO	4
1.1. Euroopan valtiontuki- ja energiapolitiikka	4
1.2. Valtiontukipolitiikka ja ympäristönsuojelu	5
1.3. Tasapainotesti ja sen soveltaminen ympäristönsuojeluun myönnettävään tukeen	7
1.3.1. Valtiontuen toimintasuunnitelma: valtiontuen vähentäminen ja tarkempi kohdentaminen sekä tasapainotesti tuen arvioimiseksi	7
1.3.2. Suuntaviivoissa mainittu yhteisen edun mukainen tavoite	8
1.3.3. Tarkoituksenmukainen väline	9
1.3.4. Tuen kannustava vaikutus ja välttämättömyys	10
1.3.5. Tuen oikeasuhteisuus	10
1.3.6. Ympäristönsuojelutuen kielteiset vaikutukset on rajattava siten, että tuen kokonaisvaikutus on myönteinen	11
1.4. Tasapainotestin toteutus: oikeudelliset oletamat ja yksityiskohtaisemman arvioinnin tarve	12
1.5. Näiden suuntaviivojen kattamien erityistoimenpiteiden perustelut	12
1.5.1. Tuki yhteisön normit ylittäviin toimiin tai – yhteisön normien puuttuessa –ympäristönsuojelun tason parantamiseen	12
1.5.2. Ennakoivan yhteisön normeihin mukautumisen tuki	13
1.5.3. Tuki yrityksille yhteisön normit ylittäviin toimiin tai – yhteisön normien puuttuessa – ympäristönsuojelun tason parantamiseen liikennealalla	13
1.5.4. Energiansäästöön myönnettävä tuki	13
1.5.5. Tuki uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen	14
1.5.6. Tuki sähkön ja lämmön yhteistuotantoon ja kaukolämmitykseen	14
1.5.7. Jätehuoltoon myönnettävä tuki	15
1.5.8. Tuki saastuneiden alueiden kunnostamiseen	15
1.5.9. Tuki yritysten uudelleensijoittamiseen	15
1.5.10. Veronalennusten tai verovapautusten muodossa myönnettävä tuki	16
1.5.11. Päästöoikeusjärjestelmien muodossa myönnettävä tuki	16
2. SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT	16
2.1. Suuntaviivojen soveltamisala	16
2.2. Määritelmät	18
3. TUEN SOVELTUVUUS YHTEISMARKKINOILLE PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 3 KOHDAN NOJALLA	21

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

3.1. Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla	21
3.1.1. Yrityksille myönnettävä tuki yhteisön normit ylittäviin toimiin tai – yhteisön normien puuttuessa – ympäristönsuojelun tason parantamiseen	21
3.1.2. Eriyissäännöt tuelle, jota myönnetään yrityksille yhteisön normit ylittäviin toimiin tai yhteisön normien puuttuessa ympäristönsuojelun tason parantamiseen liikennealalla	25
3.1.3. Ennakoivan yhteisön normeihin mukautumisen tuki pk-yrityksille	25
3.1.4. Energiansäästöön myönnettävä tuki	26
3.1.4.1. Investointituki	26
3.1.4.2. Toimintatuki	27
3.1.5. Tuki uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen	28
3.1.5.1. Investointituki	28
3.1.5.2. Toimintatuki	29
3.1.6. Yhteistuotantoon myönnettävä tuki	30
3.1.6.1. Investointituki	30
3.1.6.2. Toimintatuki	31
3.1.7. Kaukolämmitykseen myönnettävä tuki	31
3.1.8. Jätehuoltoon myönnettävä tuki	32
3.1.9. Tuki saastuneiden alueiden kunnostamiseen	34
3.1.10. Yritysten uudelleensijoittamiseen myönnettävä tuki	35
3.1.11. Veronalennusten tai verovapautusten muodossa myönnettävä tuki	36
3.1.12. Päästöoikeusjärjestelmiin sisältyvä tuki	38
3.2. Tuen kannustava vaikutus ja välttämättömyys	38
3.3. Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla	39
 4. YKSITYISKOHTAISESTI ARVIOITAVAN TUEN SOVELTUVUUS YHTEISMARKKINOILLE	 40
4.1. Yksityiskohtaisesti arvioitavat toimenpiteet	40
4.2. Yksittäisten tapausten taloudellisessa arvioinnissa käytettävät kriteerit	41
4.2.1. Tuen myönteiset vaikutukset	42
4.2.1.1. Markkinahäiriön olemassaolo	42
4.2.1.2. Tarkoituksenmukainen väline	42
4.2.1.3. Tuen kannustava vaikutus ja välttämättömyys	43
4.2.1.4. Tuen oikeasuhteisuus	44
4.2.2. Kilpailun ja kaupan vääristymisen analysointi	45
4.2.2.1. Dynaamiset kannustimet / investointien syrjäyttäminen	46
4.2.2.2. Tehottomien yritysten toiminnan jatkuminen	46
4.2.2.3. Markkinavoima / kilpailijoiden sulkeminen markkinoilta	47
4.2.2.4. Kauppaan ja yritysten sijoittautumiseen kohdistuvat vaikutukset	48
4.2.3. Myönteisten ja kielteisten seikkojen välinen tasapaino päätöksenteossa	48

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

5. TUEN KASAUTUMINEN	49
6. LOPPUMÄÄRÄYKSET	49
6.1. Raportointi ja seuranta	49
6.1.1. Vuosikertomukset	49
6.1.2. Tukiohjelmatekstien saatavuus	50
6.2. Aiheelliset toimenpiteet	50
6.3. Voimaantulo, voimassaolo ja tarkistaminen	51

1. JOHDANTO

1.1. Euroopan valtiontuki- ja energiapolitiikka

1. Eurooppa-neuvosto kehotti keväällä 2007 pidetyssä kokouksessaan jäsenvaltioita ja EU:n toimielimiä jatkamaan kestävän ja yhdennetyn eurooppalaisen ilmasto- ja energiapolitiikan kehittämiseen tähtääviä toimia. Eurooppa-neuvosto totesi muun muassa, että ”koska energiantuotanto ja -käyttö ovat kasvihuonekaasupäästöjen suurimmat lähteet, tämän tavoitteen toteuttamiseksi tarvitaan yhdennetty lähestymistapa ilmasto- ja energiapolitiikkaan. Tämä olisi saatava aikaan siten, että nämä molemmat politiikat täydentävät toisiaan. Jäsenvaltioiden keskinäiseen solidaarisuuteen perustuvassa Euroopan energiapolitiikassa ei puututa millään tavoin jäsenvaltioiden energialähteiden valintaan eikä niiden määräysvaltaan primaarienergialähteiden käytössä, ja sen kolme tavoitetta ovat:

- a) toimitusvarmuuden lisääminen;
- b) Euroopan talouksien kilpailukyvyyn ja energian kohtuuhintaisuuden varmistaminen;
- c) ympäristön kestävyys edistäminen ja ilmastomuutoksen torjuminen.”

Eurooppa-neuvosto otti tärkeän askeleen kohti Euroopan energiapolitiikan luomista antamalla tukensa kokonaisvaltaisen energia-alan toimintasuunnitelman laatimiselle vuosiksi 2007–2009. Eurooppa-neuvosto kehotti tuolloin erityisesti komissiota tekemään toimintasuunnitelmassa pyydyt ehdotukset mahdollisimman pian. Yksi näistä ehdotuksista koskee ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen tarkistamista.

Eurooppa-neuvosto on sitoutunut määrätietoisesti ja riippumattomasti siihen, että EU vähentää vuoteen 2020 mennessä kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 20 prosenttia verrattuna vuoden 1990 tasoon. Eurooppa-neuvosto korostaa, että EU:n olisi lisättävä energiatehokkuutta, jotta tavoitteeksi asetettu 20 prosentin säästö EU:n energiankulutuksessa vuotta 2020 koskeviin ennusteisiin nähden voitaisiin saavuttaa. Lisäksi se tukee sitovaa tavoitetta, jonka mukaan uusiutuvien energialähteiden osuus

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

EU:n kokonaisenergiankulutuksesta olisi nostettava vuoteen 2020 mennessä 20 prosenttiin. Eurooppa-neuvosto kannattaa kaikkia jäsenvaltioita koskevaa sitovaa vähimmäistavoitetta, jonka mukaan biopolttoaineiden osuus EU:n liikenteessä käytettävän bensiinin ja dieselin kokonaiskulutuksesta vuoteen 2020 mennessä olisi nostettava 10 prosenttiin.

Nämä uudet suuntaviivat ovat yksi energia-alan toimintasuunnitelman ja Eurooppa-neuvoston päättämien energiaan ja ilmastomuutokseen liittyvien tavoitteiden täytäntöönpanon mahdollistavista välineistä. Ne eivät kuitenkaan estä komissiota tekemästä jatkossa muita tätä alaa koskevia aloitteita.

1.2. Valtiontukipolitiikka ja ympäristönsuojelu

2. Komissio totesi tiedonannossaan ”Valtiontuen toimintasuunnitelma – Valtiontukien vähentäminen ja tarkempi kohdentaminen: suunnitelma valtiontuen uudistamiseksi vuosina 2005–2009”¹, jäljempänä ’valtiontuen toimintasuunnitelma’, että valtiontukitoimenpiteitä voidaan toisinaan hyödyntää yhteisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamisessa. Valtiontuella voidaan tietyin edellytyksin korjata markkinahäiriöitä, parantaa markkinoiden toimintaa ja tehostaa kilpailukykyä. Riippumatta siitä, onnistutaanko sillä korjaamaan markkinahäiriöitä, valtiontuella voidaan myös edistää kestävä kehitys.² Valtiontuen toimintasuunnitelmassa korostetaan jälleen myös sitä, että ympäristönsuojelu voi tarjota innovointimahdollisuuksia, luoda uusia markkinoita ja parantaa kilpailukykyä tehostamalla resurssien käyttöä ja lisäämällä investointeja. Valtiontuella voidaan tietyin edellytyksin myötävaikuttaa näiden tavoitteiden saavuttamiseen ja tukea siten Lissabonin strategian päätavoitteita – kestävä kasvua ja työllisyyttä.
3. Ympäristönsuojeluun myönnettävien valtiontukien valvonnan päätavoitteena on varmistaa, että valtiontukitoimenpiteillä parannetaan ympäristönsuojelua tasolle, jolle ei päästäisi ilman tukea, ja että tuesta saatu hyöty ylittää sen kilpailua vääristävät vaikutukset, kun otetaan huomioon nk. aiheuttaja maksaa -periaate.
4. Taloudellisella toiminnalla saatetaan vahingoittaa ympäristöä erityisesti kyseisestä toiminnasta aiheutuvan pilaantumisen vuoksi. Ilman valtion väliintuloa yritykset voivat välttyä maksamasta kaikkia aiheuttamastaan pilaantumisesta koituvia kustannuksia. Taloudelliselta kannalta voidaankin todeta, että markkinoiden toiminta häiriintyy, sillä kun pilaantumisen ulkoisvaikutuksia ei oteta huomioon, markkinat eivät toimi tehokkaasti. Markkinat aiheuttavat liikaa pilaantumista, ja sen vuoksi koko yhteiskunnan on vastattava siitä aiheutuvista kielteisistä ulkoisvaikutuksista.
5. EY:n perustamissopimuksen 174 artiklassa määrätään nk. aiheuttaja maksaa -periaatteesta, jäljempänä ’aiheuttamisperiaate’, jonka mukaan näitä kielteisiä ulkoisvaikutuksia voidaan vähentää varmistamalla, että ympäristön pilaantumista aiheuttavan toiminnan harjoittaja maksaa aiheuttamaansa pilaantumiseen liittyvät kustannukset. Tämä merkitsee ympäristökustannusten sisällyttämistä kokonaisuudessaan pilaantumisen aiheuttajan kustannuksiin. Näin pyritään varmistamaan, että hinnat perustuvat todellisiin kustannuksiin, joita taloudellisesta toiminnasta aiheutuu yhteiskunnalle. Aiheuttamisperiaatteen täysipainoinen

¹ KOM(2005) 107.

² Ks. valtiontuen toimintasuunnitelma, 10 kohta.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

noudattaminen mahdollistaisi sen vuoksi markkinahäiriöiden poistamisen. Aiheuttamisperiaate voidaan panna täytäntöön joko antamalla velvoittavia ympäristönormeja (joita kutsutaan myös sääntelyvälineiksi) tai markkinaehtoisin välinein. Joihinkin markkinaehtoisin välineisiin saattaa liittyä valtiontuen myöntämistä kaikille niiden piiriin kuuluville yrityksille tai osalle yrityksistä.

6. Periaatteen soveltamiseen jäsenvaltioissa liittyy tällä hetkellä kuitenkin rajoituksia. Yritysten välillä on eroja ympäristönsuojelukustannusten suuruudessa ja jäsenvaltioiden välillä taas siinä, kuinka tärkeinä ne pitävät ympäristön suojelemista. Jäsenvaltiot, jotka asettavat yksipuolisesti suhteellisen tiukkoja ympäristönsuojeluvaatimuksia yrityksilleen, voivat joutua toteamaan yritystensä joutuneen epäedulliseen asemaan löyhempiä kansallisia normeja noudattavien jäsenvaltioiden yrityksiin verrattuna. Jäsenvaltiot saattavat lisäksi olla huolissaan siitä, että jos pilaantumista aiheuttavat yritykset joutuisivat noudattamaan aiheuttamisperiaatetta välittömästi sen koko laajuudessa, niille koituvien kustannusten määrä kasvaisi huomattavasti, mikä puolestaan voi johtaa talouden ulkoisiin häiriöihin ja aiheuttaa myös muita ongelmia. Näistä syistä aiheuttamisperiaatteen täytäntöönpano on riittämätöntä.
7. Sääntelyyn liittyvät puutteet eivät saisi estää jäsenvaltioita asettamasta yhteisön vaatimuksia tiukempia ympäristönsuojeluvaatimuksia ja pyrkimästä supistamaan pilaantumisen kielteiset ulkoisvaikutukset minimiin.
8. Saavuttaakseen korkeamman ympäristönsuojelun tason jäsenvaltiot voivat olla halukkaita käyttämään valtiontukia kannustaakseen yksittäisiä yrityksiä pyrkimään yhteisön normeilla saavutettua ympäristönsuojelun tasoa korkeammalle tasolle. Ne voivat myös ottaa käyttöön yhteisön lainsäädännön vaatimuksia tiukempia kansallisia normeja tai korkeampia ympäristöveroja ja käyttää valtiontukea, jotta niiden kansantalous kykenisi suoriutumaan tästä aiheutuvista kustannuksista. Valtiontuki saattaa sen vuoksi olla tietyissä tilanteissa tarpeen ympäristönsuojelun tukemiseksi, vaikka se käytännössä vapauttaisikin pilaantumisen aiheuttajan (osittain) velvollisuudesta maksaa toiminnastaan aiheutuvat ympäristökustannukset.
9. Komissio katsoo, että valtiontuen toimintasuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttaminen, erityisesti tuen parempi kohdentaminen, taloudellisten perusteiden ottaminen laajemmin huomioon ja menettelyiden tehostaminen, edellyttävät ympäristönsuojelua koskevien valtiontukisääntöjen tarkistamista. Lisäksi näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää komission mukaan ympäristöpolitiikan ja ympäristötekniologioiden alalla tapahtuvan kehityksen ottamista huomioon ja sääntöjen mukauttamista aiempien kokemusten perusteella.
10. Näissä suuntaviivoissa vahvistetaan säännöt, joita komissio soveltaa jatkossa arvioidessaan ympäristönsuojeluun myönnettäviä valtiontukia. Tämä lisää komission päätöksentekomenettelyiden oikeusvarmuutta ja avoimuutta. Ympäristönsuojelutuen myöntäminen perustuu pääasiassa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaan. Näillä suuntaviivoilla korvataan yhteisön suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle³, jotka tulivat voimaan vuonna 2001.
11. Näissä suuntaviivoissa annetaan säännöt kahdentyyppisten arviointien laatimiseksi: ensiksikin perusarviointien laatimiseksi toimenpiteistä, joiden mukaan myönnettävän

³ EYVL C 37, 3.2.2001, s. 3.

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

tuen määrä alittaa tietyn kynnysarvon (3 luku), ja yksityiskohtaisten arviointien laatimiseksi, kun tuen määrä ylittää kyseisen kynnysarvon (4 luku).

12. Näitä suuntaviivoja sovelletaan kaikkiin komissiolle ilmoitettuihin toimenpiteisiin, jotka ilmoitetaan joko siksi, että toimenpide ei kuulu ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan, siksi, että ryhmäpoikkeusasetuksessa säädetään velvollisuudesta ilmoittaa tuesta erikseen, tai siksi, että kyseinen jäsenvaltio päättää ilmoittaa toimenpiteen, jolle voitaisiin periaatteessa myöntää poikkeus ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla. Lisäksi näitä suuntaviivoja sovelletaan, kun on kyse ilmoittamatta jätetyn tuen arvioinnista.

1.3. Tasapainotesti ja sen soveltaminen ympäristönsuojeluun myönnettävään tukeen

1.3.1. Valtiontuen toimintasuunnitelma: valtiontuen vähentäminen ja tarkempi kohdentaminen sekä tasapainotesti tuen arvioimiseksi

13. Komissio ilmoittaa valtiontuen toimintasuunnitelmassa, että ”edistääkseen kasvua ja työllisyyttä koskevaa uudistettua Lissabonin strategiaa komissio aikoo tarvittaessa tehostaa valtiontukien arviointiin soveltamaansa taloudellista lähestymistapaa. Taloudellisella lähestymistavalla eräät valtiontuet voidaan keskittää ja kohdistaa paremmin uudistetun Lissabonin strategian tavoitteisiin.”
14. Arvioidessaan tukitoimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille komissio vertaa niitä myönteisiä vaikutuksia, joita tukitoimenpiteellä on yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamisen kannalta, niihin kielteisiin kauppaa ja kilpailua vääristäviin sivuvaikutuksiin, joita tuella voi olla. Tämä nykykäytäntöön perustuva vertailu esitetään valtiontuen toimintasuunnitelmassa nk. tasapainotestin muodossa.⁴ Tasapainotestissä on kolme vaihetta. Kahdessa ensimmäisessä vaiheessa käsitellään valtiontuen myönteisiä vaikutuksia ja kolmannessa kielteisiä vaikutuksia sekä myönteisten ja kielteisten vaikutusten välistä tasapainoa. Tasapainotestissä tarkastellaan seuraavia kysymyksiä:
 - (1) Pyritäänkö tukitoimenpiteellä selkeästi määriteltyyn yhteisen edun mukaiseen tavoitteeseen (esimerkiksi kasvu, työllisyys, koheesio, ympäristönsuojelu)?
 - (2) Onko tuki suunniteltu siten, että se mahdollistaa yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamisen, toisin sanoen mahdollistaako ehdotettu tuki markkinahäiriön poistamisen tai muun tavoitteen saavuttamisen?
 - a) Onko valtiontuki sopivin toimintaväline?
 - b) Onko tuella kannustava vaikutus eli muuttaako tuki yritysten käyttäytymistä?
 - c) Onko tuki oikeasuhteista eli voitaisiinko sama käyttäytymisen muutos saada aikaan vähemmällä tuella?

⁴ Ks. valtiontuen toimintasuunnitelma (alaviite 4), 11 ja 20 kohta, ja yksityiskohtaisemmin käsiteltynä innovaatioita koskeva tiedonanto (KOM(2005) 436 lopullinen, 21.9.2005).

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

- (3) Onko kilpailun vääristyminen ja vaikutus kauppaan niin vähäistä, että kokonaistilanne on myönteinen?

Tasapainotestiiä voidaan soveltaa valtioneuvostojen laatimiseen ja eri tapausten arviointiin.

1.3.2. Suuntaviivoissa mainittu yhteisen edun mukainen tavoite

15. Kestävä kehitys on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan ensimmäisen luetelmakohdan määräysten mukaisesti yksi Euroopan unionin päätavoitteista. Sen olisi perustuttava taloudelliseen vaurauteen, sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja ympäristönsuojelun korkeaan tasoon. Ympäristönsuojelun edistäminen on sen vuoksi tärkeä yhteisen edun mukainen tavoite. EY:n perustamissopimuksen 6 artiklassa mainitaan lisäksi tarve sisällyttää ympäristönsuojelu osaksi yhteisön politiikkaa ja perustamissopimuksen 174 artiklan 2 kohdassa puolestaan määrätään, että ympäristönsuojelun on perustuttava ennalta varautumisen periaatteeseen ja periaatteisiin, joiden mukaan on ryhdyttävä ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin, ympäristövahingot on torjuttava niiden lähteellä ja saastuttajan on maksettava kustannukset.
16. Näissä suuntaviivoissa määritetään edellytykset, joiden täyttyessä valtiontuen myöntäminen optimaalisen ympäristönsuojelun tason saavuttamisen estävien markkinahäiriöiden poistamiseen voidaan hyväksyä.
17. Kielteiset ulkoisvaikutukset ovat yleisin ympäristönsuojelun alalla ilmenevä markkinahäiriö. Ei ole olemassa automaattista järjestelmää, jolla voitaisiin varmistaa, että omia etujaan ajavat yritykset ottavat pilaantumiseen liittyvät kielteiset ulkoisvaikutukset huomioon tehdessään päätöstä siitä, millä tavalla ja kuinka paljon ne tuottavat. Tämä tarkoittaa sitä, että yritykset mieltävät tuotantokustannukset pienemmiksi kuin yhteiskunta, ja sen vuoksi yrityksillä on taipumusta tuottaa liikaa saasteita tai toteuttaa liian vähän toimenpiteitä ympäristön suojelemiseksi.
18. Maat, jotka kärsivät tämänkaltaisesta markkinahäiriöstä, käyttävät usein sääntelyä varmistaakseen, että pilaantumiseen liittyvät ulkoisvaikutukset otetaan huomioon päätöksenteossa. Normien, verojen, taloudellisten ohjauskeinojen ja muun sääntelyn käyttöönottamalla varmistetaan, että pilaantumista aiheuttavat yritykset (pilaantumisen aiheuttajat) joutuvat kattamaan kustannukset, joita pilaantumisesta aiheutuu yhteiskunnalle – tällöin noudatetaan nk. aiheuttamisperiaatetta. Tästä voi kuitenkin aiheutua huomattavia ylimääräisiä tuotantokustannuksia, jotka vaikuttavat kielteisesti yritysten harjoittamaan taloudelliseen toimintaan. Koska ympäristöä pilaava toiminta jakautuu lisäksi epätasaisesti eri tuotantoalojen ja yritysten kesken, ympäristön huomioon ottavan sääntelyn kustannukset jakautuvat usein eri tavoin paitsi yritysten, myös eri jäsenvaltioiden välillä. Jäsenvaltioiden välillä voi olla eroja myös siinä, kuinka tarpeellisenä ne pitävät kunnianhimoisten ympäristötavoitteiden asettamista.
19. Aiheuttamisperiaatteen mukaisten yhteisön normien ja markkinaehtoisten välineiden puuttuessa (sääntelyyn liittyvä puute) jäsenvaltiot saattavat päättää yksipuolisesti ympäristönsuojelun tason nostamisesta. Tämä puolestaan voi aiheuttaa lisäkustannuksia kyseisten jäsenvaltioiden yrityksille. Tästä syystä jäsenvaltiot voivat käyttää sääntelyn ohella myös valtiontukea kannustimena korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttamiseksi. Tämä voidaan toteuttaa kahdella tavalla:

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

- **Yksittäiset kannustimet pilaantumisen ja muiden ympäristöön kohdistuvien kielteisten vaikutusten vähentämiseksi:** Jäsenvaltiot voivat ensiksikin ottaa käyttöön yksittäisellä tasolla (yritystasolla) sovellettavia kannustimia yhteisön normien ylittämiseksi. Tällöin tuensaja vähentää pilaantumista siksi, että se saa tukea vastineena siitä, että se suostuu muuttamaan käyttäytymistään, eikä niinkään siksi, että sen on maksettava pilaantumisesta aiheutuvat kustannukset. Valtiontuen tarkoituksena on tällöin puretua suoraan pilaantumisen kielteisistä vaikutuksista aiheutuvaan markkinahäiriöön.

- **Kannustimet yhteisön normit ylittävän kansallisen ympäristölainsäädännön antamiseksi:** Toiseksi jäsenvaltiot voivat säätää yhteisön vaatimuksia tiukempaa kansallista lainsäädäntöä. Tästä voi kuitenkin aiheutua tietyille yrityksille lisäkustannuksia, mikä vaikuttaa kyseisten yritysten kilpailuedellytyksiin. Nämä kustannukset eivät myöskään välttämättä kuormita samalla tavoin kaikkia yrityksiä, vaan kuormitusaste riippuu yritysten koosta, markkina-asemasta, teknologiasta ja muista erityispiirteistä. Tällöin valtiontuki voi olla tarpeen suurimman kustannustaakan kantavien yritysten kuormituksen keventämiseksi, jotta jäsenvaltiot voivat antaa yhteisön normit ylittävää kansallista ympäristölainsäädäntöä.

1.3.3. Tarkoituksenmukainen väline

20. Riittävän ympäristönsuojelutason saavuttaminen edellyttää valtion väliintuloa. Sääntely ja markkinaehtoiset välineet ovat tärkeimpiä välineitä ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi. Myös vapaaehtoisten ympäristömerkkien kaltaisten ohjaustoimenpiteiden ja ympäristöystävällisten teknologioiden levittämisen vaikutus voi olla merkittävä. Vaikka optimaalisen ympäristöpolitiikan välineistön löytäminen voi olla vaikeaa, markkinahäiriöiden tai poliittisten tavoitteiden olemassaolo ei silti merkitse automaattisesti sitä, että valtiontuen käyttö on perusteltua.
21. Aiheuttamisperiaatteen mukaan pilaantumisen aiheuttajan olisi maksettava kaikki aiheuttamaansa pilaantumiseen liittyvät kustannukset, myös yhteiskunnan kattamat välilliset kustannukset (ulkoisten kustannusten sisällyttäminen hintoihin). Tämän vuoksi ympäristölainsäädäntö voi olla hyödyllinen väline pilaantumisen aiheuttajan kustannustaakan kasvattamiseksi. Aiheuttamisperiaatteella varmistetaan teoriassa se, että kielteisiin ulkoisvaikutuksiin liittyvä markkinahäiriö poistetaan. Jos kyseinen periaate pantaisiin kaikilta osin täytäntöön, markkinoiden tehokkaan toiminnan varmistaminen ei edellyttäisi julkisia lisätoimenpiteitä. Aiheuttamisperiaate on edelleen tärkein väline, ja valtiontuki on käytännössä vasta toiseksi paras vaihtoehto. Valtiontuen käyttö aiheuttamisperiaatetta sovellettaessa vapauttaisi pilaantumisen aiheuttajan velvollisuudesta kattaa kyseiset kustannukset. Valtiontuki ei sen vuoksi välttämättä aina ole tarkoituksenmukaisin väline.
22. Aiheuttamisperiaatteen soveltamisesta huolimatta ympäristönsuojelun nykytasoon ei olla tyytyväisiä seuraavista syistä:
 - a) Pilaantumisesta aiheutuvien kustannusten täsmällisen määrän selvittäminen ei ole helppoa. Kaikista tuotantotyypeistä yhteiskunnalle aiheutuvien lisäkustannusten laskeminen on teknisesti vaikeaa. Hallinnon tasolla ei välttämättä ole kannattavaa ottaa huomioon sitä seikkaa, että eri tuottajien aiheuttaman pilaantumisen tasossa on eroja. Tärkeä merkitys on myös sillä,

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

kuinka herkästi eri tahot reagoivat kuluttajahintojen muutoksiin (hintajousto). Lisäksi pilaantumisen aiheutuvien kustannusten merkityksen arvostamisessa voi olla eroja eri yksilöiden ja yhteiskuntien välillä riippuen siitä, millaisia valintoja yhteiskunta tekee esimerkiksi suhteessa nykyisen politiikan vaikutuksiin tuleviin sukupolviin. Joitakin kustannuksia, kuten eliniän lyhenemisestä ja ympäristövahingoista aiheutuvia kustannuksia, on lisäksi vaikea ilmaista raha-arvona ilman tietynasteista epävarmuutta. Pilaantumisesta aiheutuvien kustannusten laskemiseen liittyy sen vuoksi aina joitakin epävarmuustekijöitä.

- b) Lisäksi joidenkin teollisuustuotteiden hinnan korottaminen liian äkillisesti pilaantumisesta aiheutuvien kustannusten ottamiseksi huomioon voi aiheuttaa ulkoisia häiriöitä ja taloudellisia haittoja. Jäsenvaltiot saattavat sen vuoksi todeta, että niiden on parempi edetä maltillisesti kohti pilaantumisen kokonaiskustannusten sisällyttämistä tiettyihin tuotantoprosesseihin.

Vaikka valtiontuella ei kyetä poistamaan kaikkia edellä mainittuja ongelmia, sitä saatetaan käyttää, kun ympäristönsuojelun tasoa pidetään riittämättömänä, yritysten kannustamiseksi toteuttamaan toimintoja tai investointeja, jotka eivät ole pakollisia ja joita voittoa tavoittelevat yritykset eivät muutoin toteuttaisi (*yksittäiset kannustimet*).

1.3.4. Tuen kannustava vaikutus ja välttämättömyys

23. Ympäristönsuojeluun myönnettävän valtiontuen on saatava tuensaaja muuttamaan käyttäytymistään siten, että ympäristönsuojelun taso on sen ansiosta korkeampi kuin ilman tukea.
24. Kannustavan vaikutuksen kartoittamiseksi laaditaan nk. kontrafaktuaalinen analyysi, jossa verrataan toiminnan toteutumista tuen kanssa ja ilman tukea. Tavoitteena on varmistaa, että yritykset eivät harjoittaisi ilman tukea samaa toimintaa toiminnasta saamansa hyödyn vuoksi.
25. Kontrafaktuaalisen analyysin osuva tulkinta on avainasemassa sen määrittämisessä, onko valtiontuella kannustava vaikutus. Se on keskeisessä asemassa myös korkeamman ympäristönsuojelutason saavuttamisesta aiheutuvien ylimääräisten investointi- tai tuotantokustannusten laskennassa.
26. Yritys saattaa joutua tekemään investointeja täyttääkseen velvoittavat yhteisön normit. Koska yritys joutuisi joka tapauksessa täyttämään kyseiset normit, valtiontuen myöntämistä velvoittavien yhteisön normien täyttämistä varten ei voida pitää perusteltuna.

1.3.5. Tuen oikeasuhteisuus

27. Tuen katsotaan olevan oikeasuhteista vain siinä tapauksessa, että samaan tulokseen ei voitaisi päästä pienemmällä tukimäärällä. Oikeasuhteisuuden yhteydessä voidaan lisäksi tarkastella myös toimenpiteen valikoivuutta.
28. Tuen määrä on rajattava halutun ympäristönsuojelun tason saavuttamiseen tarvittavaan vähimmäismäärään. Investointituen osalta tukikelpoiset kustannukset lasketaan sen vuoksi ympäristötavoitteiden saavuttamisen kannalta välttämättömien ylimääräisten (netto)kustannusten perusteella. Tämä merkitsee käytännössä sitä, että kaikki

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

yritykselle koituvat edut on periaatteessa vähennettävä ylimääraisistä investointikustannuksista.

29. Joidenkin toimenpiteiden tapauksessa laskelmissa on mahdotonta tukeutua ylimääraisiin kustannuksiin. Tämä koskee ympäristöveroista myönnettyjä verovapautuksia tai -alennuksia ja päästökauppajärjestelmien muodossa myönnettävää tukea. Tällöin tuen oikeasuhteisuus on varmistettava asettamalla ehtoja ja kriteereitä, joilla taataan se, että tuensaaja ei saa liian suuria etuja ja toimenpide on rajattu ehdottoman välttämättömään vähimmäismäärään.
30. Pienille ja keskisuurille yrityksille, jäljempänä 'pk-yritykset', aiheutuvat ympäristönsuojelukustannukset ovat usein suhteessa suuremmat verrattuna niiden toiminnan laajuuteen. Lisäksi epätäydellisesti toimivat pääomamarkkinat rajoittavat usein pk-yritysten kykyä selviytyä tällaisista kustannuksista. Koska riski vakavasta kilpailun vääristymisestä on vähäisempi, kun tuensaaja on pk-yritys, pk-yritysten tukikelpoisten kustannusten korottamista voidaan tiettyjen tukimuotojen tapauksessa pitää perusteltuna.
31. Jäsenvaltioita kannustetaan lisäksi varmistamaan myönteisten ympäristövaikutusten saavuttamisen kustannustehokkuus esimerkiksi valitsemalla toimenpiteitä, joiden ansiosta vältettävien ulkoisten kustannusten määrä on huomattava suhteessa tuen määrään. Koska vältettyjen ulkoisten kustannusten ja yritykselle aiheutuneiden kustannusten välillä ei kuitenkaan ole suoraa yhteyttä, vältettyjä ulkoisia kustannuksia voidaan käyttää valtiontuen määrän laskentaperusteena vain poikkeustapauksissa. Jotta yrityksellä olisi riittävä syy muuttaa käyttäytymistään, tukimäärän on yleensä oltava suoraan sidoksissa yritykselle aiheutuvien kustannusten määrään.

1.3.6. Ympäristönsuojelutuen kielteiset vaikutukset on rajattava siten, että tuen kokonaisvaikutus on myönteinen

32. Jos ympäristönsuojelua koskevat tukitoimenpiteet kohdennetaan oikein ja niillä katetaan vain sellaisia lisäkustannuksia, jotka liittyvät korkeamman ympäristönsuojelutason saavuttamiseen, riski siitä, että tuki vääristäisi kohtuuttomasti kilpailua, on yleensä melko vähäinen. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että ympäristönsuojeluun myönnettävä valtiontuki kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti. Jos tuki ei kuitenkaan ole miltei osin tai on vain osittain välttämätöntä asetetun tavoitteen saavuttamiseksi, se voi haitata kilpailua monella eri tavalla. Näin on erityisesti silloin, kun tuki:
 - a) mahdollistaa tehottomien yritysten toiminnan jatkumisen;
 - b) vääristää dynaamisia kannustimia / johtaa investointien syrjäyttämiseen;
 - c) johtaa markkinavoiman lisääntymiseen tai markkinoilta sulkeviin käytäntöihin;
 - d) muuttaa keinotekoisesti kauppavirtoja tai tuotannon sijaintia.
33. Joissakin tapauksissa toimenpiteen tarkoituksena on siirtää tuotanto ympäristöä pilaavista tuotteista ympäristöystävällisempiin tuotteisiin, jos tuensaajan ja sen kilpailijoiden tuotteet ovat keskenään korvaavia. Tuolloin tuen vaikutusta markkinaosuuksiin verrattuna tilanteeseen ilman tukea ei pitäisi katsoa haitalliseksi ainakaan silloin, kun ulkoisten kustannusten aleneminen ylittää tuen kielteiset vaikutukset eli tukea saamattomien yritysten voittojen pienenemisen. Mitä pienempi toimenpiteen odotettavissa oleva vaikutus ympäristöön on, sitä tärkeämpää on

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

tarkistaa vaikutukset, jotka sillä on yritysten markkinaosuuksiin ja kilpailevien teknologioiden käytöstä saataviin voittoihin.

1.4. Tasapainotestin toteutus: oikeudelliset oletamat ja yksityiskohtaisemman arvioinnin tarve

34. Rajoittamatta neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999⁵ 4–7 artiklan soveltamista komissio soveltaa erilaisia oikeudellisia oletamia ilmoitetun tukitoimenpiteen lajin mukaan. Komissio määrittää näiden suuntaviivojen 3 luvussa joitakin toimenpiteitä, joiden osalta se katsoo lähtökohtaisesti, että valtiontuella poistetaan ympäristönsuojelua haittaavia markkinahäiriöitä tai parannetaan ympäristönsuojelun tasoa. Komissio määrittää myös erilaisia edellytyksiä ja parametrejä, joiden tarkoituksena on varmistaa, että kyseisiin toimenpiteisiin kohdistuvalla valtiontuella todella on kannustava vaikutus, tuki on oikeasuhteista ja sen kielteinen vaikutus kilpailuun ja kauppaan on vähäinen. Näiden suuntaviivojen 3 lukuun sisältyy sen vuoksi parametrejä, jotka koskevat tuettua toimintaa, tuki-intensiteettejä ja yhteismarkkinoille soveltuvuudelle asetettuja edellytyksiä.
36. Tiettyt kynnsarvot ylittävien tukimäärien ja tiettyjen erityistilanteiden tapauksessa tarvitaan kuitenkin tarkempaa seurantaa, koska niihin liittyy suurempi kilpailun ja kaupan vääristymisen riski. Lisäseuranta koostuu yleensä toimenpiteeseen liittyvien seikkojen yksityiskohtaisemmasta analysoinnista 4 luvun mukaisesti. Toimenpiteiden katsotaan soveltuvan yhteismarkkinoille, jos 4 luvun mukaisen tasapainotestin tulokset arvioidaan kokonaisuutena tarkasteltuina myönteisiksi. Analyysissa minkään yhteismarkkinoille soveltuvuudelle asetetun kriteerin ei lähtökohtaisesti otaksuta täyttyvän.
37. Tämän yksityiskohtaisemman arvioinnin perusteella komissio voi hyväksyä tuen, katsoa sen yhteismarkkinoille soveltumattomaksi tai tehdä päätöksen, jossa tuen todetaan soveltuvan yhteismarkkinoille tietyin edellytyksin.

1.5. Näiden suuntaviivojen kattamien erityistoimenpiteiden perustelut

38. Komissio on määrittänyt joitakin toimenpiteitä, joihin myönnettävä valtiontuki voidaan tietyin edellytyksin katsoa perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaiseksi.

1.5.1. Tuki yhteisön normit ylittäviin toimiin tai – yhteisön normien puuttuessa – ympäristönsuojelun tason parantamiseen

39. Tämänäyttöisellä tuella kannustetaan yksittäisiä yrityksiä pyrkimään korkeammalle ympäristönsuojelun tasolle. Yritykset eivät yleensä ole valmiit ylittämään velvoittavia normeja, jos siitä aiheutuvat kustannukset ylittävät niiden saaman hyödyn. Tällöin valtiontukea saatetaan käyttää yrityksille suunnattuna kannustimena, jotta ne pyrkisivät parantamaan ympäristönsuojelun tasoa. Ekoinnovaatioiden tukemista koskevan yhteisön tavoitteen mukaisesti ekoinnovaatioihin liittyviä hankkeita, joilla

⁵ Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999.

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

pyritään paitsi ajamaan ympäristönsuojeluun liittyviä tavoitteita, myös poistamaan innovointiin liittyvistä suuremmista riskeistä aiheutuva markkinahäiriö, voidaan kohdella suotuisammin. Ekoinnovaatioihin myönnettävän tuen tavoitteena onkin vauhdittaa ekoinnovaatioiden yleistymistä markkinoilla.

1.5.2. Ennakoivan yhteisön normeihin mukautumisen tuki

40. Näillä suuntaviivoilla ei hyväksytä tuen myöntämistä yrityksille niiden avustamiseksi jo voimassa olevien yhteisön normien noudattamisessa, koska tuella ei siinä tapauksessa edistettäisi korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttamista. Pk-yritysten tapauksessa valtiontuki saattaa kuitenkin vauhdittaa tuntuvasti vasta hyväksytyjen yhteisön normien täytäntöönpanoa ja edistää sitä kautta pilaantumisen vähentämistä nopeammassa aikataulussa kuin olisi tapahtunut ilman tukea. Valtiontuella saatetaan kyseisenkaltaisissa tilanteissa kannustaa yksittäisiä pk-yrityksiä tasoittamaan pilaantumiseen liittyvien kielteisten ulkoisvaikutusten seurauksia.

1.5.3. Tuki yrityksille yhteisön normit ylittäviin toimiin tai – yhteisön normien puuttuessa – ympäristönsuojelun tason parantamiseen liikennealalla

41. Liikenteen osuus kasvihuonekaasujen kokonaispäästöistä on huomattava (noin 30 prosenttia) ja se aiheuttaa myös huomattavan osan pölystä sekä hiukkas-, typpioksidipäästöistä johtuvasta paikallisesta pilaantumisesta. Tämän vuoksi on olennaista tukea puhtaiden liikennemuotojen käyttöä maailmanlaajuisen ilmastomuutoksen torjumiseksi ja paikallisen pilaantumisen vähentämiseksi erityisesti kaupungeissa. Tässä yhteydessä on erityisen tärkeää edistää saastuttamattomien ajoneuvojen hankintaa.

1.5.4. Energiansäästöön myönnettävä tuki

42. Tällä tukimuodolla pyritään poistamaan kielteisiin ulkoisvaikutuksiin liittyvä markkinahäiriö ottamalla käyttöön yksittäisiä kannustimia energiansäästöön ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen liittyvien ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi. Kioton pöytäkirjan mukaan EU on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään 8 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuosien 2008–2012 aikana. Yhteisön tasolla tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna.⁶ Myös Eurooppa-neuvosto antoi tukensa tälle tavoitteelle 8. ja 9. maaliskuuta 2007 pidetyssä kokouksessaan. Eurooppa-neuvosto ilmoitti samassa yhteydessä kannattavansa myös kunnianhimoisempaa tavoitetta, jonka mukaan EU:n olisi vähennettävä kasvihuonekaasupäästöjään 30 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna ja edistettävä siten omalta osaltaan maailmanlaajuisen, kattavan ja riittävän kunnianhimoisen sopimuksen tekemistä vuodesta 2012 alkavalle kaudelle. Lisäksi jäsenvaltioilla on velvollisuus asettaa yhdeksän prosentin kansallinen ohjeellinen energiansäästö kokonaistavoite, jonka ne pyrkivät saavuttamaan yhdeksän vuoden aikana.⁷ Valtiontuen myöntäminen voi olla tarkoituksenmukaista silloin, kun energiansäästöt mahdollistavat investoinnit eivät ole voimassa olevien yhteisön

⁶ Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille: *Energiapolitiikka Euroopalle* (KOM(2007) 1, 10.1.2007).

⁷ Energian loppukäytön tehokkuudesta ja energiapalveluista sekä neuvoston direktiivin 93/76/ETY kumoamisesta 5 päivänä huhtikuuta 2006 annettu direktiivi 2006/32/EY.

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

normien mukaan pakollisia ja kun ne eivät ole kannattavia, toisin sanoen kun energiansäästöistä aiheutuvat kustannukset ylittävät niistä saatavan taloudellisen hyödyn.

1.5.5. Tuki uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen

43. Tällä tukimuodolla pyritään poistamaan kielteisiin ulkoisvaikutuksiin liittyvä markkinahäiriö ottamalla käyttöön yksittäisiä kannustimia, joiden tarkoituksena on lisätä uusiutuvien energialähteiden osuutta energian kokonaistuotannosta. Tuulivoiman, aurinkoenergian, vesivoiman ja biomassan kaltaisten uusiutuvien energialähteiden laajempi käyttö kuuluu yhteisön ensisijaisiin ympäristötavoitteisiin. Se on myös yksi yhteisön taloudellisista ja energiapoliittisista tavoitteista. Sen odotetaan vaikuttavan merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteiden saavuttamiseen. Yhteisön tasolla tavoitteena on nostaa uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian osuus EU:n kokonaisenergiantuotannosta 20 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.⁸ Valtiontuen myöntäminen voi olla perusteltua, jos uusiutuvan energian tuotantokustannukset ylittävät perinteisiin energialähteisiin perustuvan tuotannon kustannukset ja jos voimassa ei ole velvoittavaa yhteisön normia, jolla säänneltäisiin uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian osuutta tuottajien tai kuluttajien tasolla. Joidenkin uusiutuvan energian muotojen korkeat tuotantokustannukset aiheuttavat sen, että yritykset eivät voi veloittaa siitä kilpailukykyisiä hintoja markkinoilla, ja muodostavat sen vuoksi esteen uusiutuvan energian markkinoillepääsulle. Uusiutuvan energian alalla tapahtunut teknologinen kehitys ja ympäristöön kohdistuvien ulkoisvaikutusten sisällyttäminen yhä enenevässä määrin hintoihin (esimerkiksi ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä ja vähentämistä koskevan direktiivin⁹, ilmanlaatua koskevan lainsäädännön ja päästökauppajärjestelmän tuloksena) ovat kuitenkin aiheuttaneet sen, että kustannusero on viime vuosina kaventunut, eikä tuen myöntämiseen ole sen vuoksi enää yhtä suurta tarvetta. Kuten biopolttoaineita koskevassa tilanneselvityksessä lisäksi korostetaan, biopolttoaineiden käytön edistämällä olisi pyrittävä hyödyttämään kestäväällä tavalla sekä toimitusvarmuutta että ilmastonmuutospolitiikkaa.¹⁰ Valtiontuki saattaakin olla tarkoituksenmukainen väline vain sellaisten uusiutuvien energialähteiden käyttömuotojen tapauksessa, joista saatava ympäristöön ja kestäväan kehitykseen liittyvä hyöty on ilmeinen.

1.5.6. Tuki sähkön ja lämmön yhteistuotantoon ja kaukolämmitykseen

44. Näillä tuilla puututaan kielteisiin ulkoisvaikutuksiin liittyvään markkinahäiriöön ottamalla käyttöön yksittäisiä kannustimia, joilla edistetään energiansäästöjä koskevien ympäristötavoitteiden saavuttamista. Sähkön ja lämmön yhteistuotanto on tehokkain tapa tuottaa sähköä ja lämpöä samanaikaisesti. Sähkön ja lämmön

⁸ KOM(2007) 1.

⁹ Ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi 24 päivänä syyskuuta 1996 annettu neuvoston direktiivi 96/61/EY (EYVL L 257, 10.10.1996, s. 26).

¹⁰ Euroopan komissio käynnisti 30. huhtikuuta 2007 julkisen kuulemisen, jonka aiheena ovat biopolttoaineisiin liittyvät kysymykset uudessa uusiutuvan energian käytön edistämistä koskevassa lainsäädännössä. Kuulemisessa pohditaan muun muassa sitä, kuinka biopolttoaineiden osuus energiankulutuksesta saataisiin nostettua 10 prosenttiin ja kuinka ympäristön kestävä kehitys saataisiin turvattua. Kuulemisen tarkoituksena on auttaa komissiota laatimaan ehdotusluonnoksia näiden tavoitteiden sisällyttämisestä lainsäädäntöön. Komissio ottaa kuulemisen tulokset huomioon laatiessaan lopullista versiota näistä suuntaviivoista.

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

yhteistuotannossa energian hukka on pienempi. Vuonna 1997 laaditussa sähkön ja lämmön yhteistuotantoa koskevassa komission strategiassa asetettiin yhteisön ohjeelliseksi kokonaistavoitteeksi yhteistuotannolla tuotetun sähkön osuuden kaksinkertaistaminen siten, että sen osuus nousee 18 prosenttiin vuoteen 2010 mennessä. Lisäksi kaukolämmityksen energiahyötysuhde saattaa olla suurempi kuin erillislämmityksen, ja sen vuoksi se saattaa vaikuttaa merkittävästi kaupunki-ilman laadun parantumiseen. Jos kaukolämmityksen osoitetaan aiheuttavan vähemmän pilaantumista ja olevan tehokkaampi tapa hyödyntää energiaa mutta olevan toisaalta kustannuksiltaan erillislämmitystä kalliimpi vaihtoehto, valtiontukea voidaan myöntää ympäristötavoitteiden saavuttamista edistävien yksittäisten kannustimien luomiseksi. Kuten uusiutuvien energialähteiden kohdalla, myös tässä tapauksessa on odotettavissa, että kun ympäristöön kohdistuvat ulkoisvaikutukset sisällytetään yhä enenevässä määrin muista teknologioista aiheutuviin kustannuksiin, tukea tarvitaan yhä vähemmän muiden teknologioiden kustannustason sekä sähkön ja lämmön yhteistuotannon ja kaukolämmityksen kustannustason lähentyessä asteittain toisiaan.

1.5.7. Jätehuoltoon¹¹ myönnettävä tuki

45. Tällä tukityypillä pyritään luomaan jätehuoltoon liittyvien ympäristötavoitteiden saavuttamista koskevia yksittäisiä kannustimia. Kuudennessa ympäristöä koskevassa yhteisön toimintaohjelmassa¹² jätteen syntymisen ehkäiseminen ja jätehuolto katsotaan yhdeksi neljästä ensisijaisesta tavoitteesta. Toimintaohjelman mukaan päätavoitteena on erottaa jätteen syntyminen taloudellisesta toiminnasta, jotta EU:n talouskasvu ei johda yhä kasvavaan jätemäärään. Tällöin jätteen tuottajalle ja yrityksille, jotka käsittelevät tai kierrättävät muiden yritysten tuottamia jätteitä, voidaan myöntää valtiontukea. On kuitenkin varmistettava, että tuella on myönteisiä ympäristövaikutuksia, aiheuttamisperiaatetta ei kierretä eikä tuki vääristä uusiomateriaalimarkkinoiden tavanomaista toimintaa.

1.5.8. Tuki saastuneiden alueiden kunnostamiseen

46. Tällä tuella pyritään luomaan kielteisiä ulkoisvaikutuksia tasoittavia yksittäisiä kannustimia silloin, kun saastuttajaa on mahdotonta osoittaa ja velvoittaa maksamaan aiheuttamiensa ympäristövahinkojen korjauskustannukset. Tällaisissa tapauksissa valtiontuen myöntäminen voi olla perusteltua, jos kunnostuskustannukset ylittävät alueen arvonnousun, joka on seurausta kunnostusoperaatiosta.

1.5.9. Tuki yritysten uudelleensijoittamiseen

47. Tämän tyyppisellä tuella pyritään luomaan kielteisiä ulkoisvaikutuksia tasoittavia yksittäisiä kannustimia siirtämällä yritykset, jotka aiheuttavat huomattavaa pilaantumista, alueille, joilla kyseisellä pilaantumisella on vähemmän haitallinen vaikutus, toisin sanoen niistä aiheutuu vähemmän ulkoisia kustannuksia. Näillä suuntaviivoilla otetaan ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti käyttöön mahdollisuus myöntää tukea *erittäin riskialttiiden laitosten* uudelleensijoittamiseen vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta annetun

¹¹ Jätehuolto kattaa uudelleenkäytön, kierrätyksen ja hyödyntämisen.

¹² Kuudennessa ympäristöä koskevasta yhteisön toimintaohjelmasta 22 päivänä heinäkuuta 2002 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1600/2002/EY (EYVL L 242, 10.9.2002).

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

neuvoston direktiivin 96/82/EY (nk. SEVESO II -direktiivin)¹³ mukaisesti. Aiempien onnettomuuksien perusteella voidaan todeta, että SEVESO-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien laitosten sijaintipaikka on keskeisessä asemassa sekä onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä että ihmisiin ja ympäristöön kohdistuvien seurauksien rajaamisessa. Valtiontuen myöntäminen voi sen vuoksi olla perusteltua, jos uudelleensijoittaminen toteutetaan ympäristöön liittyvistä syistä. Jotta vältettäisiin tuen myöntäminen muista syistä toteutettavaan uudelleensijoittamiseen, tuen myöntäminen edellyttää toimivaltaisen viranomaisen päästöstä yrityksen uudelleensijoittamisesta. Tukikelpoisista kustannuksista on vähennettävä mahdolliset edut, joita yritys saa uudelleensijoittamisen seurauksena.

1.5.10. Veronalennusten tai verovapautusten muodossa myönnettävä tuki

48. Tämän tyyppisellä tuella voidaan vaikuttaa *välillisesti* kielteisiin ulkoisvaikutuksiin helpottamalla kansallisen ympäristöverotuksen kiristämistä. Veronalennukset ja verovapautukset saattavat mahdollistaa sen, että joidenkin yritysten veroja voidaan vastaavasti korottaa, mikä parantaa kokonaistilannetta, kun tarkastellaan kustannusten sisällyttämistä hintoihin ja ympäristönsuojelun tasoa. Kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi tuensaajien olisi maksettava tuen vastapainoksi huomattava määrä veroja tai tehtävä sopimuksia pilaantumisen vähentämisestä. Yhteisön tasolla yhdenmukaistettujen verojen osalta ei kuitenkaan vaadita vastineita, jos tuensaajaan sovellettava verokanta on vähintään yhtä suuri kuin yhteisön vähimmäisverokanta.

1.5.11. Päästöoikeusjärjestelmien muodossa myönnettävä tuki

49. Tämän tyyppisellä tuella voidaan vaikuttaa kielteisiin ulkoisvaikutuksiin sallimalla ympäristötavoitteisiin suunnattujen markkinaehtoisten välineiden käyttöönotto. Jos jäsenvaltion markkina-arvoa alhaisempaan hintaan myöntämien lupien kokonaismäärä on pienempi kuin yritysten odotettavissa oleva kokonaistarve, järjestelmän kokonaisvaikutus ympäristönsuojelun tasoon on myönteinen. Jos myönnetty päästöoikeudet eivät kata yksittäisen yrityksen odotettavissa olevaa kokonaistarvetta, kyseisen yrityksen on joko vähennettävä aiheuttamaansa pilaantumista (ja annettava sillä tavoin panoksensa ympäristönsuojelun tason parantamiseen) tai ostettava lisäoikeuksia markkinoilta (ja maksettava sitä kautta vastine aiheuttamastaan pilaantumisesta). Kilpailua vääristävien vaikutusten rajoittamiseksi liian monien päästöoikeuksien jakaminen ei ole missään tilanteessa perusteltua, ja on annettava määräyksiä kohtuuttomien markkinoillepääsyn esteiden välttämiseksi.

2. SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

2.1. Suuntaviivojen soveltamisala

50. Näitä suuntaviivoja sovelletaan ympäristönsuojeluun myönnettävään valtiontukeen. Niiden soveltamisessa noudatetaan muita valtiontukien alalla noudatettavia yhteisön menettelytapoja, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista

¹³ Vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta annettu neuvoston direktiivi 96/82/EY (EYVL L 10, 14.1.1997, s. 13), sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta 16 päivänä joulukuuta 2003 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/105/EY.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

tehdyn sopimuksen muita määräyksiä sekä perussopimusten nojalla annettuja säädöksiä.

51. Näitä suuntaviivoja sovelletaan ympäristönsuojelua edistävään tukeen¹⁴ kaikilla EY:n perustamissopimuksen kattamilla aloilla. Lisäksi suuntaviivoja sovelletaan yhteisön erityisten valtiontukisääntöjen soveltamisalaan kuuluviin aloihin (terästeollisuus, laivanrakennus, moottoriajoneuvot, synteettikuidut, liikenne, hiiliteollisuus, maatalous ja kalastus), jos kyseisissä erityissäännöissä ei toisin määrätä.
52. Vähemmän luonnonvaroja kuluttavien koneiden tai kuljetusvälineiden kehittäminen ja tuotanto sekä tehtaiden tai muiden tuotantolaitosten sisäiset toimet, joiden tarkoituksena on parantaa turvallisuutta tai hygieniaa, eivät kuulu näiden suuntaviivojen soveltamisalaan.
53. Maatalouden ja kalastuksen aloilla näitä suuntaviivoja sovelletaan tukeen, jota myönnetään ympäristönsuojeluun tuotteiden jalostusta ja markkinoille saattamista harjoittaville yrityksille. Jos kalastustuotteiden jalostuksen ja markkinoille saattamisen alalla toimiville yrityksille myönnettävä tuki koskee kuluja, jotka ovat tukikelpoisia Euroopan kalatalousrahastosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006¹⁵ nojalla, tuen sallittu enimmäismäärä on näiden suuntaviivojen mukainen tukimäärä tai kyseisessä asetuksessa säädetty tukimäärä sen mukaan, kumpi on korkeampi. Maataloustuotteiden alkutuotannon alalla näitä suuntaviivoja sovelletaan vain toimenpiteisiin, joita ei jo säännellä vuosiksi 2007–2013 annetuilla maa- ja metsätalouden valtiontukea koskevilla suuntaviivoilla, ja kalastuksen ja vesiviljelyn alkutuotannon alalla niitä sovelletaan vain silloin, kun voimassa ei ole ympäristönsuojeluun myönnettävää tukea koskevia erityismääräyksiä.
54. Näitä suuntaviivoja ei sovelleta lento-, rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteeseen sekä meriliikenneinfrastruktuuriin liittyvien ympäristönsuojelutoimenpiteiden eikä myöskään yhteisön suuntaviivoissa Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi (päättös N:o 1692/96/EY) määritettyjen yhteistä etua koskevien hankkeiden rahoittamiseen.
55. Ympäristöalan tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävään valtiontukeen sovelletaan tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävää valtiontukea koskeviin yhteisön puitteisiin¹⁶ sisältyviä sääntöjä. Ekoinnovaatioiden markkinoillesaattamisvaihe (ekoinnovoinnin kannalta keskeisen hyödykkeen hankinta) kuuluu kuitenkin näiden suuntaviivojen soveltamisalaan.
56. Ympäristöalan koulutustukiin ei liity sellaisia erityispiirteitä, joiden perusteella niihin olisi perusteltua soveltaa erillisiä sääntöjä. Komissio tutkii sen vuoksi kyseiset koulutustuet Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta koulutustukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 68/2001¹⁷ mukaisesti. Vastaavasti pk-yrityksille voidaan myöntää tukea ympäristöalan neuvontapalveluihin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen

¹⁴ Näissä suuntaviivoissa ei pohdita valtiontuen käsitettä. Käsite vahvistetaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa sekä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännössä.

¹⁵ EUVL L 223, 15.8.2006, s. 1.

¹⁶ EUVL C 323, 30.12.2006, s. 1.

¹⁷ EUVL L 10, 13.1.2001, s. 20. Koulutustukea koskevan uuden ryhmäpoikkeusasetuksen voimaantulon jälkeen aletaan soveltaa uutta asetusta.

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun asetuksen (EY) N:o 70/2001¹⁸ nojalla.

57. Näitä suuntaviivoja ei sovelleta hukkakustannuksiin liittyvien valtiontukien analyysimenetelmästä annetussa komission tiedonannossa määriteltyihin hukkakustannuksiin.¹⁹
58. Tiettyt keinot, joita jäsenvaltiot suunnittelevat ottavansa käyttöön tukeakseen fossiilisia polttoaineita käyttäviä tuotantolaitoksia tai muita sellaisia teollisuuslaitoksia, jotka on varustettu hiilidioksidin talteenotto-, kuljetus- ja varastointijärjestelmällä tai CCS-ketjun (hiilidioksidin talteenotto, kuljetus ja varastointi) yksittäisillä osilla, voivat sisältää valtiontukea, mutta koska asiasta ei ole riittävästi kokemusta, on liian varhaista antaa suuntaviivoja kyseisenkaltaisen tuen hyväksymisestä. Koska kyse on EU:lle strategisesti tärkeästä teknologiasta, kun otetaan huomioon energian toimitusvarmuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen sekä pitkän aikavälin tavoite, jonka mukaan lämpötilan nousu saisi olla enintään 2°C suhteessa esiteollisella kaudella vallinneeseen tasoon, ja tuki, jota EU on ilmoittanut osoittavansa teollisten demonstraatiolaitosten rakentamiseen vuoteen 2015 saakka edellyttäen, että laitokset ovat ympäristön kannalta turvallisia, kyseiseen teknologiaan liittyvät hankkeet voitaisiin arvioida perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla tai katsoa tukikelpoisiksi Euroopan yhteistä etua koskevinä tärkeinä hankkeina jäljempänä 135 kohdassa määritetyin edellytyksin.

2.2. Määritelmät

59. Näissä suuntaviivoissa tarkoitetaan:

- a) **’ympäristönsuojelulla’** kaikkia toimenpiteitä, joilla pyritään korjaamaan tai ennaltaehkäisemään fyysiselle ympäristölle tai luonnonvaroilta tuensaajan omasta toiminnasta aiheutuvia haittoja, pienentämään tällaisten haittojen riskiä tai edistämään luonnonvarojen järkevästä käyttöä, mukaan lukien energiansäästötoimenpiteet ja uusiutuvien energialähteiden käyttö;²⁰
- b) **’energiansäästötoimenpiteillä’** toimia, joiden avulla yritykset voivat vähentää tuotantoprosessiensa energiankulutusta, lukuun ottamatta vähemmän luonnonvaroja kuluttavien koneiden tai kuljetusvälineiden kehittämistä ja tuotantoa sekä toimia, joiden tarkoituksena on parantaa turvallisuutta tai hygieniää;
- c) **’yhteisön normilla’**
- i) velvoittavaa yhteisön ympäristönormia, jolla vahvistetaan saavutettava ympäristönsuojelun taso; ja
 - ii) ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi 24 päivänä syyskuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/61/EY²¹ mukaista

¹⁸ EUVL L 10, 13.1.2001, s. 33. Pk-yrityksille myönnettävää tukea koskevan uuden ryhmäpoikkeusasetuksen voimaantulon jälkeen aletaan soveltaa uutta asetusta.

¹⁹ Komission 26. heinäkuuta 2001 antama tiedonanto, joka annettiin jäsenvaltioille tiedoksi 6. elokuuta 2001 päivätyllä kirjeellä SG(2001) D/290869.

²⁰ Ks. erityisesti kuudes ympäristöä koskeva yhteisön toimintaohjelma vuosiksi 2002–2012.

²¹ EYVL L 257, 10.10.1996, s. 26.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

velvollisuutta käyttää parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa, josta ei aiheudu kohtuuttomia kustannuksia;

- d) **'ekoinnovaatiolla'** kaikenlaista innovaatiotoimintaa, jonka tuloksena ympäristönsuojelun taso paranee merkittävästi tai jonka tavoitteena on parantaa ympäristönsuojelun tasoa merkittävästi; ekoinnovaatioihin sisältyvät myös uudet tuotantoprosessit, uudet tuotteet tai palvelut sekä uudet johtamis- ja liiketoimintamenetelmät, joiden käyttö tai käyttöönotto todennäköisesti ehkäisee tai pienentää huomattavasti ympäristöön kohdistuvia riskejä, pilaantumista ja muita luonnonvarojen käytön kielteisiä vaikutuksia kyseisen toiminnan koko elinkaaren ajan;

Komission innovoinnin alalla noudattaman lähestymistavan mukaisesti²² innovaatioita eivät ole pienet muutokset tai parannukset, tuotanto- tai palvelukapasiteetin lisääminen ottamalla käyttöön valmistus- tai logistiikkajärjestelmiä, jotka ovat hyvin samanlaisia kuin jo käytössä olevat, liiketoimintatapoihin, työpaikkaorganisaatioon tai ulkoisiin suhteisiin tehtävät muutokset, jotka perustuvat yrityksessä jo käytettyihin organisatorisiin menetelmiin, muutokset liikkeenjohtostrategiassa, sulautumat ja yritysostot, prosessin käytön lopettaminen, jälkirahoitus tai pääomanlisäys, muutokset, jotka johtuvat pelkästään tuotannon tekijöiden hintojen muutoksista, tuotannon asiakaskohtainen mukauttaminen, säännölliset kausittaiset ja muut jaksoittaiset muutokset sekä uusien tai merkittävästi parannettujen tuotteiden kauppa.

- e) **'uusiutuville energialähteillä'** uusiutuvia, muita kuin fossiilisia energialähteitä (tuuli-, aurinko-, maalämpö-, aalto- ja vuorovesienergia, teholtaan alle 10 megawatin vesivoimalat, biomassa, kaatopaikkakaasut, jäteveden käsittelylaitosten kaasut ja biokaasut);
- f) **'biomassalla'** maataloudesta (kasvi- ja eläinainekset mukaan luettuina), metsätaloudesta ja niihin liittyvästä teollisuudesta peräisin olevien tuotteiden, jätteiden ja jätetuotteiden biohajoavaa osaa sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden biohajoavaa osaa;
- g) **'energian tuottamisella uusiutuvista energialähteistä'** energian tuottamista voimaloissa, joissa käytetään vain uusiutuvia energialähteitä, ja uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian lämpöarvona mitattua osuutta sähköstä, joka on tuotettu myös tavanomaisia energialähteitä käyttävissä hybridivoimaloissa; kyseinen tuotanto kattaa myös varastointijärjestelmien täyttämiseen käytettävän uusiutuvan sähkön mutta ei kata varastointijärjestelmien tuloksena tuotettua sähköä;
- h) **'yhteistuotannolla'** lämpöenergian ja sähkö- ja/tai mekaanisen energian samanaikaista tuottamista samassa prosessissa;²³
- i) **'tehokkaalla yhteistuotannolla'** yhteistuotantoa, joka täyttää hyötylämmön tarpeeseen perustuvan sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistämiseksi sisämarkkinoilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin

²² Yhteisön puitteet tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävälle valtiontuelle (EUVL C 323, 30.12.2006, s. 1).

²³ Direktiivi 2004/8/EY (EUVL L 52, 21.2.2004, s. 50).

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

2004/8/EY²⁴ liitteen III kriteerit ja kyseisen direktiivin 4 artiklassa määritellyt yhdenmukaistetut hyötysuhteen viitearvot;

- j) **'tehokkaasti energiaa hyödyntävällä kaukolämmityksellä'** kaukolämpöjärjestelmiä, jotka täyttävät vähintään lämmön tuotannon viitearvot, jotka komissio on vahvistanut direktiivin 2004/8/EY mukaisesti;
- k) **'ympäristöverolla'** veroa, jonka erityisellä määrätymisperusteella on selkeä kielteinen vaikutus ympäristöön ja jonka tarkoituksena on tiettyjen toimintojen, tavaroiden tai palvelujen verottaminen siten, että ympäristökustannukset voidaan sisällyttää niiden hintaan ja/tai tuottajat ja kuluttajat ohjata ympäristöystävällisempään toimintaan;
- l) **'yhteisön verotuksen vähimmäistasolla'** yhteisön lainsäädännössä säädettyä verotuksen vähimmäistasoa;
energiatuotteiden ja sähkön osalta yhteisön verotuksen vähimmäistasoksi katsotaan energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY²⁵ liitteessä I säädetty verotuksen vähimmäistaso;
- m) **'pienillä ja keskisuurilla yrityksillä'**, jäljempänä 'pk-yritykset', **'pienillä yrityksillä'** ja **'keskisuurilla yrityksillä'** komission asetuksessa (EY) N:o 70/2001²⁶ tai muussa kyseisen asetuksen korvaavassa asetuksessa tarkoitettuja yrityksiä;
- n) **'suurilla yrityksillä'** yrityksiä, jotka eivät ole pienten ja keskisuurten yritysten määritelmän mukaisia;
- o) **'tuella'** toimenpiteitä, jotka täyttävät kaikki EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätty edellytykset;
- p) **'tuki-intensiteetillä'** tuen bruttomäärää ilmaistuna prosentteina tukikelpoisista kustannuksista; kaikki käytettävät luvut on ilmaistava ennen verojen tai muiden maksujen vähentämistä; jos tuki myönnetään muussa muodossa kuin avustuksena, tuen määräksi katsotaan tuen avustusekvivalentti; useammassa erässä maksettava tuki lasketaan myöntämishetken arvon mukaan; diskonttauksessa ja halpapakorkoisen lainan sisältämän tuen määrän laskennassa käytetään viitekorkona avustuksen myöntämisaikakohtana voimassa ollutta korkoa; tuki-intensiteetti lasketaan tuensaajakohtaisesti;
- q) **'kustannusten sisällyttämisellä hintoihin'** periaatetta, jonka mukaan yritysten on sisällytettävä tuotantokustannuksiinsa kaikki ympäristönsuojeluun liittyvät kustannukset;
- r) **'aiheuttamisperiaatteella'** periaatetta, jonka mukaan pilaantumisen aiheuttajan on maksettava kunnostamisesta aiheutuvat kustannukset, lukuun ottamatta tapauksia, joissa pilaantumisen aiheuttajaa ei voida osoittaa tai asettaa vastuuseen kansallisen tai yhteisön lainsäädännön nojalla eikä velvoittaa vastaamaan kunnostuskustannuksista; pilaantumisella tarkoitetaan tässä yhteydessä vahinkoa, jonka pilaantumisen aiheuttaja aiheuttaa vahingoittamalla ympäristöä välittömästi tai

²⁴ EUVL L 52, 21.2.2004, s. 50.

²⁵ EUVL L 283, 31.10.2003, s. 51.

²⁶ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33; EUVL L 63, 28.2.2004, s. 22.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

välillisesti tai aikaansaamalla fyysiselle ympäristölle tai luonnonvaroille aiheutuviin haittoihin johtavat olosuhteet²⁷;

- s) **'pilaantumisen aiheuttajalla'** osapuolta, joka pilaa ympäristöä välittömästi tai välillisesti taikka aikaansaa ympäristön pilaantumiseen johtavat olosuhteet²⁸;
- t) **'saastuneella alueella'** aluetta, jolla todistetusti esiintyy ihmisten toimien seurauksena vaarallisia aineita siinä määrin, että ne aiheuttavat merkittävän riskin ihmisten terveydelle tai ympäristölle, kun otetaan huomioon maa-alueen senhetkinen ja hyväksytty tuleva käyttö.

3. TUEN SOVELTUVUUS YHTEISMARKKINOILLE PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 3 KOHDAN NOJALLA

3.1. Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla

60. Ympäristönsuojeluun myönnettävä valtiontuki on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuvaa, jos se johtaa tasapainotestin perusteella ympäristönsuojelutoiminnan lisääntymiseen muuttamatta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Tukiohjelmien kestolle olisi tässä yhteydessä vahvistettava kohtuulliset määräajat. Komissio suhtautuu myönteisesti sellaisiin tukitoimenpiteilmoituksiin, joiden liitteenä on perusteelliset arvioinnit aikaisemmin toteutetuista vastaavista tukitoimenpiteistä, jotka osoittavat tuen kannustavan vaikutuksen. Seuraavien toimenpiteiden saatetaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

3.1.1. Yrityksille myönnettävä tuki yhteisön normit ylittäviin toimiin tai – yhteisön normien puuttuessa – ympäristönsuojelun tason parantamiseen

61. Investointituki, joka mahdollistaa sen, että yritykset voivat ylittää yhteisön normit tai yhteisön normien puuttuessa parantaa ympäristönsuojelun tasoa, on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuvaa edellyttäen, että tässä jaksossa mainitut edellytykset täyttyvät.
62. Tuetun investoinnin on täytettävä yksi seuraavista edellytyksistä:
- a) investointi mahdollistaa sen, että tuensaaja voi vähentää toiminnastaan aiheutuvaa pilaantumista ylittämällä sovellettavat yhteisön normit riippumatta siitä, että voimassa on kansallisia normeja, jotka ovat tiukempia kuin velvoittavat yhteisön normit; tai

²⁷ Kustannusten kohdentamisesta ja ympäristöä koskevasta julkisten viranomaisten toiminnasta 3 päivänä maaliskuuta 1975 annettu neuvoston suositus (EYVL L 194, 25.7.1975, s. 1).

²⁸ Kustannusten kohdentamisesta ja ympäristöä koskevasta julkisten viranomaisten toiminnasta 3 päivänä maaliskuuta 1975 annettu neuvoston suositus (EYVL L 194, 25.7.1975, s. 1).

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

- b) investointi mahdollistaa sen, että tuensaaja voi vähentää nykyisestä toiminnastaan aiheutuvaa pilaantumista yhteisön normien puuttuessa.
63. Tukea ei saa myöntää, jos parannusten tuloksena yritykset alkavat noudattaa jo hyväksytyjä yhteisön normeja, jotka eivät ole vielä tulleet voimaan.²⁹
64. Investointiin, jonka seurauksena energiantuotannon hiilidioksidipäästöjä voidaan vähentää vähintään 50 prosenttia samaa polttoainetta käyttävien tuotantolaitosten keskimääriäisiin päästötasoihin (esimerkiksi päästöt tuotettua energiayksikköä kohden) verrattuna, voidaan myöntää tukea tämän jakson mukaisesti.

Tuki-intensiteetti

65. Hankkeen tukikelpoisten kustannusten perusteella laskettu tuki-intensiteetti saa olla enintään 30 prosenttia brutto 68–72 kohdassa määritellyistä tukikelpoisista investointikustannuksista.
66. Jos investointi koskee ekoinnovoinnin kannalta keskeisen hyödykkeen hankintaa, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä edellyttäen, että seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) Ekoinnovoinnin kannalta keskeisten hyödykkeiden on oltava uusia tai merkittävästi parempia verrattuna alan viimeisimpään kehitykseen yhteisössä. Jäsenvaltiot voivat osoittaa uutuuden esimerkiksi innovaation tarkalla kuvauksella ja vertaamalla sitä alan viimeisimmän kehityksen mukaiseen prosessiin tai organisatoriseen tekniikkaan, jota muut saman alan yritykset käyttävät.
 - b) Odotettavissa olevan ympäristöhyödyn on oltava merkittävästi vastaavien toimintojen yleisen teknisen kehityksen tuloksena saatavaa hyötyä suurempi.³⁰
 - c) Näiden hyödykkeiden innovatiiviseen luonteeseen sisältyy ilmeinen teknologinen tai taloudellinen riski, joka on suurempi kuin vertailukelpoisiin hyödykkeisiin, jotka eivät ole innovatiivisia, yleensä liittyvä riski. Jäsenvaltio voi osoittaa tämän riskin seuraavien tekijöiden avulla: hankekustannukset suhteessa yrityksen liikevaihtoon, uuden hankkeen kehittämiseen vaadittu aika, ekoinnovaatiosta odotettavissa olevat hyödyt verrattuna hankekustannuksiin ja epäonnistumisen todennäköisyys.

²⁹ Pk-yritysten tapauksessa tämän tuen myöntäminen on kuitenkin mahdollista 3.1.3 kohdan mukaisin edellytyksin.

³⁰ Jos 66 kohdan b alakohdan arvioinnissa voidaan käyttää määrällisiä muuttujia ekoinnovaatiotoiminnan vertaamiseksi standarditoimintaan, joka ei ole innovatiivista, ”merkittävästi suuremmalla” tarkoitetaan sitä, että ekoinnovaatiotoiminnasta odotettavissa olevan ympäristöriskin pienenemisen tai pilaantumisen vähenemisen taikka energian tai energiaressurssien käytön tehostumisen muodossa odotettavissa olevan parannuksen on oltava vähintään kaksi kertaa niin suuri kuin parannus, joka on odotettavissa vertailukelpoisen toiminnan, joka ei ole innovatiivista, yleisestä kehityksestä.

Jos tämä lähestymistapa ei sovellu käytettäväksi tietyssä tapauksessa tai jos määrällinen vertailu on mahdotonta, valtiontukihakemukseen olisi liitettävä yksityiskohtainen kuvaus tämän perusteen arvioinnissa käytetystä menetelmästä, joka on verrattavissa ehdotettuun menetelmään.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

67. Jos investointituki, jota myönnetään yrityksille yhteisön normien ylittämiseen tai yhteisön normien puuttuessa, on suunnattu pk-yrityksille, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten seuraavasta taulukosta ilmenee:

	Yhteisön normit ylittäviin toimiin tai – yhteisön normien puuttuessa - ympäristönsuojelun tason parantamiseen sovellettava tuki-intensiteetti	Yhteisön normit ylittäviin toimiin – tai yhteisön normien puuttuessa – ympäristönsuojelun tason sovellettava tuki-intensiteetti <i>ekoinnovaatioiden alalla</i>
Pienet yritykset	50 %	60 %
Keskisuuret yritykset	40 %	50 %
Suuret yritykset	30 %	40 %

Tukikelpoiset kustannukset

68. Tukikelpoiset kustannukset on rajattava ylimääräisiin investointikustannuksiin, joita yhteisön normeissa vaadittua korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttaminen edellyttää.
69. Ympäristönsuojeluun suoraan liittyvän investointiosan määrittäminen:
- Kun ympäristönsuojeluun tehtävistä investoinneista aiheutuvat kustannukset voidaan helposti erottaa kokonaisinvestointikustannuksista, tukikelpoisia kustannuksia ovat nämä tarkoin määritetyt ympäristönsuojeluun liittyvät kustannukset.
 - Kun ympäristönsuojeluun tehtävistä investoinneista aiheutuvia kustannuksia ei voida helposti erottaa kokonaisinvestointikustannuksista, tukikelpoisista kustannuksista on vähennettävä sellaisesta teknisesti vertailukelpoisesta investoinnista aiheutuvat kustannukset, jonka avulla saavutetaan matalampi ympäristönsuojelun taso (joka vastaa mahdollisia velvoittavia yhteisön normeja) ja joka toteutettaisiin ilman tukea. Teknisesti vertailukelpoisella investoinnilla tarkoitetaan investointia kohteeseen, jossa tuotantokapasiteetti ja muut tekniset ominaisuudet ovat samat. Jos investointi johtaa tuotantokapasiteetin kasvuun, tukikelpoiset kustannukset sisältävät vain alkuperäistä kapasiteettia vastaavat kustannukset ja niistä on vähennettävä kapasiteetin kasvusta saatava hyöty.
70. Yhteisön normeja korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttamisesta aiheutuvien kustannusten määrittäminen:
- Kun yritys mukautuu kansallisiin normeihin, jotka on annettu yhteisön normien puuttuessa,*** tukikelpoisiin kustannuksiin sisältyvät ylimääräiset

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

investointikustannukset, joita kansallisissa normeissa vaaditun ympäristönsuojelun tason saavuttaminen edellyttää.

- b) Kun yritys mukautuu yhteisön normeja tiukempiin kansallisiin normeihin tai ylittää ne tai pyrkii vapaaehtoisesti ylittämään yhteisön normit, tukikelpoihin kustannuksiin sisältyvät ylimääräiset investointikustannukset, joita yhteisön normeissa vaadittua korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttaminen edellyttää. Kustannukset, jotka aiheutuvat yhteisön normien edellyttämän ympäristönsuojelun tason saavuttamiseksi tehdyistä investoinneista, eivät ole tukikelpoisia.
- c) **Normien puuttuessa** tukikelpoihin kustannuksiin sisältyvät investointikustannukset, joita yritykselle tai yrityksille aiheutuu sen tai niiden pyrkiessä korkeammalle ympäristönsuojelun tasolle kuin kyseisessä yrityksessä tai kyseisissä yrityksissä saavutettaisiin ilman ympäristönsuojelutukea.

71. Toiminnan tuottojen/kustannusten määrittäminen: Tukikelpoiset kustannukset on laskettava siten, että niistä vähennetään ylimääräiseen ympäristönsuojeluinvestointiin liittyvät tuotot ja kustannukset investoinnin pitoajan viiden ensimmäisen vuoden ajalta.³¹

Toiminnan tuotoilla tarkoitetaan erityisesti mahdollisesta kapasiteetin kasvusta koituvia etuja (tuotannontekijätulujen kasvu ja tuotantokustannusten aleneminen mittakaavaetujen ansiosta), kustannussäästöjä tai ylimääräistä oheistuotantoa.

Tuotantokustannuksilla tarkoitetaan erityisesti lisätuotantokustannuksia.

72. Tukikelpoiset investointikustannukset voivat liittyä aineelliseen ja/tai aineettomaan omaisuuteen tehtäviin investointeihin. Ne voivat liittyä myös teknologian siirtoon aineettoman omaisuuden hankinnan kautta.

Aineettomaan omaisuuteen tehtyjä investointeja ovat investoinnit maa-alueisiin, jos ne ovat ehdottomasti tarpeen ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi, investoinnit rakennuksiin, laitoksiin sekä pilaantumisen ja haittojen vähentämiseen ja ehkäisemiseen tarkoitettuihin laitteisiin sekä investoinnit tuotantomenetelmien mukauttamiseen ympäristönsuojelutarkoituksessa.

Tukikelpoisiksi saatetaan katsoa myös tekniikansiirtoon liittyvät kustannukset, kuten käyttöilupien tai patentoidun ja patentoimattoman teknisen taitotiedon hankkiminen, kunhan seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) se on katsottava poistokelpoiseksi omaisuudeksi;
- b) se on hankittava markkinaehdoin yritykseltä, jossa ostajalla ei ole välitöntä eikä välillistä määräysvaltaa;
- c) se on kirjattava yrityksen varoihin ja sen on pysyttävä tuensaajayrityksessä ja sen käytössä vähintään viiden vuoden ajan tuen myöntämisestä; tätä edellytystä ei sovelleta, jos kyseinen aineeton omaisuus on vanhentunutta tekniikkaa; jos kyseinen omaisuus kuitenkin myydään viiden vuoden kuluessa, myynnistä saatu tuotto on vähennettävä tukikelpoisista kustannuksista ja tuki on tarvittaessa maksettava takaisin osittain tai kokonaisuudessaan.

³¹ Jos investoinnit liittyvät ainoastaan ympäristönsuojeluun eivätkä tuo muita taloudellisia etuja, tukikelpoisten kustannusten määrittämisessä ei tehdä lisävähennyksiä.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

3.1.2. Erityissäännöt tuelle, jota myönnetään yrityksille yhteisön normit ylittäviin toimiin tai yhteisön normien puuttuessa ympäristönsuojelun tason parantamiseen liikennealalla

73. Edellisessä jaksossa annettuja yleissääntöjä, myös tuki-intensiteettejä ja tukikelpoisia kustannuksia koskevia sääntöjä, sovelletaan myös tukeen, jota myönnetään yrityksille yhteisön normit ylittäviin toimiin tai – yhteisön normien puuttuessa – ympäristönsuojelun tason parantamiseen liikennealalla. Tuki, joka myönnetään hyväksytyjen yhteisön normien mukaisen uuden maantie-, rautatie-, sisävesi- ja meriliikenteessä käytettävän kuljetuskaluston hankintaan, voidaan sallia ennen normien voimaantuloa. Tämä poikkeus on perusteltu, sillä uusia yhteisön normeja ei sovelleta velvoittaviksi muuttumisen jälkeen taannehtivasti jo aiemmin ostettuihin ajoneuvoihin.

Ympäristönsuojelutavoitteeseen liittyvien liikennealan jälkiasennusten tapauksessa tukikelpoisia kustannuksia ovat hankkeesta aiheutuvat kokonaiskustannukset, jos nykyisiin kuljetusvälineisiin ei sovelleta mitään ympäristönormeja.

3.1.3. Ennakoivan yhteisön normeihin mukautumisen tuki pk-yrityksille

74. Tuen, jota myönnetään pk-yrityksille sellaisten uusien ympäristönsuojelun tasoa parantavien yhteisön normien noudattamiseen, jotka eivät ole vielä tulleet voimaan, katsotaan olevan perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuvaa, jos yhteisön normit on annettu, edellyttäen, että investointi toteutetaan ja saatetaan päätökseen vähintään vuotta ennen täytäntöönpanolle asetettua velvoittavaa määräaika.

Tuki-intensiteetti

75. Enimmäistuki-intensiteetti saa olla enintään 25 prosenttia, kun on kyse pienistä yrityksistä, ja 20 prosenttia, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, jos investointi toteutetaan ja saatetaan päätökseen yli kolme vuotta ennen täytäntöönpanolle asetettua velvoittavaa määräaika, ja 20 prosenttia, kun on kyse pienistä yrityksistä, ja 15 prosenttia, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, jos investointi toteutetaan ja saatetaan päätökseen vähintään vuotta ja enintään kolme vuotta ennen täytäntöönpanolle asetettua velvoittavaa määräaika.

	Tuki-intensiteetti, jota sovelletaan pk-yritysten ennakoivaan mukautumiseen yhteisön normeihin, kun investointi toteutetaan ja saatetaan päätökseen:	
	Yli kolme vuotta ennen täytäntöönpanolle asetettua velvoittavaa määräaika	Vähintään vuotta ja enintään kolme vuotta ennen täytäntöönpanolle asetettua velvoittavaa määräaika
Pienet yritykset	25 %	20 %
Keskisuuret	20 %	15 %

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

yritykset		
-----------	--	--

Tukikelpoiset kustannukset

76. Tukikelpoiset kustannukset on rajattava ylimää räisiin investointikustannuksiin, joita yhteisön normeissa vaaditun ympäristönsuojelun tason saavuttaminen edellyttää. Ylimää räisten kustannusten laskennassa on noudatettava näiden suuntaviivojen 69 ja 71 kohtaa.
77. Tukikelpoiset investointikustannukset voivat olla näiden suuntaviivojen 72 kohdan mukaisten, aineelliseen ja/tai aineettomaan omaisuuteen tehtävien investointien muodossa.

3.1.4. Energiansäästöön myönnettävä tuki

78. Investointi- ja/tai toimintatuki, joka mahdollistaa sen, että yritykset voivat säästää energiaa, on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuvaa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

3.1.4.1. Investointituki

Tuki-intensiteetti

79. Tuki-intensiteetti saa olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista.
80. Kun energiansäästöön myönnettävän investointituen saajat ovat pk-yrityksiä, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keski suurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten seuraavasta taulukosta ilmenee:

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

	Energiansäästöön sovellettava tuki-intensiteetti
Pienet yritykset	70 %
Keskisuuret yritykset	60 %
Suuret yritykset	50 %

Tukikelpoiset kustannukset

81. Tukikelpoiset kustannukset on rajattava ylimääräisiin investointikustannuksiin, joita yhteisön normeissa vaaditun energiansäästötason ylittävien energiansäästöjen saavuttaminen edellyttää.

Ylimääräisten kustannusten laskennassa on noudatettava seuraavia sääntöjä:

- a) Suoraan energiansäästöön liittyvä osa investoinnista on määritettävä näiden suuntaviivojen 69 kohdan mukaisesti.
 - b) Yhteisön normit ylittävä energiansäästötaso on määritettävä näiden suuntaviivojen 70 kohdan mukaisesti.
 - c) Toiminnan tuottojen/kustannusten määrittäminen: Tukikelpoiset kustannukset on laskettava siten, että niistä vähennetään ylimääräiseen energiansäästöinvestointiin liittyvät tuotot ja kustannukset investoinnin pitoajan viiden ensimmäisen vuoden ajalta³²:
 - i. toiminnan tuotoilla tarkoitetaan erityisesti kustannussäästöistä (pienemmän energiankulutuksen ja muiden säästöjen ansiosta), samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnetystä toimintatuesta, mahdollisesta kapasiteetin kasvusta (tuotantotekijätulojen kasvu ja tuotantokustannusten aleneminen mittakaavaetujen ansiosta) tai ylimääräisestä oheistuotannosta koituneita etuja;
 - ii. tuotantokustannuksilla tarkoitetaan erityisesti lisätuotantokustannuksia.
82. Tukikelpoiset investointikustannukset voivat olla näiden suuntaviivojen 72 kohdan mukaisten, aineelliseen ja/tai aineettomaan omaisuuteen tehtävien investointien muodossa.

3.1.4.2. Toimintatuki

83. Energiansäästöön myönnettävää toimintatukea voidaan myöntää vain, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

³² Jos investoinnit liittyvät ainoastaan ympäristönsuojeluun eivätkä tuo muita taloudellisia etuja, tukikelpoisten kustannusten määrittämisessä ei tehdä lisävähennyksiä.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

- a) Tuki rajataan kyseisten tuotteiden ja palveluiden markkinahintoihin verrattuna ylimääräisiin nettotuotantokustannuksiin, kun otetaan huomioon energian säästämisestä saatava hyöty.³³
- b) Tuen kesto rajataan viiteen vuoteen.
84. Kun kyse on tuesta, jonka määrä alenee asteittain, tuki-intensiteetti saa olla enintään 100 prosenttia ensimmäisen vuoden ylimääräisistä kustannuksista, mutta sen on laskettava asteittain siten, että viidennen vuoden lopussa taso on nolla. Kun kyse on tuesta, jonka määrä ei alene asteittain, tuki-intensiteetti saa olla enintään 50 prosenttia ylimääräisistä kustannuksista.

3.1.5. Tuki uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen

85. Ympäristönsuojeluun myönnettävä investointi- ja/tai toimintatuki, jolla edistetään uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian käyttöä, on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuvaa, jos seuraavat edellytykset täyttyvät.

3.1.5.1. Investointituki

Tuki-intensiteetti

86. Tuki-intensiteetti saa olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista.
87. Kun tukea myönnetään uusiutuvaa energiaa käyttäville laitoksille, jotka tuottavat tarpeeksi energiaa täyttämään omavaraisesti kokonaisen yhteisön, kuten saaren, energiatarpeet, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä.
88. Kun uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen myönnettävän investointituen saajat ovat pk-yrityksiä, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten seuraavasta taulukosta ilmenee:

	Uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen sovellettava tuki-intensiteetti	Uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen sovellettava tuki-intensiteetti, kun energiaa tuotetaan kokonaisen yhteisön tarpeisiin
Pienet yritykset	70 %	80 %
Keskisuuret yritykset	60 %	70 %
Suuret yritykset	50 %	60 %

³³ Tuotantokustannusten käsite kattaa tuotantokustannukset, joista on vähennetty kaikki tuet mutta jotka sisältävät tavanomaisen voitto-osuuden.

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

Tukikelpoiset kustannukset

89. Uusiutuvan energian tapauksessa tukikelpoiset investointikustannukset on rajattava ylimääräisiin investointikustannuksiin, joita tuensaajalle aiheutuu todellisena energiantuotantona mitattuna kapasiteetiltaan vastaavan perinteisen energiantuotantolaitoksen tai perinteisen lämmitysjärjestelmän kustannuksiin verrattuna. Ydinlaitoksia ei katsota perinteisiksi energiantuotantolaitoksiksi.
90. Tukikelpoiset kustannukset on laskettava siten, että niistä vähennetään uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseksi tehtävään ylimääräiseen investointiin liittyvät tuotot ja kustannukset kyseisen investoinnin pitoajan ensimmäisen viiden vuoden ajalta³⁴:
- a) toiminnan tuotoilla tarkoitetaan erityisesti mahdollisesta kapasiteetin kasvusta koituvia etuja (tuotannontekijätulojen kasvu ja tuotantokustannusten aleneminen mittakaavaetujen ansiosta), kustannussäästöjä tai ylimääräistä oheistuotantoa sekä muista tukitoimenpiteistä koituvia etuja riippumatta siitä, ovatko ne valtiontukea vai eivät (samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävä toimintatuki, syöttötariffit tai muut tukitoimenpiteet);
 - b) tuotantokustannuksilla tarkoitetaan erityisesti lisätuotantokustannuksia.
91. Tukikelpoiset investointikustannukset voivat olla 72 kohdan mukaisten, aineelliseen ja/tai aineettomaan omaisuuteen tehtävien investointien muodossa.

3.1.5.2. Toimintatuki

92. Toimintatuen myöntäminen uusiutuvan energian tuotantoon voi olla perusteltua uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian tuotantokustannusten ja markkinahinnan välisen erotuksen kattamiseksi.
93. Jäsenvaltiot voivat myöntää tukea uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen seuraavasti:
94. **Vaihtoehto 1:**
- a) Jäsenvaltiot voivat myöntää toimintatukea uusiutuvan energian tuotantokustannusten ja kyseisen energiamuodon markkinahinnan välisen erotuksen kattamiseksi. Toimintatukea voidaan tuolloin myöntää, kunnes kaikki tuotantolaitosta koskevat poistot on tehty tavanomaisten kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kyseisen tuotantolaitoksen tuottama ylimääräinen energia ei ole tukikelpoista. Tuki voi kuitenkin kattaa kohtuullisen tuoton pääomalle, jos jäsenvaltio kykenee osoittamaan sen välttämättömäksi tiettyjen uusiutuvien energialähteiden heikon kilpailukyvyn vuoksi.
 - b) Määritettäessä toimintatuen määrää tuotantokustannuksista on vähennettävä kyseiselle yritykselle uuden tuotantolaitoksen rakentamiseen mahdollisesti myönnetty investointituki.

³⁴ Jos investoinnit liittyvät ainoastaan ympäristönsuojeluun eivätkä tuo muita taloudellisia etuja, tukikelpoisten kustannusten määrittämisessä ei tehdä lisävähennyksiä.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

- c) Ilmoittaessaan tukiohjelmista komissiolle jäsenvaltioiden on annettava yksityiskohtaiset tiedot tukijärjestelyistä ja erityisesti tuen määrän laskentamenetelmistä.
- d) Muista uusiutuvista energialähteistä poiketen biomassasta aiheutuvat investointikustannukset ovat suhteellisesti alhaisemmat mutta toimintakustannukset puolestaan korkeammat. Komissio saattaa sen vuoksi hyväksyä investoinnin määrän ylittävän toimintatuen, jos jäsenvaltiot kykenevät osoittamaan, että yrityksille aiheutuneet kokonaiskustannukset ylittävät tuotantolaitoksista tehtyjen poistojen jälkeenkin energian markkinahinnat.

95. Vaihtoehto 2:

- a) Jäsenvaltiot voivat tukea uusiutuvien energialähteiden käyttöä markkinamekanismeilla, kuten nk. vihreiden sertifikaattien järjestelmällä tai tarjouskilpailumenettelyillä. Näiden järjestelmien avulla uusiutuvia energialähteitä käyttäville energiantuottajille turvataan välillisesti tietty määrä kysyntää perinteisin menetelmin tuotetun energian markkinahintaa korkeampaan hintaan. Vihreiden sertifikaattien hintaa ei ole määrätty etukäteen, vaan se määräytyy kysynnän ja tarjonnan perusteella.
- b) Kun nämä järjestelmät sisältävät valtiontukea, komissio voi hyväksyä niiden käytön, jos jäsenvaltiot pystyvät osoittamaan, että tuki on välttämätöntä kyseisten uusiutuvien energialähteiden käytön kannattavuuden varmistamiseksi, järjestelmä ei johda kokonaisuutena liiallisiin korvauksiin eikä saa uusiutuvia energialähteitä käyttäviä tuottajia luopumaan pyrkimyksistä parantaa kilpailukykyään. Komissio sallii tällaisten tukijärjestelmien käytön enintään kymmenen vuoden ajaksi.

3.1.6. Yhteistuotantoon myönnettävä tuki

96. Ympäristönsuojeluun myönnettävä investointi- ja/tai toimintatuki, jolla edistetään sähkön ja lämmön yhteistuotantoa, on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuvaa edellyttäen, että tuotantolaitos harjoittaa 60 kohdan i alakohdan määritelmän mukaista tehokasta yhteistuotantoa.

3.1.6.1. *Investointituki*

Tuki-intensiteetti

97. Tuki-intensiteetti saa olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista.
98. Kun yhteistuotantoon myönnettävän investointituen saajat ovat pk-yrityksiä, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten seuraavasta taulukosta ilmenee:

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

	Tehokkaaseen yhteistuotantoon sovellettava tuki-intensiteetti
Pienet yritykset	70 %
Keskisuuret yritykset	60 %
Suuret yritykset	50 %

Tukikelpoiset kustannukset

99. Tukikelpoiset kustannukset on rajattava ylimääräisiin investointikustannuksiin, joita tehokkaan yhteistuotantolaitoksen toteutus edellyttää. Vaihtoehtoinen investointi, joka toteutettaisiin ilman tukea, on vähennettävä tukikelpoisista kustannuksista.
100. Tukikelpoisten kustannusten laskennassa on noudatettava 90 kohdassa annettuja sääntöjä, joita sovelletaan tukikelpoisiin kustannuksiin uusiutuvan energian tapauksessa.
101. Tukikelpoiset investointikustannukset voivat olla 72 kohdan mukaisten, aineelliseen ja/tai aineettomaan omaisuuteen tehtävien investointien muodossa.

3.1.6.2. Toimintatuki

102. Tehokkaaseen yhteistuotantoon myönnettävää toimintatukea voidaan myöntää 3.1.5.2 kohdassa annettujen, uusiutuvan energian käytön edistämiseen myönnettävää toimintatukea koskevien sääntöjen mukaisesti seuraaville:
- a) lämmön ja sähkön julkisesta jakelusta vastaaville yrityksille, jos kyseisestä sähkön- tai lämmöntuotannosta aiheutuvat kustannukset ovat sen markkinahintaa korkeammat; päätettäessä, onko tuki välttämätöntä, otetaan huomioon lämmön ja sähkön tuotannosta ja myynnistä aiheutuvat kustannukset ja siitä saatavat tulot;
 - b) lämmön ja sähkön yhteistuotannon käyttöön teollisuudessa, jos voidaan osoittaa, että tällä tekniikalla tuotetun energiayksikön kustannukset ovat korkeammat kuin perinteisellä tekniikalla tuotetun energiayksikön markkinahinta; tuotantokustannukset voivat sisältää tuotantolaitoksen pääoman tavanomaisen tuoton, mutta niistä on vähennettävä yrityksen lämmöntuotannosta saamat voitot.

3.1.7. Kaukolämmitykseen myönnettävä tuki

103. Ympäristönsuojeluun myönnettävä investointituki tehokkaasti energiaa hyödyntäville kaukolämpöjärjestelmille on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuvaa edellyttäen, että tukea saava kaukolämpöjärjestelmä harjoittaa 60 kohdan j alakohdan määritelmän mukaista energiaa tehokkaasti hyödyntävää kaukolämmitystoimintaa.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

Tuki-intensiteetti

104. Tuki-intensiteetti saa olla enintään 40 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista. Yksinomaan uusiutuvia energialähteitä käyttäviin kaukolämpöjärjestelmiin tehtävien investointien osalta 40 prosentin perustasoa voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä.
105. Kun energiaa tehokkaasti hyödyntävään kaukolämmitykseen myönnettävän investointituen saajat ovat pk-yrityksiä, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskiuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä.

	<i>Perinteisiä energialähteitä käyttävään, energiaa tehokkaasti hyödyntävään kaukolämmitykseen sovellettava tuki-intensiteetti</i>	<i>Uusiutuvia energialähteitä käyttävään, energiaa tehokkaasti hyödyntävään kaukolämmitykseen sovellettava tuki-intensiteetti</i>
Pienet yritykset	60 %	70 %
Keskisuuret yritykset	50 %	60 %
Suuret yritykset	40 %	50 %

Tukikelpoiset kustannukset

106. Tukikelpoiset kustannukset on rajattava ylimääräisiin investointikustannuksiin, joita investoiminen energiaa tehokkaasti hyödyntävään kaukolämmitykseen edellyttää. Vaihtoehtoinen investointi, joka toteutettaisiin ilman tukea, on vähennettävä tukikelpoisista kustannuksista.
107. Tukikelpoiset kustannukset on laskettava 71 kohdan mukaisesti.
108. Tukikelpoiset investointikustannukset voivat olla 72 kohdan mukaisten, aineelliseen ja/tai aineettomaan omaisuuteen tehtävien investointien muodossa.

3.1.8. Jätehuoltoon myönnettävä tuki

109. Ympäristönsuojeluun myönnettävä investointituki, jolla tuetaan jätehuoltoa, uudelleenkäyttö, kierrätys ja hyödyntäminen mukaan luettuina, on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuvaa edellyttäen, että jätehuolto on järjestetty jätehuoltoperiaatteiden arvojärjestyksen mukaisesti³⁵ ja täyttää 110 kohdassa määritetyt edellytykset.

³⁵ Yhteisön jätehuoltostrategiassa määritelty arvojärjestys (KOM(96) 399 lopullinen, 30.7.1996). Tiedonannossaan komissio muistuttaa, että jätehuollon kehittäminen on yksi yhteisön tärkeimmistä tavoitteista etenkin ympäristöriskien vähentämisen vuoksi. Jätehuollon käsite kattaa uudelleenkäytön,

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

110. Jätehuoltoon myönnettävää investointitukea voidaan myöntää vain, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) Investoinnilla pyritään vähentämään muiden yritysten (pilaantumisen aiheuttajien) aiheuttamaa pilaantumista eikä kattamaan tuensajan aiheuttamaa pilaantumista.
- b) Tuella vapauteta välillisesti pilaantumisen aiheuttajia kustannuksista, joista niiden olisi yhteisön lainsäädännön mukaan vastattava, eikä kustannuksista, jotka olisi katsottava pilaantumisen aiheuttajien tavanomaisiksi liiketoimintakustannuksiksi.
- c) Investointi johtaa parannukseen verrattuna alan viimeisimpään kehitykseen ("state of art")³⁶ tai mahdollistaa perinteisten teknologioiden innovatiivisen käytön.
- d) Muussa tapauksessa hyödynnettävät materiaalit hävitettäisiin tai niitä hyödynnettäisiin vähemmän ympäristöystävällisellä tavalla.
- e) Investointi ei pelkästään lisää kierrätettävien materiaalien kysyntää lisäämättä materiaalien keruuta.

Tuki-intensiteetti

111. Tuki-intensiteetti saa olla enintään 30 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista.

112. Kun jätehuoltoon myönnettävän investointituen saajat ovat pk-yrityksiä, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten seuraavasta taulukosta ilmenee:

	Jätehuoltoon sovellettava tuki-intensiteetti
Pienet yritykset	50 %
Keskisuuret yritykset	40 %
Suuret yritykset	30 %

Tukikelpoiset kustannukset

113. Tukikelpoiset kustannukset on rajattava tuensajan kattamiin investointikustannuksiin, joita investoiminen jätehuoltoon edellyttää ja jotka ovat ylimää räisiä verrattuna perinteiseen tuotantoon, joka ei sisällä kapasiteetiltaan vastaavaa jätehuoltoa.

kierrätyksen ja hyödyntämisen. Jäte, jonka syntymistä ei voida välttää, on hyödynnettävä ja loppukäsiteltävä turvallisesti. Jätteiden syntymisen ehkäisemistä ja kierrätystä koskevasta teemakohtaisesta strategiasta antamassaan tiedonannossa (KOM(2005) 666) komissio vahvistaa sitoutuneensa noudattamaan näitä periaatteita ja hyväksyy konkreettisia toimia edistääkseen jätteiden syntymisen ehkäisemistä ja kierrätystä.

³⁶ Alan viimeisimmän kehityksen mukaisilla prosesseilla tarkoitetaan prosesseja, joissa jätetuotteen käyttö lopputuotteen valmistuksessa on taloudellisesti kannattavaa ja tavanomaisen käytännön mukaista. Käsitettä "alan viimeisin kehitys" on tarvittaessa tarkasteltava Euroopan teknologiamarkkinoiden tai yhteismarkkinoiden kannalta.

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

Perinteiseen tuotantoon tehdystä investoinnista aiheutuneet kustannukset on vähennettävä tukikelpoisista kustannuksista.

114. Tukikelpoiset kustannukset on laskettava siten, että niistä vähennetään ylimääräiseen jätehuoltoinvestointiin mahdollisesti liittyvät tuotot ja kustannukset investoinnin pitoajan viiden ensimmäisen vuoden ajalta³⁷:
- a) toiminnan tuotoilla tarkoitetaan erityisesti mahdollisesta kapasiteetin kasvusta koituvia etuja (nettotulojen kasvu ja tuotantokustannusten aleneminen mittakaavaetujen ansiosta), kustannussäästöjä, ylimääräistä oheistuotantoa tai samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävää toimintatukea;
 - b) tuotantokustannuksilla tarkoitetaan erityisesti lisätuotantokustannuksia.
115. Tukikelpoiset investointikustannukset voivat olla 72 kohdan mukaisten, aineelliseen ja/tai aineettomaan omaisuuteen tehtävien investointien muodossa.

3.1.9. Tuki saastuneiden alueiden kunnostamiseen

116. Tuki yrityksille, jotka korjaavat ympäristövahinkoja kunnostamalla saastuneita alueita, on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla³⁸ yhteismarkkinoille soveltuvaa edellyttäen, että sen tuloksena voidaan saavuttaa korkeampi ympäristönsuojelun taso. Kyse voi olla maaperän ja pinta- tai pohjaveden laatuun kohdistuneista vahingoista.³⁹

Jos saastumisen aiheuttaja voidaan selvästi osoittaa, tämän on rahoitettava alueiden kunnostaminen aiheuttamisperiaatteen mukaisesti ilman valtiontukea. Tässä yhteydessä käsitteellä ”saastumisen aiheuttaja” viitataan kussakin jäsenvaltiossa sovellettavan lainsäädännön nojalla vastuussa olevaan henkilöön tämän kuitenkin rajoittamatta asiaa koskevien yhteisön sääntöjen antamista.

Tukea voidaan sen vuoksi myöntää vain silloin, kun saastumisen aiheuttajaa ei voida osoittaa tai asettaa vastuuseen kansallisen tai yhteisön lainsäädännön nojalla eikä velvoittaa vastaamaan kunnostuskustannuksista.

Tuki-intensiteetti

117. Saastuneiden alueiden kunnostamiseen myönnettävällä tuella voidaan kattaa enintään 100 prosentin osuus tukikelpoisista kustannuksista.

Tuen kokonaismäärä ei missään tapauksessa saa ylittää yritykselle aiheutuneita todellisia kustannuksia.

³⁷ Jos investoinnit liittyvät ainoastaan ympäristönsuojeluun eivätkä tuo muita taloudellisia etuja, tukikelpoisten kustannusten määrittämisessä ei tehdä lisävähennyksiä.

³⁸ Kunnostustyöt, joita viranomaiset suorittavat valtion hallinnassa olevilla maa-alueilla, eivät sinänsä kuulu perustamissopimuksen 87 artiklan soveltamisalaan. Valtiontukiongelmia voi kuitenkin ilmetä, jos maa-alueet myydään kunnostuksen jälkeen niiden markkina-arvon alittavaan hintaan.

³⁹ Kun saastuneita alueita kunnostetaan käyttökelpoisiksi, tukikelpoisina investointeina otetaan huomioon kaikki kustannukset, joita yritykselle aiheutuu alueen kunnostamisesta, riippumatta siitä, voidaanko kyseiset kustannukset esittää sen taseessa käyttöomaisuutena.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

Tukikelpoiset kustannukset

118. Tukikelpoiset kustannukset lasketaan siten, että kunnostustöiden kustannuksista vähennetään maa-alueen arvon nousu.

3.1.10. Yritysten uudelleensijoittamiseen myönnettävä tuki

119. Ympäristönsuojeluun liittyvistä syistä tapahtuvaan yritysten uudelleensijoittamiseen myönnettävä tuki on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuvaa edellyttäen, että seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) Sijaintipaikan muutoksen on perustuttava ympäristönsuojeluun tai ennaltaehkäisemiseen liittyviin syihin ja siitä on määrättävä toimivaltaisen hallinto- tai oikeusviranomaisen päätöksellä.
 - b) Yrityksen on noudatettava tiukimpia uudella sijaintipaikallaan sovellettavia ympäristönormeja.
120. Tuensaaja voi olla:
- a) kaupunkialueelle tai Natura 2000 -alueeksi nimetylle alueelle sijoittautunut yritys, joka harjoittaa laillisesti (ts. noudattaa kaikkia lakisääteisiä vaatimuksia, myös kaikkia siihen sovellettavia ympäristönormeja) huomattavan saastuttavaa toimintaa ja joka joutuu sijaintipaikkansa vuoksi muuttamaan toimipaikastaan sopivammalle alueelle; tai
 - b) Seveso II -direktiivin soveltamisalaan kuuluva tuotantolaitos tai laitos.

Tuki-intensiteetti

121. Tuki-intensiteetti saa olla enintään 40 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista. Tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten seuraavasta taulukosta ilmenee:

	Uudelleensijoittamiseen sovellettava tuki-intensiteetti
Pienet yritykset	60 %
Keskisuuret yritykset	50 %
Suuret yritykset	40 %

Tukikelpoiset kustannukset

122. Määrittääkseen tukikelpoisten kustannusten määrän uudelleensijoittamiseen myönnettävän tuen osalta komissio ottaa huomioon erityisesti:
- a) seuraavat tuotot:

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

- i. entisen tuotantolaitoksen tai maa-alueen myynnistä tai vuokrauksesta saatavat tuotot;
 - ii. pakkolunastuksesta maksetut korvaukset;
 - iii. muu toimitilojen siirtämiseen liittyvä hyöty, erityisesti hyöty, joka saadaan kun toimitilojen siirron yhteydessä parannetaan käytössä olevaa teknologiaa, ja laitoksen tehokkaammasta hyödyntämisestä saatava kirjanpidollinen arvonnousu;
 - iv. mahdolliseen kapasiteetin kasvuun liittyvät investoinnit.
- b) seuraavat kustannukset:
- i. maa-alueen ostoon tai kapasiteetiltaan entistä tuotantolaitosta vastaavan uuden tuotantolaitoksen rakentamiseen tai ostamiseen liittyvät kustannukset;
 - ii. mahdolliset seuraamukset, joita yritykselle määrätään maa-alueen tai rakennusten vuokrasopimuksen irtisanomisen vuoksi, jos sijaintipaikan muutoksesta tehty hallinto- tai oikeusviranomaisen päätös johtaa kyseisen sopimuksen irtisanomiseen ennen sen voimassaolon päättymistä.

3.1.11. Veronalennusten tai verovapautusten muodossa myönnettävä tuki

123. Tuki, jota myönnetään tiettyihin ryhmiin kuuluville yrityksille alennuksina tai vapautuksina ympäristöveroista, on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuvaa edellyttäen, että verotoimenpiteen muodossa myönnettävä valtiontuki merkitsee huomattavaa parannusta ympäristönsuojelun tasoon ja veronalennukset tai verovapautukset eivät haittaa yleisen tavoitteen saavuttamista.

124. Tuki soveltuu yhteismarkkinoille seuraavissa tilanteissa:

125. **Yhdenmukaistamattomat verot:** Jäsenvaltio päättää itsenäisesti uuden ympäristöveron käyttöönotosta sellaisella toimialalla tai sellaisten tuotteiden osalta, joiden verotusta ei ole yhdenmukaistettu yhteisön tasolla, ja myöntää tiettyihin ryhmiin kuuluville yrityksille vapautuksen tai alennuksen näistä veroista.

Tässä tapauksessa alennus tai vapautus (myös nollaverotaso) todetaan yhteismarkkinoille soveltuvaksi enintään **kymmenen vuoden** ajaksi, jos yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- a) Alennuksen saavan yrityksen on kuitenkin maksettava **merkittävä osa** kansallisesta verosta. Komissio katsoo merkittäväksi osaksi vähintään 20 prosentin osuuden kansallisesta verosta.
- b) Näiden veronalennusten tai verovapautusten myöntämisen ehtona on, että kyseinen jäsenvaltio ja tuensaajayritykset tai tuensaajayritysten yhteenliittymät **tekevät sopimuksia**, joilla yritykset tai yritysten yhteenliittymät sitoutuvat saavuttamaan ympäristönsuojelutavoitteet vapautusten voimassaoloaikana. Tällaiset sopimukset tai sitoumukset voivat liittyä muun muassa energiankulutuksen vähentämiseen, päästöjen vähentämiseen tai muuhun ympäristönsuojeluun liittyvään toimenpiteeseen ja niiden on täytettävä seuraavat edellytykset:

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

- Jokainen jäsenvaltio neuvottelee itse sopimusten sisällön ja komissio arvioi sen saatuaan tukihanketta koskevan ilmoituksen. Sopimuksissa on ilmoitettava erityisesti kyseiset toimenpiteet ja investoinnit sekä aikataulu.
- Jäsenvaltioiden on huolehdittava sopimuksissa annettujen sitoumusten riippumattomasta ja oikea-aikaisesta seurannasta.
- Sopimuksia on tarkistettava kolmen vuoden välein teknologisen ja muun kehityksen mukaan, ja niissä on määrättävä tehokkaista seuraamusjärjestelyistä, joita sovelletaan, jos sitoumuksia ei noudateta.

Näitä edellytyksiä sovelletaan myös, kun jäsenvaltio asettaa veronalennukselle ehtoja, jotka ovat vaikutuksiltaan vastaavia kuin tässä alakohdassa tarkoitetut sopimukset tai sitoumukset.

126. **Yhdenmukaistetut verot:** Jäsenvaltio ottaa käyttöön uuden ympäristöveron, joka on yhdenmukaistettu yhteisön tasolla, ja myöntää tietyille yrityksille vapautuksia tai alennuksia.

Jotta tällainen alennus tai vapautus olisi perustamissopimuksen 87 artiklan mukainen, se on hyväksyttävä siihen sovellettavalla direktiivillä ja sen on täytettävä kyseisessä direktiivissä säädetty rajoitukset ja edellytykset.

- a) Jos jäsenvaltio myöntää kansallisesta verosta alennuksen tai vapautuksen, jonka seurauksena kansallisen veron taso vastaa vähintään kyseisessä direktiivissä säädettyä yhteisön vähimmäisverotaso, veronalennukset todetaan yhteismarkkinoille soveltuviksi enintään **kymmenen vuoden** ajaksi.
- b) Jos jäsenvaltio myöntää kansallisesta verosta alennuksen tai vapautuksen tietyille yrityksille, joihin sovelletaan sen vuoksi yhteisön vähimmäisverotaso alhaisempaa verokantaa, kyseiset alennukset tai vapautukset todetaan yhteismarkkinoille soveltuviksi enintään **kymmenen vuoden** ajaksi, jos kyseinen jäsenvaltio ja kyseiset tuensaajayritykset tekevät (**edellä 125 kohdan b alakohdassa kuvailtujen kaltaisia**) **sopimuksia** tai sopivat ympäristönsuojeluun kohdistuvien **vaikutusten osalta** kyseisiä sopimuksia **vastaavista ehdoista**.

127. Edellä 125 ja 126 kohdassa esitettyjä sääntöjä voidaan soveltaa jo kannettaviin veroihin, jos molemmat seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) verolla on oltava selkeästi myönteinen vaikutus ympäristönsuojeluun;
- b) tuensaajayrityksiin sovellettavista poikkeuksista on päätetty kyseisen veron käyttöönoton yhteydessä tai niiden on oltava tarpeen sellaisten taloudellisissa olosuhteissa tapahtuneiden merkittävien muutosten vuoksi, jotka asettavat yritykset erityisen vaikeaan kilpailutilanteeseen. Veronalennus ei saa tällöin ylittää taloudellisissa olosuhteissa tapahtuneiden muutosten aiheuttamaa kustannusten lisääntymistä. Kun lisäkustannukset poistuvat, veronalennuksen myöntäminen on lopetettava.

3.1.12. Päästöoikeusjärjestelmiin sisältyvä tuki

128. Päästöoikeusjärjestelmiin saattaa sisältyä valtiontukea erityisesti silloin, kun luvat ja oikeudet myönnetään markkina-arvon alittavaan hintaan ja myöntäjät ovat jäsenvaltioita. Tällainen valtiontuki saatetaan todeta perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuvaksi tueksi edellyttäen, että erityisesti seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) Järjestelmät on suunniteltava siten, että niiden perusteella saavutettava ympäristötavoitteiden taso on korkeampi kuin kyseisten yritysten kannalta velvoittavien yhteisön normien perusteella saavutettavien tavoitteiden taso.
- b) Päästöoikeuksien jaon on tapahduttava avoimella tavalla ja perustuttava mahdollisimman laadukkaisiin tietolähteisiin. Kullekin yritykselle markkina-arvon alittavaan hintaan jaettavien lupien tai oikeuksien kokonaismäärä ei saa ylittää sen odotettavissa olevia tarpeita.
- c) Jakomenetelmät eivät saa suosia tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä aloja, jollei se ole perusteltua järjestelmän ympäristönsuojelua koskevan sisäisen logiikan perusteella tai jos johdonmukaisuus muun ympäristöpolitiikan kanssa edellyttää kyseisenkaltaisia sääntöjä
- d) Uusien tulokkaiden on saatava lupia tai oikeuksia samoin ehdoin kuin samoilla markkinoilla toimivat nykyiset yritykset.

Komissio saattaa tarkistaa päästöoikeusjärjestelmien yhteismarkkinoille soveltuvuudelle asetettuja edellytyksiä tai kriteereitä ympäristöpolitiikassa tapahtuvan kehityksen perusteella.⁴⁰

3.2. Tuen kannustava vaikutus ja välttämättömyys

129. Valtiontuella on oltava kannustava vaikutus, millä tarkoitetaan sitä, että tuensaajan on sen johdosta muutettava käyttäytymistään siten, että ympäristönsuojelun taso paranee.
130. Komissio katsoo, että tuella ei ole kannustavaa vaikutusta tuensaajaan niissä tapauksissa, joissa hanke on aloitettu jo ennen kuin tuensaaja on jättänyt tukihakemuksen kansallisille viranomaisille.
131. Jos tuettua hanketta ei ole aloitettu ennen hakemuksen jättämistä, kaikkien pk-yritykselle myönnettyjen tukimuotojen otaksutaan automaattisesti täyttävän kannustavaa vaikutusta koskevan edellytyksen.
132. Kaikkien muiden tuettujen hankkeiden osalta komissio edellyttää ilmoituksen tekevän jäsenvaltion esittävän näyttöä hankkeen kannustavasta vaikutuksesta.
133. Osoittaakseen, että hankkeella on kannustava vaikutus, jäsenvaltion olisi toimitettava tietoa siitä, mitä tuensaajat olisivat tehneet, jos ne eivät olisi saaneet tukea (vaihtoehtoinen eli kontrafaktuaalinen tilanne), ja miksi vaihtoehtoisessa tilanteessa ei olisi päädytty valitsemaan ympäristöystävällisempää vaihtoehtoa. Jäsenvaltion olisi

⁴⁰ Tarkistuksia saatetaan tehdä erityisesti hiilidioksidipäästöjä koskeviin järjestelmiin direktiivin 2003/87/EY tarkistamisen yhteydessä.

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

annettava selvitys erityisesti siitä, miksi tuensaajat eivät olisi toteuttaneet tuettua toimintaa ilman tukea.

134. Ympäristöön myönteisesti vaikuttavilla uusilla investoinneilla saattaa olla myös muita ominaisuuksia, jotka saavat aikaan sen, että ne houkuttelevat yksityisiä yrityksiä ei vain ympäristöystävällisyytensä vaan ennen kaikkea niistä saatavan taloudellisen hyödyn vuoksi. Hyöty, joka ei liity suoranaisesti ympäristötavoitteeseen, saattaa olla seuraavanlaista:
- a) Aiempaan laitteistoon verrattuna pienemmät yksikkökohtaiset tuotantokustannukset: tämä kattaa materiaalien kulutuksen, energiansäästön, tuottavuuden kasvun ja mahdolliset muut kustannussäästöt. Yritys saattaa kyetä alentamaan tuotteen hintaa heikentämättä kannattavuuttaan ja/tai kasvattamaan tulojaan.
 - b) Tuotteen laatua parantavat innovatiiviset ominaisuudet: innovatiiviset ominaisuudet saattavat mahdollistaa tuotteen erottamisen kilpailevista tuotteista korkean laatunsa perusteella, mitä voidaan käyttää perusteena tuotteen hinnan korottamiselle.
 - c) Ympäristöystävällinen imago voi jo sinänsä lisätä tuotteen markkina-arvoa ja kysyntää, mikä voi johtaa markkinaosuuksien kasvuun tai mahdollistaa hinnankorotukset.
 - d) Ympäristöystävällisen tuotantomenetelmän käytön ilmoittaminen tuotteen pakkausmerkinnöissä saattaa mahdollistaa sen, että tuottaja voi saada ympäristöystävällisesti tuotetusta tuotteesta korkeamman hinnan kuin perinteisellä menetelmällä tuotetusta identtisestä tuotteesta.
 - e) Valmiudet noudattaa normeja, jotka todennäköisesti hyväksytään ja muutetaan jatkossa velvoittaviksi, mahdollistavat sen, että yritys voi välttää tulevat kustannukset ja hyötyä edelläkävijän asemastaan.
135. Jäsenvaltiot voivat viitata edellä mainittuihin kriteereihin ja muihin tarkoituksenmukaisiin kriteereihin osoittaakseen, että tuettu toiminta ei tuota hyötyä, joka tekisi siitä kyseisten yritysten kannalta riittävän houkuttelevaa ilman tukea.

3.3. Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla

136. Sellaisten Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden edistämiseen, joissa ympäristökysymykset ovat etusijalla, myönnettävän tuen voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti edellyttäen, että seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) Ehdotettu tuki koskee tiettyä hanketta, jonka toteuttamisedot, kuten osallistujat, tavoitteet, vaikutukset ja keinot näiden tavoitteiden ja vaikutusten saavuttamiseksi, on määriteltävä selkeästi. Komissio voi myös katsoa useamman hankkeen muodostaman kokonaisuuden yhdeksi hankkeeksi.
 - b) Hankkeen on oltava Euroopan yhteisen edun mukainen. Sen on edistettävä konkreettisella, esimerkillisellä ja havaittavissa olevalla tavalla yhteisön etua ympäristönsuojelun alalla. Se voi muun muassa olla Euroopan unionin ympäristöstrategian kannalta hyvin tärkeässä asemassa. Hankkeella tavoiteltu etu ei saa rajoittua hankkeen toteuttavaan jäsenvaltioon tai sen toteuttaviin

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

jäsenvaltioihin, vaan sen on ulotettava koko yhteisöön. Hankkeen on vaikutettava olennaisesti yhteisön tavoitteiden saavuttamiseen. Se, että hankkeen toteuttavat eri jäsenvaltioissa sijaitsevat yritykset, ei riitä.

- c) Tuki on tarpeellista ja kannustaa toteuttamaan hankkeen, jonka on oltava erittäin riskialtis.
 - d) Hankkeella on suuri merkitys laajuutensa ansiosta. Sen on oltava kooltaan huomattavan suuri ja tuotettava huomattavia ympäristövaikutuksia.
137. Jotta komissio voisi arvioida tällaiset hankkeet asianmukaisesti, Euroopan yhteinen etu on osoitettava käytännössä. On esimerkiksi osoitettava, että hanke edistää merkittävästi yhteisön ympäristötavoitteiden saavuttamista.
138. Komissio suhtautuu ilmoitettuihin hankkeisiin myönteisemmin, jos tuensaajan oma osuus hankkeesta on merkittävä. Samoin komissio suhtautuu myönteisemmin ilmoitettuihin hankkeisiin, joihin osallistuu yrityksiä erittäin monesta jäsenvaltiosta.
139. Kun tuen katsotaan soveltuvan yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti, komissio voi hyväksyä tuen, jonka intensiteetti ylittää muut näissä suuntaviivoissa sallitut tuki-intensiteetit.

4. YKSITYISKOHTAISESTI ARVIOITAVAN TUEN SOVELTUVUUS YHTEISMARKKINOILLE

4.1. Yksityiskohtaisesti arvioitavat toimenpiteet

140. Jotta komissio voi laatia yksityiskohtaisemman arvioinnin hyväksytyistä tukiohjelmista mahdollisesti myönnettyistä huomattavista tukimääristä ja päättää, soveltuuko arvioinnin kohteena oleva tuki yhteismarkkinoille, jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava sille ennakoon hyväksytystä tukiohjelmasta tai tapauskohtaisesti myönnettyistä yksittäisistä investointi- tai toimintatuista, jos tuki täyttää seuraavat edellytykset:
- a) **Ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan kuuluvat toimenpiteet:** kaikki tuet, joista on ryhmäpoikkeusasetuksen mukaan *ilmoitettava komissiolle erikseen*.
 - b) **Näiden suuntaviivojen soveltamisalaan kuuluvat yksittäiset toimenpiteet:** kaikki tuet seuraavien edellytysten täyttyessä:
 - i. Investointituki: kun tuen määrä on yli 5 miljoonaa euroa yritystä kohden (vaikka tuki sisältyisikin hyväksyttyyn tukiohjelmaan).
 - ii. Energiansäästöön myönnettävä toimintatuki: kun tuen määrä on yli 5 miljoonaa euroa yritystä kohden viiden vuoden aikana.
 - iii. Uusiutuvan sähköenergian tuotantoon ja/tai uusiutuvan lämpöenergian yhteistuotantoon myönnettävä toimintatuki: kun tuki myönnetään uusiutuvaa sähköenergiaa tuottaville laitoksille, joiden uusiutuvan sähköenergian tuotantokapasiteetti on toimintatuen ansiosta yli 100 MW.
 - iv. Biopolttoaineiden tuotantoon myönnettävä toimintatuki: kun tuki myönnetään biopolttoaineen tuotantolaitokselle, jonka vuosituotanto on toimintatuen ansiosta yli 100 000 tonnia.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

- v. Yhteistuotantoon myönnettävä toimintatuki: kun tuki myönnetään yhteistuotantolaitokselle, jonka sähköntuotantokapasiteetti on toimintatuen ansiosta yli 200 MW. Lämmön yhteistuotantoon myönnettävää tukea koskeva ilmoitus arvioidaan kyseisen tuotantolaitoksen sähköntuotantokapasiteetin perusteella.
 - vi. Energiaveroista myönnettävien alennusten/vapautusten muodossa myönnettävä toimintatuki, kun yrityksen alennuksen jälkeen tosiasiallisesti maksama vero alittaa yhteisön verotuksen vähimmäistason tai kun kyseisiä veroja ei ole yhdenmukaistettu yhteisön tasolla: tuensaajat, joiden sähkönkulutus on yli 70 GWh vuodessa tai kaasunkulutus yli 4 500 000 GJ vuodessa.
141. Jäsenvaltiot voivat myöntää uusiutuvaa energiaa tuottaville uusille laitoksille toimintatukea, joka lasketaan vältettyjen ulkoisten kustannusten perusteella. Vältetyillä ulkoisilla kustannuksilla tarkoitetaan ylimääräisiä ympäristönsuojelukustannuksia, joista yrityksen olisi vastattava, jos sama energiamäärä tuotettaisiin perinteisiä energiamuotoja käyttävässä tuotantolaitoksessa. Kustannukset lasketaan vähentämällä toisistaan ne aiheutuneet ulkoiset kustannukset, joita uusiutuvia energialähteitä käyttävät tuottajat eivät maksa, ja ne aiheutuneet ulkoiset kustannukset, joita uusiutumattomia energialähteitä käyttävät tuottajat eivät maksa. Jäsenvaltion on käytettävä näissä laskelmissa komission kelpuuttamaa kansainvälisesti tunnustettua laskentamenetelmää. Jäsenvaltion on toimitettava muun muassa perusteltu ja määrällinen vertaileva kustannusanalyysi sekä arvio kilpailevien energiantuottajien ulkoisista kustannuksista, jotta voidaan osoittaa, että tuella todellakin kompensoidaan vältettäviä ulkoisia kustannuksia.
- Energiantuottajien on kuitenkin investoitava uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen myönnettävää toimintatukea koskevaa vaihtoehtoa 1 soveltamalla saadun tuen määrän ylittävä osa tuesta uusiutuvien energialähteiden alalle.
142. Yksityiskohtainen arviointi on oikeasuhteinen eli siinä otetaan huomioon tuen potentiaalinen kilpailua vääristävä vaikutus. Yksityiskohtaisen arvioinnin laatiminen ei sen vuoksi välttämättä edellytä muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista. Se voi kuitenkin olla tarpeen joidenkin tukitoimenpiteiden osalta.
143. Komissio pyrkii parhaansa mukaan saamaan selvityksen valmiiksi mahdollisimman nopeasti edellyttäen, että jäsenvaltiot tekevät sen kanssa täysipainoista yhteistyötä ja toimittavat ajoissa kaikki tarvittavat tiedot. Jäsenvaltioita pyydetään toimittamaan kaikki tiedot, joiden ne katsovat vaikuttavan asian käsittelyyn. Jäsenvaltiot voivat tukeutua erityisesti aiemmista valtiontukiohjelmista tai -toimenpiteistä laadittuihin arviointeihin, tuen myöntävän viranomaisen toteuttamiin vaikutustenarviointeihin ja muihin ympäristönsuojeluun liittyviin tutkimuksiin.

4.2. Yksittäisten tapausten taloudellisessa arvioinnissa käytettävät kriteerit

144. Yksityiskohtainen arviointi laaditaan 3 luvussa mainittujen kriteerien **lisäksi** 4.2.1 ja 4.2.2 kohdassa määritettyjen myönteisten ja kielteisten seikkojen perusteella.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

4.2.1. Tuen myönteiset vaikutukset

145. Yritysten kannustaminen ympäristönsuojelutoimintaan, jota ne eivät muuten harjoittaisi, on tärkein myönteinen tekijä arvioitaessa tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille.

4.2.1.1. Markkinahäiriön olemassaolo

146. Komissio ei yleensä kyseenalaista sitä, että ympäristönsuojeluun liittyy kielteisiä ulkoisvaikutuksia, vaan tarkistaa, onko valtiontukitoimenpiteellä huomattava vaikutus ympäristönsuojeluun. Komissio kiinnittää huomiota erityisesti siihen, millä tavoin toimenpiteen voidaan odottaa edistävän ympäristönsuojelua (mitattavissa oleva vaikutus) ja kuinka korkeaa ympäristönsuojelun tasoa tavoitellaan, kun vertailukohteina käytetään yhteisön voimassa olevien normien mukaista tasoa ja/tai muita jäsenvaltioita.
147. Veronalennusten/verovapautusten muodossa myönnettävän tuen myönteisten ympäristövaikutusten arvioimiseksi komissio analysoi veronalennuksista/verovapautuksista suoritettuja vastineita ja ottaa huomioon erityisesti seuraavat seikat:
- yksityiskohtaiset tiedot veronalennuksesta/verovapautuksesta suoritetuista ympäristöön liittyvistä vastineista;
 - tuensaajan maksama osa ympäristöverosta, laskettuna myös veronalennuksen jälkeen, ja mitattavissa oleva ympäristöhyöty pilaantumisen vähentymisen kannalta tarkasteltuna; jos tuensaaja maksaa huomattavan osan verosta laskettuna veronalennuksen jälkeen, se saattaa edistää ympäristönsuojelua;
 - vastineista saatava mitattavissa oleva ympäristöhyöty pilaantumisen vähentymisen kannalta tarkasteltuna;
 - odotettavissa olevan ympäristöhyödyn ajoitus.
148. Komissio tarkastelee myös näkökohtia, joiden perusteella tuen myöntäminen yritysten mukautumiseen yhteisön normeja tiukempiin kansallisiin normeihin saattaa olla perusteltua ja joita voitaisiin käyttää perusteena myös ympäristöverosta myönnettäville alennuksille tai vapautuksille. Komissio ottaa huomioon erityisesti tuensaajan pääasiallisten kilpailijoiden luonteen, tyypin ja sijainnin, kustannukset, joita tuensaajalle aiheutuu kansallisen normin (verojärjestelmien tai päästöoikeusjärjestelmien) täytäntöönpanon vuoksi, jos tukea ei myönnetä, ja vastaavat kustannukset, joita tuensaajan pääasiallisille kilpailijoille aiheutuu kyseisten normien soveltamisen johdosta.

4.2.1.2. Tarkoituksenmukainen väline

149. Se, onko valtiontuki tarkoituksenmukaisin väline ympäristönsuojelutavoitteen saavuttamiseksi, on tärkeä tasapainotestissä huomioon otettava seikka, sillä samoihin tuloksiin saatetaan päästä muilla, kilpailua vähemmän vääristävillä välineillä ja valtiontuki saattaa olla ristiriidassa aiheuttamisperiaatteen kanssa.
150. Arvioidessaan toimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille komissio ottaa huomioon erityisesti vaikutustenarvioinnin, jonka jäsenvaltio on mahdollisesti laatinut ehdotetusta toimenpiteestä, mukaan lukien jäsenvaltion näkemykset muiden

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

toimintavaihtoehtojen kuin valtiontuen käytöstä, sekä perustelut, joilla voidaan osoittaa, että toimenpide noudattaa aiheuttamisperiaatetta.

4.2.1.3. Tuen kannustava vaikutus ja välttämättömyys

151. Valtiontuella on aina oltava kannustava vaikutus, mikä tarkoittaa sitä, että tuensaajan on sen johdosta muutettava käyttäytymistään siten, että ympäristönsuojelutoimet ovat laaja-alaisempia tai toteutetaan nopeammassa aikataulussa. Tuen ei voida katsoa olevan välttämätöntä pelkästään sillä perusteella, että se parantaa ympäristönsuojelun tasoa. Kuten 3.2 kohdassa todettiin, uusista välineistä tai tuotantomenetelmistä saatava hyöty ei yleensä rajoitu niiden ympäristövaikutuksiin.
152. Komissio ottaa analyysissään huomioon 3 luvun mukaisesti laaditun ylimääräisiä kustannuksia koskevan laskelman lisäksi myös seuraavat seikat:
- a) **Odotettavissa oleva muutos:** On esitettävä näyttöä vähintään yhdestä seuraavassa luetelluista seikoista, kun otetaan huomioon kyseisellä alalla toimivan yrityksen tavanomainen käyttäytyminen:
 - i) *vaikutusalan laajeneminen:* toiminnalla voidaan vähentää tietyn tyyppistä pilaantumista, jota ei olisi kyetty vähentämään ilman tukea;
 - ii) *suurempi muutos:* tietyn tyyppistä pilaantumista onnistutaan tuen ansiosta vähentämään enemmän kuin ilman tukea;
 - iii) *aikataulun nopeutuminen:* pilaantumisen vähentäminen kyetään tuen ansiosta aloittamaan aikaisemmin kuin ilman tukea.
 - b) **Tuotantoon liittyvä hyöty:** Jos investoinnista saadaan muita etuja esimerkiksi kapasiteetin ja tuottavuuden kasvun, kustannusten alenemisen tai laadun paranemisen muodossa, kannustava vaikutus on yleensä vähäisempi.
 - c) **Imagoon liittyvä hyöty:** Jos näyttää siltä, että yrityksen tai kyseessä olevan alan imago ympäristönsuojelun osalta paranee kyseisen toiminnan myötä, kannustava vaikutus on yleensä vähäisempi.
 - d) **Hyöty, joka saadaan tuotantomenetelmän ilmoittamisesta pakkausmerkinnöissä:** Jos kyseisellä tuotannonalalla/sectorilla toimivat yritykset kykenevät erottamaan ympäristöystävälliset tuotteet tavanomaisista tuotteista ja veloittamaan sen tuloksena ympäristöystävällisistä tuotteista korkeampia hintoja, tuen kannustava vaikutus on yleensä vähäisempi.
 - e) **Tulevaisuudessa mahdollisesti asetettavat velvoittavat normit:** Jos yhteisön tasolla käydään neuvotteluita (tiukemmista) velvoittavista normeista, joihin toiminta pyrittäisiin mukauttamaan kyseisen toimenpiteen avulla, tuen kannustava vaikutus on yleensä vähäisempi.
 - f) **Riskitaso:** Jos investointiin liittyy erityinen riski siitä, että siitä saatava tuotto voi jäädä odotettua pienemmäksi, tuen kannustava vaikutus on yleensä suurempi.
 - g) **Kannattavuustaso:** Jos toimen kannattavuus jää miinukselle jaksolla, jonka aikana investoinnista tehdään täydet poistot tai toimintatuki on tarkoitus pitää voimassa, ja kun otetaan huomioon tässä kohdassa kuvaillut edut ja riskit, tuella on yleensä kannustava vaikutus.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

153. Komissio tarkistaa, että tuensaaja on kärsinyt huomattavasta haitasta eikä olisi kyennyt kattamaan kansallisten normien tai ympäristöverojen välittömästä täytäntöönpanosta aiheutuvia kustannuksia.
154. Arvioidessaan, onko veronalennusten tai verovapautusten muodossa myönnettävällä tuella kannustava vaikutus, komissio tutkii, kannustaako tuki tuensaajia toteuttamaan ympäristönsuojelua edistäviä toimia esimerkiksi kyseisen valtion kanssa tehtävien sopimusten muodossa.

4.2.1.4. Tuen oikeasuhteisuus

155. Jäsenvaltion olisi esitettävä todisteita siitä, että tuki on välttämätöntä, että sen määrä on rajattu välttämättömään ja että tuensaajien valinnassa huolehditaan siitä, että tuki on oikeassa suhteessa sille asetettuihin tavoitteisiin. Komissio kiinnittää analyysissään huomiota seuraaviin tekijöihin:
- a) **Valintamenettely:** Valintamenettelyn olisi oltava syrjimätön, läpinäkyvä ja avoin. Lisäksi olisi huolehdittava siitä, että sen ulkopuolelle ei jätetä perusteettomasti kilpailevia yrityksiä, jotka saattavat toteuttaa samoihin ympäristötavoitteisiin suunnattuja hankkeita. Valintamenettelyssä olisi valittava tuensaajia, jotka kykenevät saavuttamaan kyseisen ympäristötavoitteen mahdollisimman pienellä tukimäärällä tai mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla.
 - b) **Tuen rajaaminen välttämättömään:** Jäsenvaltioiden on osoitettava, että 3 luvun mukaiseen ylimääräisten kustannusten laskentaan perustuva tuki-intensiteetti ei johda tukimäärään, joka ylittää odotettavissa olevan kannattavuuden alenemisen, kun otetaan huomioon kaikki 4.2.1.3. kohdassa mainitut edut ja riskit.
156. Veronalennusten tai verovapautusten muodossa myönnettävän tuen tapauksessa komissio tarkistaa, että jäsenvaltioiden soveltamat kriteerit ja edellytykset ovat oikeassa suhteessa tuensaajan erityistilanteeseen. Komissio ottaa huomioon erityisesti seuraavat seikat:
- a) **Veronalennuksesta/verovapautuksesta suoritetuista vastineista laadittu analyysi:**
 - i. Veronalennuksen muodossa myönnettävän tuen voidaan katsoa olevan oikeasuhteista, jos tuensaajayritys maksaa todellisuudessa huomattavan osan verosta, mikä mahdollistaa sen, ettei kilpailunvääristymiä tasaavia lisätoimenpiteitä tarvita.
 - ii. Yritysten toteuttamien lisätoimenpiteiden määrittäminen:
 - Kustannuksia niistä toimenpiteistä, jotka yritysten on toteutettava sovittujen tavoitteiden saavuttamiseksi, olisi verrattava muussa tapauksessa tehtävien investointien kustannuksiin, kun otetaan huomioon toimenpiteistä saatu hyöty.
 - Sopimuksissa on ilmoitettava, mitkä mainituista investoinneista aiotaan toteuttaa ja mikä on niiden toteutusaikataulu.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

- Jäsenvaltion on varmistettava sopimusten riippumaton, tinkimätön ja oikea-aikainen seuranta ja se, että sopimuksiin tehdään vähintään kolmen vuoden välein teknologiseen ja muuhun kehitykseen perustuvia tarkistuksia.
 - Sopimuksissa on määrättävä tehokkaista seuraamusjärjestelmistä siltä varalta, että tuensaaja ei noudata sopimusehtoja kolmen vuoden välein teknologiseen ja muuhun kehitykseen perustuvia tarkistuksia.
 - Jäsenvaltioiden on varmistettava, että poikkeukset ja sopimukset arvioidaan enintään viiden vuoden kuluttua.
- b) Vuorovaikutus yhteisön päästökauppajärjestelmän ja kasvihuonekaasuja koskevan verotuksen välillä siltä varalta, että niitä molempia sovelletaan samanaikaisesti;
- c) Verot, jotka yrityksen olisi kaiken kaikkiaan maksettava, jos se ei saisi tukea, ja niiden osuus yrityksen liikevaihdosta.

4.2.2. Kilpailun ja kaupan vääristymisen analysointi

157. Arvioidessaan tukitoimenpiteen kielteisiä vaikutuksia komissio keskittyy kilpailun vääristymistä koskevassa analyysissään siihen, mikä todennäköinen vaikutus ympäristönsuojeluun myönnettävällä tuella on yritysten väliseen kilpailuun kyseisillä tuotemarkkinoilla⁴¹.
158. Jos tuki on oikeasuhteista, ts. jos ylimääräisten investointi- tai toimintakustannusten laskennassa otetaan huomioon kaikki yritykselle koituvat edut, tuen kielteiset vaikutukset jäävät todennäköisesti vähäisiksi. Voittoa tavoitteleva yritys parantaa ympäristönsuojelua sitovia vaatimuksia korkeammalle tasolle kuitenkin yleensä vain siinä tapauksessa, että se katsoo saavansa siitä jossain muodossa vähintäänkin marginaalista hyötyä.
159. Veronalennuksina/verovapautuksina myönnetyn tuen kielteiset kilpailuvaikutukset aiheutuvat siitä, että tuensaajien kustannustaakka kevenee verotuksen kevenemisen myötä. Jos veronalennuksesta/verovapautuksesta maksettavien vastineiden kustannukset ovat erittäin korkeat, hyöty, jonka tuensaajat saavat kustannusten alenemisen tuloksena, voidaan katsoa vähäiseksi. Tuen voidaan kuitenkin myös tuolloin katsoa vaikuttavan kielteisesti esimerkiksi mahdollistamalla tehottoman yrityksen toiminnan jatkumisen, sillä tehokkaasti toimiva yritys kykenisi todennäköisesti mukauttamaan tuotantomenetelmänsä veron perusteena oleviin ympäristövaatimuksiin. Tuen kielteiset vaikutukset voivat lisäksi ulottua välillisesti myös sellaisiin tuotemarkkinoihin, jotka täydentävät tuen välittömään vaikutuspiiriin kuuluvia markkinoita, joihin tuen vaikutukset ensisijaisesti kohdistuvat, sillä tuki

⁴¹ Tuen vaikutukset voivat ulottua moniin markkinoihin, sillä tuen vaikutukset eivät välttämättä rajoitu markkinoihin, joilla tuettavaa toimintaa harjoitetaan, vaan ne voivat ulottua muihin markkinoihin, jotka liittyvät kyseisiin markkinoihin sijaitsemalla niihin nähden tuotantoketjun alku- tai loppupäässä tai täydentämällä niitä, ja muihin markkinoihin, joilla tuensaaja toimii jo nyt tai joille se mahdollisesti siirtyy lähitulevaisuudessa.

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

saattaa alentaa myös tällaisilla täydentävillä markkinoilla tuensaajan tuotantokustannuksia ja/tai estää uusien kilpailevien yritysten markkinoilletulon.

4.2.2.1. Dynaamiset kannustimet / investointien syrjäyttäminen

160. Ympäristönsuojeluun myönnettävä valtiontuki saattaa aiheuttaa sen, että tuensaajat jättävät investoimatta sääntelyn normien mukaisen ympäristönsuojelun tason ylittävään ympäristöystävälliseen teknologiaan ja tyytyvät odottamaan valtion tukitoimenpiteitä.
161. Komissio kiinnittää analyysissään huomiota seuraaviin tekijöihin:
- a) **Tuen määrä:** Mitä suuremmasta tukimäärästä on kyse, sitä todennäköisempää on, että osa tuesta voidaan käyttää kilpailun vääristämiseen. Tämä pitää paikkansa erityisesti silloin, kun tukimäärä on suuri verrattuna tuensaajan yleisen toiminnan laajuuteen.
 - b) **Tuen toistuvuus:** Jos yritys saa tukea toistuvasti, on todennäköisempää, että tuki vääristää dynaamisia kannustimia.
 - c) **Tuen kesto:** Jos toimintatuki on pitkäkestoista, kilpailun vääristyminen on todennäköisempää.
 - d) **Tuen aleneminen asteittain:** Jos toimintatuen määrä alenee ajan mittaan, yrityksellä on kannustin tehostaa toimintaansa. Tästä seuraa, että myös dynaamisten kannustinten vääristyminen vähenee ajan mittaan.
 - e) **Valmius noudattaa tulevaisuudessa annettavia normeja:** Jos tuki antaa yritykselle valmiudet noudattaa uusia yhteisön normeja, jotka todennäköisesti annetaan lähitulevaisuudessa, tuettu investointi alentaa sellaisista investoinneista aiheutuvia kustannuksia, jotka yritys olisi joutunut joka tapauksessa tekemään.
 - f) **Sääntelyn normien ja/tai verotuksen taso suhteessa ympäristötavoitteisiin:** Mitä alhaisempi sitovien vaatimusten taso on, sitä suurempi on riski siitä, että pakollisten vaatimusten ylittämiseen myönnettävä tuki ei ole välttämätöntä ja se vähentää investointeja tai vääristää dynaamisia kannustimia.
 - g) **Ristiintukemisen riski:** Kun yrityksen tuotevalikoima on laaja tai se käyttää saman tuotteen valmistuksessa sekä perinteistä että ympäristöystävällistä tuotantoprosessia, ristiintukemisen riski on suurempi.
 - h) **Teknologiariippumattomuus:** Kun toimenpiteessä keskitytään vain yhteen teknologiaan, riski dynaamisten kannustinten vääristymisestä on suurempi.

4.2.2.2. Tehottomien yritysten toiminnan jatkuminen

162. Ympäristönsuojeluun myönnettävä valtiontuki voi olla perusteltua, kun sitä käytetään tilapäisjärjestelynä siirryttäessä kohti ympäristöön kohdistuvien kielteisten ulkoisvaikutusten täysimääräistä asettamista aiheuttajiensa vastuulle. Valtiontukea ei pitäisi käyttää tarpeettomasti sellaisten yritysten tukemiseen, jotka eivät kykene mukautumaan ympäristöystävällisempiin normeihin ja teknologioihin tehottomuutensa vuoksi.
163. Komissio kiinnittää analyysissään huomiota seuraaviin tekijöihin:

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

- a) **Tuensaajien luonne ja tyyppi:** Kun tuensaajan tuottavuus on suhteellisen matala ja taloudellinen tilanne heikko, on todennäköisempää, että tuella mahdollistetaan keinotekoisesti yrityksen pysyminen markkinoilla.
- b) **Tuen kohdistaminen aloille, joilla on liikakapasiteettia:** Kun investointitukea myönnetään aloilla, joilla on liikakapasiteettia, se on vaarassa pitkittää liikakapasiteettitilannetta ja mahdollistaa tehottomien markkinarakenteiden pysymisen ennallaan.
- c) **Tavanomainen käyttäytyminen tuetuilla aloilla:** Jos kyseisellä alalla toimivat muut yritykset ovat saavuttaneet saman ympäristönsuojelun tason ilman tukea, on todennäköisempää, että tuki mahdollistaa tehottomien yritysten toiminnan jatkumisen.
- d) **Velvoittavien normien taso:** Jos normeja ei ole tai velvoittavat normit ovat melko vaatimattomia verrattuna ympäristönsuojelun nykytasoon, riski siitä, että tuki aiheuttaa tehottomuutta tai mahdollistaa tehottomien yritysten toiminnan jatkumisen, kasvaa.
- e) **Tuen kesto:** Mitä pitempi tuen kesto on, sitä suurempi on riski siitä, että tuki mahdollistaa tehottomien yritysten toiminnan jatkumisen.
- f) **Investointikustannukset tai veronalennuksena/verovapautuksena myönnettävän tuen määrä suhteessa tuensaajan liikevaihtoon:** Mitä korkeampia kustannukset tai suurempia tukimäärät ovat verrattuna tuensaajan toimintaan, sitä todennäköisempää on, että tuki aiheuttaa tehottomuutta.

4.2.2.3. Markkinavoima / kilpailijoiden sulkeminen markkinoilta

164. Komissio arvioi kyseisen tuensaajan markkinavoiman suuruuden ennen tuen myöntämistä sekä muutoksen, jonka tuen voidaan odottaa aiheuttavan markkinavoiman suuruudessa. Kun ympäristönsuojeluun myönnettävän tuen saajan markkinavoima on huomattava, tuensaaja saattaa käyttää tukea vahvistaakseen markkinavoimaansa tai säilyttääkseen sen ennallaan eriyttämällä tuotevalikoimaansa yhä laajemmin tai sulkemalla kilpailijat markkinoiden ulkopuolelle. Komissio ei odota löytävänsä markkinavoimaan liittyviä kilpailuongelmia markkinoilla, joilla yksittäisen tuensaajan markkinaosuus on alle 25 prosenttia tai Herfindahl-Hirschman -indeksin mukainen markkinoiden keskittymistä kuvaava arvo on alle 2000.
165. Komissio kiinnittää analyysissään huomiota seuraaviin tekijöihin:
- a) **Tuensaajan markkinavoima ja markkinoiden rakenne:** Jos tuensaajalla on jo määräävä asema tuen vaikutuspiiriin kuuluvilla markkinoilla⁴², tuki voi vahvistaa määräävää asemaa heikentämällä kilpailupainetta, joka tuensaajaan kohdistuu sen kilpailijoiden taholta.
 - b) **Markkinoilletulo:** Jos tuki koskee tuotemarkkinoita tai teknologioita, jotka kilpailevat sellaisten tuotteiden kanssa, joiden markkinoilla tuensaaja on

⁴² Tuen vaikutukset voivat ulottua moniin markkinoihin, sillä tuen vaikutukset eivät välttämättä rajoitu markkinoihin, joilla tuettavaa toimintaa harjoitetaan, vaan ne voivat ulottua muihin markkinoihin, jotka liittyvät kyseisiin markkinoihin sijaitsemalla niihin nähden tuotantoketjun alku- tai loppupäässä tai täydentämällä niitä, ja muihin markkinoihin, joilla tuensaaja toimii jo nyt tai joille se mahdollisesti siirtyy lähitulevaisuudessa.

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

vakiinnuttanut asemansa ja markkinavoimansa, tukea saatetaan käyttää strategisesti estämään uusien tulokkaiden markkinoillepääsyä tai tavanomaisten tuotteiden korvaamista kilpailijoiden tarjoamilla ympäristöystävällisemmillä tuotteilla.

- c) **Tuotteiden eriyttäminen ja hintasyrjintä:** Tuki saattaa helpottaa tuensaajan tuotteiden eriyttämistä ja hintasyrjintää, mistä aiheutuu haittaa kuluttajille.
- d) **Ostajien neuvotteluvoima:** Myös ostajien markkina-asema saattaa rajoittaa yrityksen markkinavoimaa. Vahvojen ostajien läsnäolo markkinoilla saattaa heikentää markkinavoimaa, jos ostajat todennäköisesti pyrkivät ylläpitämään riittävästi kilpailua markkinoilla.
- e) **Valintamenettely:** Komissio pitää erityisen ongelmallisina tukitoimenpiteitä, jotka antavat markkinavoimaa omaaville yrityksille mahdollisuuden vaikuttaa valintaprosessiin muun muassa suosittelemalla tiettyjä yrityksiä valintaprosessin aikana tai ohjaamalla ympäristönsuojeluhanketta tavalla, joka heikentää perusteettomasti vaihtoehtoisten hankkeiden asemaa.
- f) **Kilpailuolosuhteet tuen vaikutuspiiriin kuuluvilla markkinoilla ja kilpailijoiden välisen hintakilpailun merkitys:** Mitä suurempi osa kilpailusta perustuu hintaan, sitä suurempi on riski siitä, että veronalennusten/verovapautusten muodossa myönnettävällä tuella on vaikutusta siihen. Jos tuotteet ovat sitä vastoin suurelta osin eriytettyjä eikä kilpailu perustu pääasiassa hintaan, veronalennuksen/verovapautuksen muodossa myönnettävän tuen vaikutus jää todennäköisesti vähäisemmäksi.

4.2.2.4. Kauppaan ja yritysten sijoittautumiseen kohdistuvat vaikutukset

166. Jotkin alueet saattavat hyötyä ympäristönsuojeluun myönnettävästä valtiontuesta siten, että niiden tuotanto-olosuhteet muuttuvat suotuisammiksi, kun tuki mahdollistaa tuotantokustannusten suhteellisen osuuden supistamisen tai tuotantostandardien parantamisen. Tämän seurauksena yritykset saattavat päättää siirtää toimipaikkansa tuetuille alueille tai kauppavirrat saattavat suuntautua tuetuille alueille.

4.2.3. Myönteisten ja kielteisten seikkojen välinen tasapaino päätöksenteossa

167. Komissio muodostaa myönteisten ja kielteisten tekijöiden perusteella kokonaiskuvan toimenpiteen vaikutuksista ja selvittää, haittaavatko tuen kilpailua vääristävät vaikutukset kaupankäyntiä yhteisen edun vastaisella tavalla.
168. Komissio voi olla vastustamatta ilmoitettua tukitoimenpidettä aloittamatta muodollista tutkintamenettelyä tai tehdä asetuksen (EY) N:o 659/1999⁴³ 6 artiklan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn päätteeksi kyseisen asetuksen 7 artiklan mukaisesti päätöksen menettelyn lopettamisesta. Jos komissio tekee 7 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun ehdollisen päätöksen, se voi esimerkiksi asettaa seuraavat ehdot, joiden on oltava oikeasuhteisia ja vähennettävä kilpailun vääristymistä tai vaikutuksia kauppaan:

⁴³ Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1).

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

- a) 3 luvun mukaisia sallittuja enimmäisintensiteettejä alhaisemmat tuki-intensiteetit tai pienempi veronalennus;
- b) erillinen kirjanpito, jotta vältetään markkinoiden väliset ristikkäiset, kun tuensaaja toimii useilla markkinoilla;
- c) lisävaatimukset veronalennuksen vastineeksi tehtyjen sopimusten ympäristövaikutusten tehostamiseksi;
- d) ei muihin potentiaalsiin tuensajiin kohdistuvaa syrjintää (vähennetään valikoivuutta).

5. TUEN KASAUTUMINEN

- 169. Näiden suuntaviivojen mukaisesti vahvistettuja tuen kynnysarvoja on sovellettava riippumatta siitä, rahoitetaanko hankkeeseen myönnettävä tuki kokonaan valtion varoista vai rahoitetaanko se osittain yhteisön varoista.
- 170. Näiden suuntaviivojen nojalla hyväksytyt tuet eivät saa kasautua muiden perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen valtiontukien eivätkä muun yhteisön rahoituksen kanssa, jos tuen kasautuminen johtaisi näiden suuntaviivojen mukaisen tuki-intensiteetin ylittymiseen. Kun ympäristönsuojelutukeen oikeutetut kustannukset voidaan kokonaan tai osittain kattaa myös muihin tarkoituksiin myönnettävällä tuella, yhteiseen osuuteen sovelletaan suotuisinta asiaa koskevien sääntöjen mukaista enimmäisintensiteettiä.
- 171. Ympäristönsuojeluun myönnettävä tuki ei saa kasaantua samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävän vähämerkityksisen tuen kanssa, jos kasaantuminen johtaisi näiden suuntaviivojen mukaisen tuki-intensiteetin ylittymiseen.

6. LOPPUMÄÄRÄYKSET

6.1. Raportointi ja seuranta

6.1.1. Vuosikertomukset

- 172. Jäsenvaltioiden on annettava vuosittain kertomukset komissiolle asetuksen (EY) N:o 659/1999⁴⁴ ja asetuksen (EY) N:o 794/2004⁴⁵ mukaisesti.
- 173. Näissä asetuksissa säädettyjen vaatimusten lisäksi ympäristönsuojelualan tukitoimenpiteitä koskevissa vuosikertomuksissa on annettava jokaisesta toimenpiteestä, myös hyväksytyjen tukiohjelmien mukaisesti myönnettyistä tuista, seuraavat tiedot:
 - tuensaajan nimi;
 - tuen määrä tuensaajaa kohti;

⁴⁴ Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1).

⁴⁵ Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annettu komission asetus (EY) N:o 794/2004 (EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1).

VALMISTELUASIAKIRJA ALUSTAVA LUONNOS

- tuki-intensiteetti;
 - kuvaus toimenpiteen tavoitteista ja ympäristönsuojelutoiminnasta, jota sillä on tarkoitus edistää;
 - toimialat, joilla tuettavat hankkeet toteutetaan.
174. Verotuen osalta jäsenvaltioiden on toimitettava luettelo niistä tuensaajista, joiden vuotuisen verohuojennuksen määrä on yli 200 000 euroa.
175. Kun tukea on myönnetty hyväksytystä tukiohjelmasta suurille yrityksille, jäsenvaltioiden on lisäksi perusteltava vuosikertomuksessa erityisesti 4 luvun mukaisten indikaattoreiden ja kriteerien mukaan, kuinka kannustava vaikutus on otettu huomioon myönnettäessä tukea kyseisille yrityksille.
176. Vuosikertomukset julkaistaan komission verkkosivuilla.

6.1.2. Tukiohjelmatekstien saatavuus

177. Komissio katsoo, että yhteisön valtiontuen läpinäkyvyyden lisääminen edellyttää jatkotoimia. Huomiota on kiinnitettävä erityisesti siihen, että jäsenvaltiot, talouden toimijat, asianomaiset osapuolet ja komissio saavat helposti käyttöönsä kaikkien voimassa olevien ympäristönsuojelualan tukiohjelmien koko tekstin.
178. Tämä voidaan toteuttaa helposti perustamalla linkitettyjä verkkosivustoja. Tutkiessaan ympäristönsuojelualan tukiohjelmaa komissio edellyttää sen vuoksi järjestelmällisesti, että kyseinen jäsenvaltio julkaisee kaikkien lopullisten tukiohjelmien tekstin kokonaisuudessaan Internetissä ja ilmoittaa verkkosivujen osoitteen komissiolle. Ohjelmaa ei saa soveltaa ennen kuin tiedot on julkaistu Internetissä.
179. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuen myöntämisestä ympäristönsuojelutoimenpiteisiin säilytetään yksityiskohtaiset asiakirjat. Nämä asiakirjat, joissa on oltava kaikki tarvittavat tiedot sen osoittamiseksi, että tukikelpoisia kustannuksia ja suurimpia sallittuja tuki-intensiteettejä koskevia sääntöjä on noudatettu, on säilytettävä 10 vuoden ajan tuen myöntämispäivämäärästä ja toimitettava pyynnöstä komissiolle.

Komissio pyytää jäsenvaltioita toimittamaan nämä tiedot laatiakseen näitä suuntaviivoja koskevan vaikutusten arvioinnin neljän vuoden kuluttua niiden voimaantulosta.⁴⁶

6.2. Aiheelliset toimenpiteet

180. Komissio ehdottaa jäsenvaltioille EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 1 kohdan nojalla seuraavia aiheellisia toimenpiteitä, jotka koskevat niiden voimassa olevia ympäristönsuojelualan tukiohjelmaa:

Näihin suuntaviivoihin sisältyvien määräysten noudattamiseksi jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa muutettava kyseisiä ohjelmia saattaakseen ne näiden

⁴⁶ Jäsenvaltiot voivat osallistua komission arviointityöhön toimittamalla sille ohjelmista ja yksittäisistä toimenpiteistä laatimansa jälkiarvioinnit.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

suuntaviivojen mukaisiksi 12 kuukauden kuluessa suuntaviivojen voimaantulosta seuraavin poikkeuksin:

- i. suurten yksittäisten hankkeiden uutta kynnysarvoa aletaan soveltaa näiden suuntaviivojen voimaantulosta alkaen;
- ii. yksityiskohtaisempien vuosikertomusten laatimista koskevaa velvollisuutta sovelletaan tukeen, joka on myönnetty voimassa olevista tukiohjelmista sen jälkeen kun näiden suuntaviivojen voimaantulosta on kulunut kuusi kuukautta.

181. Jäsenvaltioita kehoitetaan antamaan nimenomainen ehdoton suostumus ehdotettuihin aiheellisiin toimenpiteisiin kahden kuukauden kuluessa siitä, kun nämä suuntaviivat on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Jos jäsenvaltiolta ei saada vastausta, komissio olettaa, että se ei hyväksy ehdotettuja toimenpiteitä.

6.3. Voimaantulo, voimassaolo ja tarkistaminen

182. Nämä suuntaviivat tulevat voimaan 1. tammikuuta 2008, tai jos niitä ei ole julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ennen kyseistä päivämäärää, ensimmäisenä päivänä niiden julkaisemisesta. Näillä suuntaviivoilla korvataan 3. helmikuuta 2001 annetut yhteisön suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle (2001/C 37/03).

183. Näitä suuntaviivoja sovelletaan 31. joulukuuta 2014 saakka. Komissio voi jäsenvaltioita kuultuaan muuttaa suuntaviivoja ennen kyseistä päivämäärää kilpailupolitiikkaan tai ympäristöpolitiikkaan liittyvistä merkittävistä syistä tai ottaakseen huomioon muut yhteisön politiikan alat tai kansainväliset sitoumukset. Muutokset saattavat osoittautua tarpeellisiksi erityisesti ilmastonmuutoksen alalla tulevaisuudessa mahdollisesti tehtävien kansainvälisten sopimusten ja Euroopan ilmastonmuutosta koskevan lainsäädännön jatkokehityksen perusteella. Komissio arvioi näitä suuntaviivoja neljän vuoden kuluttua niiden julkaisemisesta tosiseikkojen ja erityisesti jäsenvaltioiden toimittamiin tietoihin perustuvien laajojen kuulemisten tulosten perusteella. Arvioinnin tulokset asetetaan Euroopan parlamentin, alueiden komitean, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean sekä jäsenvaltioiden saataville.

184. Komissio soveltaa näitä suuntaviivoja kaikkiin ilmoitettuihin tukihankkeisiin, joista se tekee päätöksen sen jälkeen, kun suuntaviivat on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, vaikka kyseisistä hankkeista olisi ilmoitettu sille jo ennen suuntaviivojen julkaisemista. Tämä koskee myös yksittäistä tukea, joka on myönnetty hyväksytystä tukiohjelmasta ja josta on ilmoitettu komissiolle noudattaen velvollisuutta, jonka mukaan kyseisestä tuesta on ilmoitettava komissiolle erikseen.

185. Valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä annetun komission ilmoituksen⁴⁷ mukaisesti komissio soveltaa tukeen, josta ei ole ilmoitettu,

- a) näitä suuntaviivoja, jos tuki on myönnetty suuntaviivojen voimaantulon jälkeen;
- b) muissa tapauksissa tuen myöntämishetkellä voimassa olleita suuntaviivoja.

⁴⁷ EYVL L 119, 22.5.2002, s. 22.

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

LIITE I

Tukikelpoisiin kustannuksiin sisältyvän investointituen intensiteetit

	Pieni yritys	Keskisuuri yritys	Suuri yritys
<i>Tuki yhteisön normit ylittäviin toimiin tai – yhteisön normien puuttuessa – ympäristönsuojelun tason parantamiseen</i>	50 % 60 %, jos on kyse ekoinnovaatioista	40 % 50 %, jos on kyse ekoinnovaatioista	30 % 40 %, jos on kyse ekoinnovaatioista
<i>Ennakoivan normeihin mukautumisen tuki</i> - yli 3 vuotta - 1–3 vuotta <i>ennen täytäntöönpanolle asetettua velvoittavaa määräaikaa</i>	25 % 20 %	20 % 15 %	-
<i>Tuki jätehuoltoon</i>	50 %	40 %	30 %
<i>Tuki uusiutuvan energian käytön edistämiseen</i>	70 % 80 %, jos täytetään kokonaisen yhteisön tarpeet	60 % 70 %, jos täytetään kokonaisen yhteisön tarpeet	50 % 60 %, jos täytetään kokonaisen yhteisön tarpeet
<i>Tuki energiansäästöön</i> <i>Tuki sähkön ja lämmön yhteistuotantoon</i>	70 %	60 %	50 %
<i>Tuki kaukolämmitykseen</i> - käytettäessä perinteistä energiaa - käytettäessä uusiutuvaa energiaa	60 % 70 %	50 % 60 %	40 % 50 %

VALMISTELUASIAKIRJA
ALUSTAVA LUONNOS

<i>Tuki saastuneiden alueiden kunnostamiseen</i>	100 %	100 %	100 %
<i>Tuki yritysten uudelleensijoittamiseen</i>	60 %	50 %	40 %

GEMENSKAPENS RIKTLINJER FÖR STATLIGT STÖD TILL MILJÖSKYDD

RÄTTSLIGT MEDDELANDE

Syftet med detta dokument är att inhämta synpunkter från nationella experter och berörda parter. Det är ett arbetsdokument som utarbetats på GD Konkurrens, och det är inte bindande i fråga om Europeiska kommissionens ståndpunkt.

Varken Europeiska kommissionen eller någon enskild person som företräder den ansvarar dock för användningen av informationen i detta dokument. Dokumentet kan inte heller åberopas för att kräva några rättigheter.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

1. INLEDNING.....	4
1.1. En stödpolitik och en energipolitik för Europa	4
1.2. Stödpolitik och miljöskydd	5
1.3. Avvägningstestet och dess tillämpning på stöd till miljöskydd	6
1.3.1. Handlingsplan för statligt stöd: mindre men bättre riktat stöd, avvägningstest för bedömning av stöd	7
1.3.2. Målet av allmänt intresse som riktlinjerna tar sikte på	7
1.3.3. Väl avvägda instrument	9
1.3.4. Stimulerande effekt och stödets nödvändighet	10
1.3.5. Stödets proportionalitet	10
1.3.6. De negativa effekterna av miljöstödet måste vara begränsade så att helhetsbilden blir positiv	11
1.4. Genomförandet av avvägningstestet: presumtioner och behov av en mer detaljerad bedömning	11
1.5. Orsaker till varför vissa åtgärder omfattas av dessa riktlinjer	12
1.5.1. Stöd till företag som går längre än gemenskapsnormerna eller förbättrar miljöskyddet där det saknas gemenskapsnormer	12
1.5.2. Stöd till tidig anpassning till framtida gemenskapsnormer	12
1.5.3. Stöd till företag som går längre än gemenskapsnormerna eller förbättrar miljöskyddet där det saknas gemenskapsnormer inom transportsektorn	12
1.5.4. Stöd till energisparande	12
1.5.5. Stöd till förnybara energikällor	13
1.5.6. Stöd till kraftvärmeproduktion och stöd till fjärrvärme	14
1.5.7. Stöd till avfallshantering	14
1.5.8. Stöd till sanering av förorenade områden	14
1.5.9. Stöd till omlokalisering av företag	14
1.5.10. Stöd i form av skattenedsättningar eller skattebefrielser	15
1.5.11. Stöd i form av handel med utsläppsrätter	15
2. TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER	15
2.1. Riktlinjernas tillämpningsområde	15
2.2. Definitioner	17
3. FÖRENLIGHET MELLAN STÖD OCH DEN GEMENSAMMA MARKNADEN ENLIGT ARTIKEL 87.3 I EG-FÖRDRAGET	20
3.1. Förenlighet mellan stöd och den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget	20
3.1.1. Stöd till företag som går längre än gemenskapsnormerna eller förbättrar miljöskyddet där det saknas gemenskapsnormer	20

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

3.1.2.	Särskilda regler för stöd till företag som går längre än gemenskapsnormerna eller förbättrar miljöskyddet där det saknas gemenskapsnormer inom transportsektorn	23
3.1.3.	Stöd till tidig anpassning till gemenskapsnormer för små och medelstora företag	24
3.1.4.	Stöd till energisparande	24
3.1.4.1.	<i>Investeringsstöd</i>	24
3.1.4.2.	<i>Driftstöd</i>	25
3.1.5.	Stöd till förnybara energikällor	26
3.1.5.1.	<i>Investeringsstöd</i>	26
3.1.5.2.	<i>Driftstöd</i>	27
3.1.6.	Stöd till kraftvärme	28
3.1.6.1.	<i>Investeringsstöd</i>	28
3.1.6.2.	<i>Driftstöd</i>	29
3.1.7.	Stöd till fjärrvärme	29
3.1.8.	Stöd till avfallshantering	30
3.1.9.	Stöd till sanering av förorenade områden	31
3.1.10.	Stöd till omlokalisering av företag	32
3.1.11.	Stöd i form av nedsättning av eller befrielse från skatt	33
3.1.12.	Stöd som ingår i system för handel med utsläppsrätter	35
3.2.	Stimulerande effekt och stödets nödvändighet	35
3.3.	Förenlighet mellan stöd och den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 b i EG-fördraget	36
4.	STÖDETS FÖRENLIGHET MED DEN GEMENSAMMA MARKNADEN MOT BAKGRUND AV EN DETALJERAD BEDÖMNING	37
4.1.	Åtgärder som skall detaljgranskas	37
4.2.	Kriterier för ekonomisk bedömning av enskilda ärenden	38
4.2.1.	Gynnsamma effekter av stödet	39
4.2.1.1.	Förekomsten av ett marknadsmisslyckande	39
4.2.1.2.	Lämpligt instrument	39
4.2.1.3.	Stimulerande effekt och stödets nödvändighet	40
4.2.1.4.	Stödets proportionalitet	41
4.2.2.	Analys av snedvridningen av konkurrens och handel	42
4.2.2.1.	Dynamisk stimulans/undanträngning av privata investerare ("crowding out")	42
4.2.2.2.	Upprätthållande av driften i ineffektiva företag	43
4.2.2.3.	Marknadsstyrka/utestängande beteende	44
4.2.2.4.	Påverkan på handel och utflyttning av verksamhet	45
4.2.3.	Avvägning och beslut	45
5.	KUMULERING	46
6.	SLUTBESTÄMMELSER	46

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

6.1.	Rapportering och övervakning	46
6.1.1.	Årliga rapporter	46
6.1.2.	Tillgång till stödordningarnas fullständiga text	47
Kommissionen kommer att begära att medlemsstaterna lämnar denna information så att den kan göra en utvärdering av de här riktlinjerna fyra år efter det att de trädde i kraft.		47
6.2.	Lämpliga åtgärder	47
6.3.	Ikraftträdande, giltighet och översyn	48

1. INLEDNING

1.1. En stödpolitik och en energipolitik för Europa

1. Under Europeiska rådets vårmöte 2007 uppmanades medlemsstaterna och EU-institutionerna att vidta åtgärder för att utveckla en hållbar, integrerad klimat- och energipolitik för Europa. Rådet konstaterade i synnerhet att ”på grund av att energiproduktion och -användning utgör de största källorna till utsläpp av växthusgaser krävs det ett integrerat tillvägagångssätt när det gäller klimat- och energipolitik för att uppnå detta mål. Integrering bör uppnås på ett ömsesidigt stödjande sätt. Mot denna bakgrund kommer energipolitiken för Europa att eftersträva följande tre mål, med full respekt för medlemsstaternas val av energimix och deras överhöghet över primärenergikällorna och i en anda av solidaritet bland medlemsstaterna:
 - a) Ökad försörjningstrygghet.
 - b) Säkerställande av de europeiska ekonomiernas konkurrenskraft och tillgång till energi till rimligt pris.
 - c) Främjande av miljömässig hållbarhet och kamp mot klimatförändringar”.

Som en milstolpe i skapandet av en energipolitik för Europa stödde Europeiska rådet en heltäckande energihandlingsplan för perioden 2007–2009 och uppmanade särskilt kommissionen att så snart som möjligt överlämna de förslag som efterfrågas i handlingsplanen. Ett av förslagen avser översynen av gemenskapens riktlinjer rörande statligt stöd till skydd för miljön.

Europeiska rådet beslutade att EU skall göra ett fast och oberoende åtagande att uppnå en minskning på minst 20 % av utsläppen av växthusgaser fram till 2020, jämfört med 1990. Rådet betonade också behovet av att öka energieffektiviteten i EU för att uppnå målet att spara 20 % av EU:s energikonsumtion jämfört med beräkningarna för 2020, och godkände ett bindande mål på 20 % för andelen förnybar energi av all energikonsumtion i EU senast 2020 och ett bindande mål på minst 10 % som skall uppnås av alla medlemsstater för andelen biobränslen av all konsumtion av bensin och diesel för transporter i EU senast 2020.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

Dessa nya riktlinjer är ett instrument för att genomföra handlingsplanen och de energi- och klimatförändringsrelaterade mål som Europeiska rådet beslutade om, men de påverkar inte andra initiativ som kommissionen eventuellt tar i detta sammanhang.

1.2. Stödpolitik och miljöskydd

2. I handlingsplanen för statligt stöd – Mindre men bättre riktat statligt stöd: en plan för reform av det statliga stödet 2005–2009¹ (nedan kallad handlingsplanen för statligt stöd) konstaterade kommissionen att statliga stödåtgärder ibland kan vara effektiva verktyg för att uppnå mål av gemensamt intresse. Under vissa omständigheter kan statligt stöd rätta till marknadsmisslyckanden och därmed få marknaderna att fungera bättre och öka konkurrenskraften. Det kan också bidra till att främja t.ex. en hållbar utveckling, oberoende av korrigeringen av marknadsmisslyckandena². I handlingsplanen för statligt stöd påpekades det också att miljöskydd kan ge möjligheter till innovation, skapa nya marknader och öka konkurrenskraften tack vare resurseffektivitet och nya investeringsmöjligheter. Under vissa förhållanden kan statligt stöd bidra till dessa mål och därmed också bidra till de viktiga målen för Lissabonstrategin, dvs. hållbar tillväxt och sysselsättning.
3. Det primära syftet med kontrollen av statligt stöd på miljöskyddsområdet är att garantera att statliga stödåtgärder leder till att en högre miljöskyddsnivå uppnås än vad som vore fallet utan stöd och att garantera att stödets positiva effekter är större än de negativa när det gäller snedvridning av konkurrensen, med hänsyn tagen till principen om att förorenaren betalar.
4. Ekonomisk verksamhet kan skada miljön bl.a. genom föroreningar. Utan statliga ingripanden kan företagen slippa stå för hela kostnaden för sina föroreningar. Marknaden misslyckas således i ekonomiskt hänseende, eftersom den genom att inte ta hänsyn till de externa effekterna av föroreningar inte leder till ekonomisk effektivitet. Marknaden skapar för mycket föroreningar, och det är samhället som helhet som drabbas av de negativa externa effekterna av detta.
5. Enligt principen om att förorenaren betalar, som infördes genom artikel 174 i EG-fördraget, kan dessa negativa externa effekter avhjälpas genom att man ser till att förorenaren betalar för sina föroreningar, vilket innebär att alla miljökostnader läggs på förorenaren. Syftet är att garantera att priserna motsvarar de verkliga kostnader som ekonomisk aktivitet orsakar samhället. Ett fullständigt genomförande av principen om att förorenaren betalar skulle således leda till att marknadsmisslyckandet rättas till. Principen om att förorenaren betalar kan genomföras antingen genom att obligatoriska miljönormer (även kallade styrmedel) införs eller genom marknadsbaserade instrument. En del av de marknadsbaserade instrumenten kan innebära att statligt stöd ges till alla eller en del av de företag som omfattas av dem.
6. Det finns dock gränser för hur medlemsstaterna tillämpar denna princip för närvarande. Kostnaderna för miljöskydd varierar mellan olika företag, medan olika

¹ KOM(2005) 107.

² Se punkt 10 i handlingsplanen för statligt stöd.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

medlemsstater fäster olika stor vikt vid miljöskyddet. Medlemsstater som ensidigt ställer relativt stränga miljöskyddskrav på sina företag kan få se sina företag missgynnade i förhållande till företag i andra medlemsstater som tillämpar lindrigare nationella normer. Dessutom kan det vara ett problem för medlemsstaterna att ett fullständigt och omedelbart genomförande av principen om att förorenaren betalar skulle öka kostnaderna avsevärt för förorenande företag och därmed orsaka en extern chock för ekonomin och ge upphov till andra störningar. Därför genomförs principen om att förorenaren betalar inte i tillräcklig utsträckning.

7. Denna brist i lagstiftningen skall inte få hindra medlemsstaterna från att ställa miljöskyddskrav som är mer långtgående än gemenskapens krav och att minska de negativa externa effekterna i största möjliga utsträckning.
8. För att förbättra miljöskyddet kan det hända att medlemsstaterna vill använda statligt stöd för att skapa incitament på individuell nivå för att nå upp till en högre nivå för miljöskyddet än vad gemenskapsnormerna kräver. De kan också införa nationella normer eller miljöskatter som är mer krävande än gemenskapslagstiftningen och använda statligt stöd för att kostnaderna för landets ekonomi skall bli uthärdliga. I vissa situationer kan statligt stöd därför vara nödvändigt för att stödja miljöskyddet, till och med när det i praktiken befriar förorenaren från att betala (en del av) miljökostnaderna för sin verksamhet.
9. Kommissionen anser att det är nödvändigt att se över reglerna för statligt stöd till skydd för miljön för att målen i handlingsplanen för statligt stöd skall kunna nås, särskilt att garantera ett bättre riktat statligt stöd, mer ekonomiska resonemang och effektivare förfaranden. Dessutom anser kommissionen att hänsyn måste tas till den miljöpolitiska och miljötekniska utvecklingen och att anpassa reglerna med beaktande av de erfarenheter som gjorts.
10. I dessa riktlinjer fastställs de regler som kommissionen kommer att tillämpa vid bedömningen av miljöstöd, vilket ökar klarheten om rättsläget och öppenheten i kommissionens beslutsfattande. Den rättsliga grunden för stöd till miljöskydd är i första hand artikel 87.3 c i EG-fördraget. Dessa riktlinjer ersätter gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön³, som trädde i kraft 2001.
11. I dessa riktlinjer fastställs regler för två olika slag av bedömningar: en standardbedömning för åtgärder som innebär stödbelopp under ett visst tröskelvärde (kapitel 3) och en detaljerad bedömning för stödbelopp över det tröskelvärdet (kapitel 4).
12. De här riktlinjerna kommer att tillämpas på alla stöd som anmäls till kommissionen, antingen därför att stödet i fråga inte omfattas av en gruppundantagsförordning, därför att det i en gruppundantagsförordning föreskrivs en skyldighet att anmäla stöd separat eller därför att den berörda medlemsstaten beslutar att anmäla ett stöd som i princip skulle ha kunnat omfattas av en gruppundantagsförordning. De kommer också att tillämpas vid bedömning av allt stöd som inte anmälts.

1.3. Avvägningstestet och dess tillämpning på stöd till miljöskydd

³ EGT C 37, 3.2.2001, s. 3.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

1.3.1. Handlingsplan för statligt stöd: mindre men bättre riktat stöd, avvägningstest för bedömning av stöd

13. I handlingsplanen för statligt stöd deklarerade kommissionen följande: ”För att på bästa sätt bidra till den återupplivade Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning kommer kommissionen i lämpliga fall att förstärka sitt ekonomiska angreppssätt för granskningen av statligt stöd. Genom ett ekonomiskt angreppssätt fokuseras och inriktas statligt stöd på ett bättre sätt på målen i den återupplivade Lissabonstrategin.”
14. I bedömningen av huruvida ett stöd kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden väger kommissionen stödets positiva effekter när det gäller att nå ett mål av gemensamt intresse mot dess eventuella negativa bieffekter, såsom snedvriden handel och konkurrens. I handlingsplanen för statligt stöd, som bygger på befintlig praxis, har denna avvägning formaliserats i det som kallas ett ”avvägningstest”⁴. Ett sådant görs i tre steg: i de två första stegen granskas de positiva effekterna av statligt stöd och i det tredje steget de negativa effekterna, och en avvägning görs mellan de positiva och de negativa effekterna. Avvägningstestet är strukturerat på följande sätt:

- (1) Har stödåtgärden ett klart definierat mål av gemensamt intresse (t.ex. tillväxt, sysselsättning, sammanhållning, miljö)?
- (2) Är stödet utformat så att detta mål av allmänt intresse kan nås, dvs. är stödets syfte att åtgärda ett marknadsmisslyckande, eller finns det ett annat mål?
 - a) Är statligt stöd det rätta instrumentet på politikområdet i fråga?
 - b) Uppstår det en stimulanseffekt, dvs. kommer stödet att ändra företagets agerande?
 - c) Är stödåtgärden proportionell, dvs. skulle samma ändring av handlingsmönstret kunna uppnås med mindre stöd?
- (3) Är snedvridningen av konkurrensen och effekterna på handeln begränsade, så att den sammanlagda avvägningen blir positiv?

Detta avvägningstest kan tillämpas både för att utforma regler för statligt stöd och vid granskningen av ärenden.

1.3.2. Målet av allmänt intresse som riktlinjerna tar sikte på

15. Enligt artikel 2 första stycket i EU-fördraget är en hållbar utveckling ett av de viktigaste målen för Europeiska unionen. En hållbar utveckling skall bygga på ekonomiskt välstånd, social sammanhållning och en hög miljöskyddsnivå. Att främja miljöskyddet är därför ett viktigt mål av gemensamt intresse. Dessutom nämner artikel 6 i EG-fördraget behovet av att miljöskyddet integreras i all gemenskapspolitik, och enligt artikel 174.2 skall miljöpolitiken bygga på försiktighetsprincipen, på att förebyggande åtgärder vidtas, att miljöförstöring hejdas vid källan och att förorenaren betalar.

⁴ Jfr handlingsplanen för statligt stöd (fotnot 4), punkterna 11 och 20, som utvecklas närmare i meddelandet om innovation, KOM(2005) 436 (slutlig), 21.9.2005.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

16. I dessa riktlinjer anges villkoren för när statligt stöd får ges för att åtgärda sådana marknadsmisslyckanden som orsakar att miljöskyddet inte når upp till en optimal nivå.
17. Det vanligaste marknadsmisslyckandet när det gäller miljöskydd avser negativa externa effekter. Det finns ingen automatik som garanterar att företag som agerar i sitt eget intresse tar hänsyn till de negativa externa effekter som är förknippade med föroreningar när de beslutar hur och vilka mängder de skall producera. Produktionskostnaderna uppfattas med andra ord vara lägre ur företagets synpunkt än ur samhällets synpunkt, och därför tenderar företagen att producera för mycket föroreningar eller vidta otillräckliga åtgärder för att skydda miljön.
18. Regeringar som konfronteras med ett sådant marknadsmisslyckande tillgriper vanligen reglering för att se till att någon svarar för de negativa externa effekterna av föroreningar. På grund av införandet av normer, beskattning, ekonomiska instrument och annan reglering måste de företag som producerar föroreningar ("förorenarna") betala de kostnader som föroreningarna orsakar samhället – detta är principen om att förorenaren betalar. Detta kan dock leda till en betydande ökning av företagets produktionskostnader och påverka deras ekonomiska verksamhet negativt. Eftersom vissa branscher och företag förorenar mer, andra mindre, varierar kostnaderna för miljövänlig lagstiftning i regel dessutom inte bara mellan olika företag utan också mellan olika medlemsstater. Medlemsstater kan dessutom ha olika uppfattning om behovet av att införa ambitiösa miljömål.
19. I avsaknad av gemenskapsnormer och marknadsbaserade styrmedel som till fullo återspeglar nivån på principen att förorenaren betalar (brist i lagstiftningen) kan medlemsstaterna således ensidigt besluta att eftersträva ett bättre miljöskydd. Det kan i sin tur ge upphov till extra kostnader för deras företag. Därför kan medlemsstaterna utöver lagstiftningen använda statligt stöd som ett positivt incitament för att nå upp till en högre miljöskyddsnivå. Detta kan göras på två sätt:

- **Positiva individuella incitament att minska föroreningar och andra negativa miljöeffekter:** För det första kan medlemsstaterna skapa positiva incitament på individuell nivå (på företagsnivå) som sporrar till att gå längre än gemenskapsnormerna. I det fallet minskar det stödmottagande företaget föroreningarna inte därför att det måste betala för dem utan därför att det får stöd för att ändra sitt beteende. Syftet med statligt stöd är i det här fallet att direkt åtgärda det marknadsmisslyckande som är förknippat med de negativa effekterna av föroreningar.

- **Positiva incitament för att införa nationell miljölagstiftning som går längre än gemenskapsnormerna:** För det andra kan medlemsstater anta nationell lagstiftning som är mer långtgående än gemenskapens krav. Det kan dock leda till merkostnader för vissa företag och påverka konkurrensvillkoren för dessa. Dessutom kan det hända att sådana kostnader inte utgör en lika stor börda för alla företag på grund av deras storlek, marknadsställning, teknik och andra specifika omständigheter. I det fallet kan statligt stöd vara nödvändigt för att lindra bördan för de värst drabbade företagen och göra det möjligt för medlemsstaterna att införa nationella miljöregler som är strängare än gemenskapsnormerna.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

1.3.3. Väl avvägda instrument

20. Statliga ingripanden har en roll när det gäller att garantera ett mer adekvat miljöskydd. Reglering och marknadsbaserade styrmedel är de viktigaste verktygen för att uppnå miljömål. "Mjuka" styrmedel, t.ex. frivillig miljömärkning, och spridningen av miljövänlig teknik kan också ha en viktig roll. Däremot berättigar dock inte förekomsten av marknadsmisslyckanden eller politiska mål automatiskt att statligt stöd används, även om det kan vara svårt att hitta den lämpligaste mixen av policyinstrument.
21. Enligt principen om att förorenaren betalar skall den som förorenar betala alla kostnader för sina föroreningar, inklusive de indirekta kostnaderna för samhället (internalisering av externa kostnader). I det avseendet kan miljölagstiftningen vara ett användbart instrument för att öka bördan för förorenaren. Om principen om att förorenaren betalar följs garanterar det i teorin att det marknadsmisslyckande som är förknippat med negativa externa effekter rättas till. Det betyder att om principen följdes konsekvent skulle inga ytterligare statliga ingripanden behövas för att garantera ett effektivt marknadsresultat. Principen om att förorenaren betalar förblir huvudregeln och statligt stöd är i själva verket det näst bästa alternativet. Om statligt stöd användes inom ramen för principen att förorenaren betalar skulle den som förorenar i praktiken slippa bördan att betala för sina föroreningar. Därför kan det hända att statligt stöd inte är ett lämpligt instrument i sådana fall.
22. Trots principen om att förorenaren betalar anses miljöskyddets faktiska nivå dock vara otillfredsställande av följande orsaker:
 - a) För det första är det inte lätt att fastställa den exakta kostnaden för föroreningarna. Det är tekniskt komplicerat att beräkna merkostnaderna för samhället av alla typer av produktion, och det kan vara administrativt oekonomiskt att ta hänsyn till att olika producenter orsakar olika mycket föroreningar. Skillnader i priskänslighet hos konsumenterna (priselasticitetsfaktorn) spelar också en roll. Dessutom värderar olika individer och samhällen kostnaderna för föroreningarna på olika sätt beroende på de val samhället gör t.ex. när det gäller hur den rådande politiken påverkar kommande generationer. Dessutom kan vissa kostnader vara svåra att uttrycka i penningvärde utan en viss osäkerhet, t.ex. en kortare förväntad livslängd eller miljöskador. Det kommer därför alltid att finnas ett visst element av osäkerhet i beräkningen av kostnaderna för föroreningarna.
 - b) För det andra kan det leda till en extern chock och skapa störningar i ekonomin om priserna på vissa industriprodukter höjs alltför plötsligt i syfte att internalisera föroreningskostnaderna. Regeringarna anser kanske därför att det är mer önskvärt att i måttlig takt göra framsteg mot målet att integrera hela kostnaden för föroreningarna i vissa produktionsprocesser.

I situationer där nivån på miljöskyddet inte är tillfredsställande kan statligt stöd visserligen inte lösa alla de problem som nämnas ovan, men det kan ge positiva incitament till företag (*individuella incitament*) att bedriva verksamhet eller göra investeringar som inte är obligatoriska och som annars inte skulle göras av företag som drivs i vinstsyfte.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

1.3.4. Stimulerande effekt och stödets nödvändighet

23. Statligt stöd till miljöskydd måste leda till att stödmottagaren ändrar sitt beteende så att miljöskyddet blir bättre än om inget stöd hade beviljats.
24. Stimulanseffekten identifieras genom en kontrafaktisk analys med en jämförelse av planerad verksamhet med respektive utan stöd. Syftet är att säkerställa att företag inte skulle bedriva samma verksamhet utan stöd på grund av dess inneboende fördelar.
25. En korrekt uppfattning av det kontrafaktiska scenariot är avgörande för att fastställa om statligt stöd har en stimulanseffekt eller inte. Det är också viktigt för att kunna beräkna de extra investerings- eller produktionskostnaderna för att åstadkomma ett bättre miljöskydd.
26. Det kan hända att investeringar måste göras för att de obligatoriska gemenskapsnormerna skall uppfyllas. Att bevilja ett företag statligt stöd för att det skall kunna uppfylla obligatoriska gemenskapsnormer kan inte berättigas, eftersom företaget i alla händelser måste uppfylla dem.

1.3.5. Stödets proportionalitet

27. Ett stöd anses vara proportionellt endast om samma resultat inte hade kunnat nås med mindre stöd. Dessutom kan en åtgärds selektivitet också prövas i förhållande till proportionaliteten.
28. Stödbeloppet skall i synnerhet begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att uppnå det önskade miljöskyddet. Därför grundar sig stödberättigande kostnader för investeringsstöd på begreppet extra (netto)kostnad som är nödvändig för att uppnå miljömålen. Detta koncept betyder att alla fördelar för företaget i princip måste dras från de extra investeringskostnaderna.
29. För vissa åtgärder är det inte möjligt att förlita sig på extra kostnader: detta gäller t.ex. stöd i form av befrielse från eller nedsättning av miljöskatter och stöd i form av handel med utsläppsrätter. I dessa fall måste proportionaliteten garanteras med hjälp av villkor och kriterier, som garanterar att stödmottagaren inte får alltför stora fördelar, och att åtgärdens selektivitet begränsas till vad som är absolut nödvändigt.
30. Kostnaden för att uppnå miljöskydd är ofta relativt sett högre för små och medelstora företag i förhållande till storleken på deras verksamhet. Dessutom begränsas små och medelstora företags möjligheter att betala sådana kostnader ofta av brister på kapitalmarknaden. Därför, och med tanke på den minskade risken för allvarliga snedvridningar av konkurrensen om stödmottagaren är ett litet eller medelstort företag, kan en bonus vara motiverad för små och medelstora företag för vissa typer av stöd.
31. Dessutom uppmanas medlemsstaterna att se till att miljöfördelarna uppnås kostnadseffektivt, t.ex. genom att välja åtgärder på ett sådant sätt att de externa kostnader som undviks är betydande jämfört med själva stödbeloppet. Eftersom det inte finns någon direkt koppling mellan kostnaden för företaget och de externa kostnader som undvikits, skall externa kostnader som undvikits endast användas som grund för att fastställa statliga stödbelopp i undantagsfall. I vanliga fall måste stödbeloppet stå i direkt relation till kostnaderna för företaget för att detta skall ha ett tillräckligt incitament att ändra sitt beteende.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

1.3.6. *De negativa effekterna av miljöstödet måste vara begränsade så att helhetsbilden blir positiv*

32. Risken för att stödet skall snedvrider konkurrensen oskäligt mycket är vanligtvis ganska liten, om statliga stödåtgärder på miljöområdet är välriktade och enbart avsedda att kompensera för de extrakostnader som är förknippade med ett bättre miljöskydd. Därför är det avgörande att statliga stödåtgärder på miljöområdet är välriktade. I sådana fall där stöd inte alls eller bara delvis är nödvändigt för att nå det avsedda syftet kan stödet skada konkurrensen på flera olika sätt. Det gäller i synnerhet fall där stödet
- a) upprätthåller driften i ineffektiva företag,
 - b) snedvrider företagets dynamiska stimulans/ersätter privata investeringar ("crowding out"),
 - c) ger upphov till marknadsstyrka eller utestängande agerande,
 - d) på ett konstgjort sätt ändrar handelsflöden eller platsen för produktion.
33. I vissa fall är syftet med åtgärden att lägga om produktionen från mer förorenande produkter till miljövänligare produkter, där stödmottagarens produkter är ett substitut för konkurrenternas produkter. I sådana fall skall effekten på marknadsandelarna jämfört med en situation utan stöd inte anses vara skadlig, åtminstone inte så länge som minskningen av de externa kostnaderna mer än väl kompenserar för den minskade vinsten för företag som inte får stöd. Ju mindre den väntade miljöeffekten av åtgärden i fråga är, desto viktigare är det att undersöka hur den påverkar marknadsandelar och vinst för konkurrerande teknik.
- 1.4. Genomförandet av avvägningstestet: presumtioner och behov av en mer detaljerad bedömning**
34. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 4–7 i rådets förordning (EG) nr 659/1999⁵ varierar de presumtioner som kommissionen tillämpar beroende på vilken typ av stödåtgärd som anmälts.
35. I kapitel 3 i dessa riktlinjer anger kommissionen en rad åtgärder avseende vilka den i förväg utgår från att statligt stöd är inriktat på att komma till rätta med ett marknadsmisslyckande som hämmar miljöskyddet eller på att förbättra miljöskyddet. Kommissionen formulerar också en rad förutsättningar och parametrar som skall säkerställa att statligt stöd till sådana åtgärder faktiskt har en stimulanseffekt, är proportionellt och har en begränsad negativ påverkan på konkurrens och handel. Kapitel 3 innehåller därför parametrar för den understödda verksamheten, för olika stödnivåer och för villkor kopplade till förenlighet.
36. För stödbelopp som överstiger vissa tröskelvärden samt för vissa specifika situationer är en ytterligare granskning nödvändig på grund av den större risken för att

⁵ Rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

konkurrens och handel snedvrids. En sådan ytterligare granskning innebär i allmänhet att åtgärden analyseras mer långtgående och detaljerat i enlighet med kapitel 4. Dessa åtgärder förklaras förenliga om avvägningstestet enligt kapitel 4 utmynnar i en totalt sett positiv bedömning. I samband med denna analys kommer inga förenlighetskriterier att anses vara uppfyllda på förhand.

37. Till följd av denna detaljgranskning kan kommissionen komma att godkänna stödet, förklara det oförenligt med den gemensamma marknaden eller anta ett förenlighetsbeslut på vissa villkor.

1.5. Orsaker till varför vissa åtgärder omfattas av dessa riktlinjer

38. Kommissionen har identifierat ett antal åtgärder där statligt stöd på vissa villkor kan anses vara förenligt med artikel 87.3 c i EG-fördraget.

1.5.1. Stöd till företag som går längre än gemenskapsnormerna eller förbättrar miljöskyddet där det saknas gemenskapsnormer

39. Den här typen av stöd ger företag individuella incitament att nå upp till en högre miljöskyddsnivå. I vanliga fall har ett företag inget incitament att gå längre än de obligatoriska normerna om kostnaderna överskuggar fördelarna. I sådana fall kan statligt stöd beviljas för att ge företag ett incitament att förbättra miljöskyddet. I enlighet med gemenskapssyftet att främja miljöinnovation kan en förmånligare behandling godtas för miljöinnovationsprojekt som är inriktade på att åtgärda det dubbla marknadsmisslyckande som sammanhänger med de större risker som innovation är förknippad med i förening med projektets miljöaspekt. Syftet med stöd till miljöinnovation är således att påskynda spridningen av miljöinnovation på marknaden.

1.5.2. Stöd till tidig anpassning till framtida gemenskapsnormer

40. Dessa riktlinjer godkänner inte att företag ges stöd för att uppfylla gemenskapsnormer som redan gäller, eftersom sådant stöd inte skulle leda till en högre nivå på miljöskyddet. När det gäller små och medelstora företag kan statligt stöd garantera att nyligen antagna gemenskapsnormer genomförs betydligt snabbare och därmed bidrar till att föroreningarna minskar snabbare än om stödet inte hade beviljats. I sådana situationer kan statligt stöd därför skapa individuella incitament för små och medelstora företag att kompensera de negativa externa effekterna av föroreningar.

1.5.3. Stöd till företag som går längre än gemenskapsnormerna eller förbättrar miljöskyddet där det saknas gemenskapsnormer inom transportsektorn

41. Transporterna orsakar dels en stor del av de totala utsläppen av växthusgaser (cirka 30 %), dels lokala föroreningar i form av damm, partiklar, kväveoxid och svaveloxid. Därför är det viktigt att främja rena transportsätt, både för att bekämpa den globala klimatförändringen och för att minska lokala föroreningar, särskilt i städer. I det här sammanhanget är det särskilt viktigt att främja inköp av rena transportfordon.

1.5.4. Stöd till energisparande

42. Den här typen av stöd skall avhjälpa det marknadsmisslyckande som sammanhänger med negativa externa effekter genom att skapa individuella incitament att uppnå miljömål som är inriktade på energisparande och minskade utsläpp av växthusgaser. Enligt Kyotoprotokollet skall EU under perioden 2008–2012 minska utsläppen av

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

växthusgaser med 8 % i förhållande till 1990 års nivå. På gemenskapsnivå är målet att utsläppen av växthusgaser år 2020 skall ha minskat med minst 20 % jämfört med 1990,⁶ vilket bekräftades vid Europeiska rådets möte den 8–9 mars 2007. I detta sammanhang godkände Europeiska rådet också ett ambitiösare mål för EU, som innebär att utsläppen av växthusgaser år 2020 skall ha minskat med 30 % jämfört med 1990. Detta är Europeiska rådets bidrag till ett globalt, övergripande och tillräckligt ambitiöst avtal för perioden efter 2012. Dessutom är medlemsstaterna skyldiga att anta och sträva efter att inom nio år uppnå ett övergripande nationellt vägledande energibesparingsmål på 9 %⁷. Statligt stöd kan vara lämpligt också när de investeringar som leder till energibesparingar inte är obligatoriska enligt tillämpliga gemenskapsnormer och när de inte är lönsamma, dvs. när kostnaden för att spara energi är högre än den ekonomiska fördelen.

1.5.5. Stöd till förnybara energikällor

43. Den här typen av stöd skall avhjälpa det marknadsmisslyckande som sammanhänger med negativa externa effekter genom att skapa individuella incitament att öka de förnybara energikällornas andel av den totala energiproduktionen. En ökad användning av förnybar energi såsom vindkraft, solenergi, vattenkraft och biomassa är en av gemenskapens miljöprioriteringar och dessutom en ekonomisk och energirelaterad prioritering. Den väntas ha en viktig roll när det gäller att uppnå målen att minska utsläppen av växthusgaser. På gemenskapsnivå är målet att produktionen av förnybar energi skall utgöra 20 % av den totala energiproduktionen senast 2020⁸. Statligt stöd kan vara berättigat om kostnaden för att producera förnybar energi är högre än kostnaden för produktion som grundar sig på konventionella energikällor och om det inte finns någon obligatorisk gemenskapsnorm som föreskriver en viss andel energi från förnybara källor för producenterna eller konsumenterna. Den höga kostnaden för produktion av vissa typer av förnybar energi gör det omöjligt för företagen att ta ut konkurrenskraftiga priser på marknaden, vilket skapar hinder för förnybar energi att komma in på marknaden. På grund av den tekniska utvecklingen på området förnybar energi och en gradvis ökande internalisering av externa miljöeffekter (t.ex. till följd av IPPC-direktivet⁹, lagstiftningen om luftkvalitet och systemet för handel med utsläppsrätter), har kostnadsskillnaden minskat de senaste åren, vilket minskar behovet av stöd. Dessutom skall satsningen på biobränslen främja både försörjningstryggheten och klimatförändringspolitiken på ett hållbart sätt, vilket betonades i lägesrapporten om biodrivmedel¹⁰. Därför kan det hända att statligt stöd är ett lämpligt instrument bara för sådan användning av förnybara energikällor där miljöfördelarna och miljöhållbarheten är uppenbara.

⁶ KOM(2007) 1 slutlig, 10.1.2007. Meddelande från kommissionen till Rådet och Europaparlamentet - En energistrategi för EU.

⁷ Direktiv 2006/32/EG av den 5 april 2006 om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster och om upphävande av rådets direktiv 93/76/EEG.

⁸ KOM(2007) 1 slutlig.

⁹ Rådets direktiv 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar, EGT L 257, 10.10.1996, s. 26).

¹⁰ Den 30 april 2007 inledde Europeiska kommissionen ett offentligt samråd om frågor som gäller biobränsle i samband med den nya lagstiftningen om främjande av förnybar energi. Viktiga frågor är hur en biobränsleandel på 10 % skall uppnås och hur miljöhållbarheten skall garanteras. Syftet med samrådet är att hjälpa kommissionen att utarbeta förslag om att införliva dessa mål i lagstiftningen. Kommissionen kommer att ta hänsyn till resultatet av samrådet när den utarbetar den slutliga versionen av de här riktlinjerna.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

1.5.6. Stöd till kraftvärmeproduktion och stöd till fjärrvärme

44. De här typerna av stöd skall avhjälpa det marknadsmisslyckande som sammanhänger med negativa externa effekter genom att skapa incitament att uppfylla miljömål på området energisparande. Kraftvärme är det effektivaste sättet att producera el och värme samtidigt. När el och värme produceras tillsammans går mindre energimängder till spillo i produktionen. I den gemenskapsstrategi som skisseras i den strategi för kraftvärme som kommissionen lade fram 1997 fastställdes som allmänt vägledande mål att andelen elproduktion från kraftvärme skall fördubblas till 18 % år 2010. Dessutom kan fjärrvärme vara mer energieffektivt än individuell uppvärmning och avsevärt förbättra luftkvaliteten i städerna. Därför kan statligt stöd beviljas för att ge individuella incitament att uppnå miljömål, förutsatt att det visas att fjärrvärme är mindre förorenande och mer energieffektivt men samtidigt dyrare än individuell uppvärmning. Om de externa miljöeffekterna successivt internaliseras i kostnaderna för annan teknik kan det väntas minska behovet av stöd genom att dessa kostnader gradvis närmar sig kostnaderna för kraftvärme och fjärrvärme, precis som i fallet med förnybar energi.

1.5.7. Stöd till avfallshantering¹¹

45. Den här typen av stöd skall ge individuella incitament att uppnå miljömål som sammanhänger med avfallshantering. I gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram¹² anges förebyggande av avfall och avfallshantering som en av de fyra viktigaste prioriteringarna. Det primära syftet är att separera ekonomisk verksamhet från uppkomsten av avfall, så att ekonomisk tillväxt i EU inte leder till allt större mängder avfall. Mot denna bakgrund kan statligt stöd ges både till den som producerar avfallet och till företag som hanterar eller återvinner avfall som andra företag skapar. De gynnsamma effekterna på miljön måste dock garanteras, principen om att förorenaren betalar får inte kringgå och marknaderna för sekundärmaterial måste fungera normalt och får inte snedvridas.

1.5.8. Stöd till sanering av förorenade områden

46. Den här typen av stöd skall skapa ett individuellt incitament att kompensera negativa externa effekter, om det inte är möjligt att identifiera förorenaren och låta honom betala kostnaderna för att reparera de miljöskador han orsakat. I sådana fall kan statligt stöd vara motiverat om kostnaden för att sanera området är högre än den åtföljande värdestegringen.

1.5.9. Stöd till omlokalisering av företag

47. Syftet med den här typen av stöd är att skapa individuella incitament att minska de negativa externa effekterna genom att omlokalisera företag som producerar mycket avfall till områden där sådana föroreningar har en mindre skadlig effekt, dvs. ger upphov till lägre externa kostnader. I överensstämmelse med försiktighetsprincipen inför dessa riktlinjer en möjlighet att ge stöd för en omlokalisering av *farliga anläggningar* med hög riskfaktor i enlighet med rådets direktiv (EG) nr 96/82 om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där

¹¹ Avfallshantering omfattar återanvändning, återvinning och tillvaratagande av energi.

¹² Europaparlamentets och rådets beslut nr 1600/2002/EG av den 22 juli 2002 om fastställande av gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram, EGT L 242, 10.9.2002.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

farliga ämnen ingår¹³ (Seveso-direktivet). Tidigare olyckor har visat att lokaliseringen av en anläggning som omfattas av Seveso-direktivet har avgörande betydelse både för att förebygga olyckor och begränsa konsekvenserna för människor och miljö om en olycka inträffar. Statligt stöd kan därför vara motiverat om omlokaliseringen görs av miljöskäl. För att undvika att stöd till omlokalisering ges för andra ändamål, krävs det ett beslut av en behörig myndighet om att företaget skall omlokaliseras. De stödberättigande kostnaderna måste minskas för att beakta eventuella fördelar som företaget får tack vare omlokaliseringen.

1.5.10. Stöd i form av skattenedsättningar eller skattebefrielser

48. Syftet med den här typen av stöd är att indirekt komma till rätta med negativa externa effekter genom att göra det lättare att införa strängare miljöbeskattning på nationell nivå. Skattenedsättningar och skattebefrielser kan göra det genomförbart att införa högre skatter för andra företag, vilket totalt sett förbättrar internaliseringen av kostnaderna och höjer nivån på miljöskyddet. För att begränsa snedvridningen av konkurrensen bör stödmottagarna som motprestation betala en ansevärd mängd skatt eller ingå avtal för att minska föroreningarna. Däremot kommer ingen motprestation att krävas för skatter som harmoniserats på gemenskapsnivå, om den skatt som betalats är minst lika med gemenskapens minimibelopp.

1.5.11. Stöd i form av handel med utsläppsrätter

49. Den här typen av stöd kan användas för att komma till rätta med negativa externa effekter genom att göra det möjligt att införa marknadsbaserade styrmedel som är inriktade på miljömål. Om den totala mängden utsläppsrätter som en medlemsstat beviljar under deras marknadsvärde är mindre än företagets väntade totala behov, blir den totala effekten på miljöskyddet positiv. Om de beviljade utsläppsrätterna inte täcker de enskilda företagets totala behov, måste de antingen minska sina föroreningar (varvid de bidrar till att förbättra miljöskyddet) eller köpa fler utsläppsrätter på marknaden (och därmed betala en motprestation för sina föroreningar). För att begränsa snedvridningen av konkurrensen kan ingen övertilldelning av utsläppsrätter tillåtas, och åtgärder måste vidtas för att undvika onödiga inträdeshinder.

2. TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

2.1. Riktlinjernas tillämpningsområde

50. Dessa riktlinjer är tillämpliga på statligt stöd till miljöskydd. De skall tillämpas i enlighet med övrig gemenskapspolitik på området statligt stöd, andra bestämmelser i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och i fördraget om Europeiska unionen samt i enlighet med den lagstiftning som antagits i enlighet med dessa fördrag.
51. Dessa riktlinjer är tillämpliga på stöd¹⁴ för att främja miljöskydd inom alla sektorer som regleras av EG-fördraget. De är också tillämpliga på sådana sektorer som

¹³ Rådets direktiv 96/82/EG om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår (EGT L 10, 14.1.1997, s. 13), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/105 av den 16 december 2003.

¹⁴ I dessa riktlinjer diskuteras inte begreppet statligt stöd. Detta begrepp följer av artikel 87.1 i EG-fördraget samt av EG-domstolens och förstainstansrättens rättspraxis.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

omfattas av särskilda gemenskapsregler om statligt stöd (stålindustri, varvsindustri, bilindustri, syntetfiber, transporter, kol, jordbruk och fiske), om inget annat sägs i sådana särskilda regler.

52. Utveckling och tillverkning av maskiner eller transportmedel som kräver mindre naturresurser för att fungera och åtgärder som vidtas i fabriker eller andra produktionsanläggningar i syfte att förbättra säkerhet eller hygien omfattas inte av dessa riktlinjer.
53. När det gäller jordbruk och fiske är dessa riktlinjer tillämpliga på stöd till miljöskydd till företag som är verksamma inom förädling och saluföring av produkter. För företag som är verksamma inom förädling och saluföring av fiskeprodukter är den högsta tillåtna stödnivån antingen den högsta stödnivån enligt dessa riktlinjer eller den högsta stödnivån enligt den förordningen, om stödet avser utgifter som är stödberättigande enligt rådets förordning (EG) nr 1198/2006 om Europeiska fiskerifonden¹⁵. På området jordbrukets primärproduktion är dessa riktlinjer endast tillämpliga på åtgärder som inte redan regleras av gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbruk och skogsbruk 2007–2013 och på området primärproduktion inom fiske och vattenbruk är de tillämpliga endast om det inte finns några särskilda bestämmelser om miljöstöd.
54. Finansieringen av miljöskyddsåtgärder som avser infrastrukturer för luft-, väg- och järnvägstransporter samt för sjötransporter och transporter på inre vattenvägar, inklusive eventuella projekt av gemensamt intresse enligt gemenskapens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet (beslut nr 1692/96/EG) omfattas inte av dessa riktlinjer.
55. Statligt stöd till forskning, utveckling och innovation på miljöområdet regleras av gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation¹⁶. Ledet när miljöinnovation sprids på marknaden (förvärv av en tillgång i form av en miljöinnovation) omfattas dock av dessa riktlinjer.
56. Stöd till utbildningsverksamhet på miljöområdet är inte av så specifik karaktär att det motiverar särskilda regler, och därför kommer kommissionen att granska sådana stöd i enlighet med kommissionens förordning (EG) nr 68/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd till utbildning¹⁷. Enligt samma tankegång kan stöd till små och medelstora företag för rådgivning eller konsulttjänster på miljöområdet beviljas i enlighet med förordning (EG) nr 70/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd till små och medelstora företag¹⁸.
57. Dessa riktlinjer är inte tillämpliga på icke återvinningsbara kostnader enligt definitionen på sådana kostnader i kommissionens meddelande om en analysmetod för statligt stöd i samband med icke återvinningsbara kostnader.¹⁹

¹⁵ EUT L 223, 15.8.2006, s. 1.

¹⁶ EUT C 323, 30.12.2006, s. 1.

¹⁷ EUT L 10, 1.2.2003, s. 20. När den nya gruppundantagsförordningen, som bl.a. omfattar utbildningsstöd, antas blir den tillämplig.

¹⁸ EUT L 10, 1.2.2003, s. 33. När den nya gruppundantagsförordningen, som bl.a. omfattar små och medelstora företag, antas blir den tillämplig.

¹⁹ Antogs av kommissionen den 26 juli 2001 och tillkännagavs medlemsstaterna genom skrivelse ref. SG(2001) D/290869 av den 6 augusti 2001.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

58. En del av de sätt att stödja kraftverk som drivs med fossila bränslen eller andra industriella anläggningar som är utrustade med anläggningar för avskiljning, transport och lagring av koldioxid, eller enskilda delar av CCS-kedjan (avskiljning, transport och lagring av koldioxid) som medlemsstaterna har planerat skulle kunna utgöra statligt stöd, men med hänsyn till bristen på erfarenhet är det för tidigt att utarbeta riktlinjer för att godkänna sådant stöd. Med tanke på den strategiska betydelse den här tekniken har för EU när det gäller att trygga energiförsörjningen, minska utsläppen av växthusgaser och nå det överenskomna långsiktiga målet att begränsa uppvärmningseffekten av klimatförändringarna till 2°C över den förindustriella nivån och med tanke på dess uttalade stöd för byggandet av demonstrationsanläggningar i industriell skala senast 2015 under förutsättning att de är säkra ur miljösynpunkt, skulle projekt kunna bedömas mot bakgrund av artikel 87.3.c i fördraget eller vara stödberättigande i egenskap av projekt av gemensamt europeiskt intresse på de villkor som anges i punkt 135.

2.2. Definitioner

59. I dessa riktlinjer gäller följande definitioner:

- a) *miljöskydd*: åtgärder som syftar till att avhjälpa eller förebygga sådana skador på den fysiska miljön eller naturresurserna som orsakas av stödmottagarens egen verksamhet, minska risken för sådana skador eller medföra en effektivare användning av naturresurser, inklusive energisparåtgärder och användningen av förnybara energikällor²⁰.
- b) *energisparåtgärder*: åtgärder som gör det möjligt för företag att minska energiförbrukningen under produktionscykeln, med undantag för utveckling och tillverkning av maskiner eller transportmedel som kräver mindre naturresurser för att fungera och för åtgärder för förbättrad säkerhet eller hygien som vidtas vid anläggningar eller produktionsenheter.
- c) *gemenskapsnorm*:
 - i) en obligatorisk gemenskapsnorm som anger den nivå som skall uppnås i miljöhänsyende, och
 - ii) skyldigheten enligt rådets direktiv nr 96/61/EG av den 24 september 1996 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar²¹ att använda den bästa tillgängliga teknik som inte medför alltför höga kostnader.
- d) *miljöinnovation*: alla former av innovationsverksamhet som leder eller syftar till att avsevärt förbättra miljöskyddet. Miljöinnovation omfattar nya produktionsprocesser, nya produkter eller tjänster, nya lednings- och affärsmetoder, som om de används eller genomförs sannolikt förebygger eller avsevärt minskar miljöriskerna, föroreningarna och andra negativa effekter av resursutnyttjandet, genom hela livscykeln för närliggande verksamheter.

²⁰ Se särskilt gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram 2002–2012.

²¹ EUT L 257, 10.10.1996, s. 26.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

I linje med kommissionens strategi på innovationsområdet²² betraktas följande inte som innovation: mindre förändringar eller förbättringar, förbättrade produktions- eller tjänstemöjligheter genom att tillverknings- eller logistiksystem införs som i hög grad liknar dem som redan används, ändrade affärsmetoder, arbetsplatsorganisation eller externa relationer som utgår från organisationsmetoder som redan används inom företaget, ändrad ledningsstrategi, koncentrationer och förvärv, upphörande med en process, allmänt utbyte eller utvidgning av kapitalet, förändringar som uteslutande beror på ändrade faktorpriser, anpassning, regelbundet återkommande säsongbetonade förändringar och andra konjunkturella förändringar samt handel med nya eller väsentligt förbättrade produkter.

- e) *förnybara energikällor*: förnybara icke-fossila energikällor (vindkraft, solenergi, jordvärme, våg- och tidvattenenergi, vattenkraftverk med en kapacitet under 10 megawatt, biomassa, deponigas, gas från avloppsreningsanläggningar och biogas).
- "
- f) *biomassa*: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter från jordbruk (inklusive material av vegetabiliskt och animaliskt ursprung), skogsbruk och därmed förknippad industri, samt den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall.
- g) *Energiproduktion från förnybara energikällor*: energi som produceras genom processer som endast använder förnybara energikällor samt andelen energi (uttryckt i värmevärde) som producerats från förnybara energikällor i hybridanläggningar som också använder konventionella energikällor. Detta omfattar förnybar el som används för att fylla lagringssystemen, men med undantag för el som produceras som ett resultat av lagringssystemen.
- h) *kraftvärme*: samtidig framställning i en och samma process av värmeenergi och elenergi och/eller mekanisk energi²³.
- i) *högeffektiv kraftvärme*: kraftvärme som uppfyller kriterierna i bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/8/EG om främjande av kraftvärme på grundval av efterfrågan på nyttiggjord värme på den inre marknaden för energi²⁴ och som uppnår de harmoniserade referensvärdena för effektivitet i enlighet med definitionen i artikel 4 i det direktivet.
- j) *Energieffektiv fjärrvärme*: fjärrvärmeverk som åtminstone når upp till de referensvärden för värmeproduktion som kommissionen fastställt i enlighet med direktiv 2004/8/EG.
- k) *miljöskatt*: en skatt vars specifika skatteunderlag har tydliga negativa effekter på miljön, och vars syfte därför är att vissa verksamheter, varor eller tjänster skall beskattas så att miljökostnaderna ingår i priset eller att producenter och konsumenters styrs mot miljövänligare verksamheter.

²² Gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation. EUT C 323, 30.12.2006, s. 1.

²³ Direktiv 2004/8/EG. EUT L 52, 21.2.2004, s. 50.

²⁴ EUT L 52, 21.2.2004, s. 50.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

- l) *gemenskapens lägsta skattenivå*: den lägsta skattenivå som anges i gemenskapslagstiftningen.
När det gäller energiprodukter och elektricitet skall gemenskapens lägsta skattenivå anses vara den lägsta skattenivå som anges i bilaga I till rådets direktiv nr 2003/96 av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet²⁵.
- m) *små och medelstora företag, små företag, medelstora företag (eller företag)*: företag enligt kommissionens förordning (EG) nr 70/2001²⁶, eller en annan förordning som ersätter den förordningen.
- n) *stora företag*: företag som inte omfattas av definitionen på små och medelstora företag.
- o) *stöd*: varje åtgärd som uppfyller samtliga kriterier som anges i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- p) *stödnivå*: stödbeloppet brutto uttryckt i procent av de stödberättigande kostnaderna. Alla siffror som används skall avse bruttobelopp, dvs. belopp före eventuella avdrag för skatt eller andra avgifter. Om stöd beviljas i någon annan form än som bidrag, skall stödbeloppet vara lika med stödets bidragsekvivalent. Stöd som betalas ut i flera omgångar skall beräknas till sitt värde vid tidpunkten för beviljandet. Den ränta som skall användas för omräkning och för att räkna ut stödbeloppet i ett mjukt lån skall vara den gällande referensräntan vid den tidpunkt då lånet beviljades. Stödnivån skall beräknas per stödmottagare.
- q) *internalisering av kostnader*: företagens skyldighet att vid beräkningen av produktionskostnaderna också ta med samtliga kostnader för miljöskyddet.
- r) *principen om att förorenaren betalar*: kostnaderna för att åtgärda föroreningar skall betalas av den som orsakat dem, om inte den person som ansvarar för föroreningen inte kan identifieras eller inte kan ställas till svars enligt gemenskapslagstiftning eller nationell lagstiftning eller inte kan fås att betala kostnaderna för saneringen. Med föroreningar avses i det här sammanhanget den skada som förorenaren orsakar genom att direkt eller indirekt skada miljön, eller genom att skapa förhållanden som leder till en sådan skada²⁷ på den fysiska miljön eller på naturresurser.
- s) *förorenare*: den som direkt eller indirekt skadar miljön eller skapar förhållanden som leder till att den försämrats²⁸.
- t) *förorenat område*: ett område där förekomst av farliga ämnen orsakad av mänsklig verksamhet är belagd och där denna förekomst är så stor att den utgör en betydande risk för människors hälsa eller för miljön med beaktande av pågående och godkänd framtida användning av marken.

²⁵ EUT L 283, 1.2.2003, s. 51.

²⁶ EGT L 10, 13.1.2001, s. 33; EUT L 63, 28.2.2004, s. 22.

²⁷ Rådets rekommendation av den 3 mars 1975 om beräkning av kostnader och om offentliga myndigheters intervention i miljöfrågor (EGT L 194, 25.7.1975, s. 1).

²⁸ Rådets rekommendation av den 3 mars 1975 om beräkning av kostnader och om offentliga myndigheters intervention i miljöfrågor (EGT L 194, 25.7.1975, s. 1).

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

3. FÖRENLIGHET MELLAN STÖD OCH DEN GEMENSAMMA MARKNADEN ENLIGT ARTIKEL 87.3 I EG-FÖRDRAGET

3.1. Förenlighet mellan stöd och den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget

60. Statligt stöd till miljöskydd skall anses vara förenligt med den gemensamma marknaden enligt innebörden i artikel 87.3 c i EG-fördraget, om det mot bakgrund av avvägningstestet leder till ökad verksamhet inom miljöskydd och inte påverkar handelsvillkoren på ett sätt som strider mot det gemensamma intresset. I detta sammanhang är det viktigt att stödordningar har en rimlig varaktighet. Kommissionen kommer att ställa sig positiv till stödåtgärder som underbyggs av omfattande utvärderingar av tidigare liknande stödåtgärder som visar stödets stimulanseffekt. De nedan angivna åtgärderna kan anses förenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget.

3.1.1. Stöd till företag som går längre än gemenskapsnormerna eller förbättrar miljöskyddet där det saknas gemenskapsnormer

61. Investeringsstöd som gör det möjligt för företag att gå längre än gemenskapsnormerna eller förbättra miljöskyddet även i avsaknad av gemenskapsnormer anses förenligt med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 87.3 c i EG-fördraget, om villkoren i detta avsnitt är uppfyllda.
62. Den stödbeviljade investeringen skall uppfylla ett av följande två villkor:
- a) Investeringen ger stödmottagaren möjlighet att minska föroreningarna från sin verksamhet genom att gå längre än vad som krävs i de gällande gemenskapsnormerna, oberoende av om det finns obligatoriska nationella normer som är strängare än gemenskapsnormerna.
 - b) Investeringen gör det möjligt för stödmottagaren att minska föroreningarna från sin verksamhet i avsaknad av gemenskapsnormer.
63. Stöd får inte beviljas om förbättringarna endast innebär att företagen rättar sig efter gemenskapsnormer som redan antagits och ännu inte trätt i kraft²⁹.
64. Investeringar som leder till att utsläppen av koldioxid vid elproduktion minskar med minst 50 % jämfört med de genomsnittliga specifika utsläppsnivåerna (t.ex. utsläpp per enhet producerad el) vid kraftverk som använder samma bränsle kan ges stöd i enlighet med bestämmelserna i detta avsnitt.

Stödnivå

65. Stödnivån, beräknad på grundval av projektets stödberättigande kostnader, får inte överstiga 30 % brutto av den stödberättigande investeringskostnaden enligt definitionen i punkterna 68–72.

²⁹ För små och medelstora företag är sådant stöd dock möjligt på de villkor som anges i punkt 3.1.3.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

66. Om investeringen avser förvärv av en tillgång i form av en miljöinnovation, får stödnivån höjas med 10 procentenheter, under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:
- a) Tillgången i form av en miljöinnovation måste vara ny eller väsentligt förbättrad jämfört med den senaste utvecklingen inom branschen i gemenskapen. Medlemsstaterna kan visa att det är fråga om en nyhet t. ex. med hjälp av en exakt beskrivning av innovationen, där den jämförs med den senaste process- eller organisationsteknik som används av andra företag inom samma bransch.
 - b) De förväntade miljövinster ska vara betydligt större än den förbättring som den allmänna tekniska utvecklingen i jämförbara verksamheter ger upphov till.³⁰
 - c) Tillgångarnas innovativa karaktär innebär en uppenbar risk i tekniskt eller ekonomiskt hänseende som är större än den risk som vanligen förknippas med jämförbara tillgångar som inte är innovativa. Medlemsstaten skall kunna påvisa denna risk t.ex. med hjälp av följande faktorer: Projektkostnaderna i förhållande till företagets omsättning, den tid som krävs för att utveckla det nya projektet, väntade fördelar med miljöinnovationen jämfört med projektkostnaderna, sannolikheten för ett misslyckande.
67. När investeringsstödet till företag som går längre än gemenskapsnormerna eller där det inte finns några sådana gemenskapsnormer går till små och medelstora företag, får den högsta stödnivån ökas med 10 procentenheter för medelstora företag och 20 procentenheter för små företag enligt följande tabell.

	Stöd till företag som går längre än gemenskapsnormerna eller förbättrar miljöskyddet där det saknas gemenskapsnormer	Stöd till företag som går längre än gemenskapsnormerna eller förbättrar miljöskyddet där det saknas gemenskapsnormer på miljöinnovationsområdet
Små företag	50%	60%

³⁰ Om kvantitativa parametrar vid bedömningen av punkt 66 b kan användas för att jämföra miljöinnovativ verksamhet med normal verksamhet som inte är innovativ, avses med "betydligt större" att den marginella förbättring som kan förväntas av miljöinnovativ verksamhet i form av minskade miljörisker eller föroreningar eller förbättrad energi- eller resurseffektivitet skall vara minst dubbelt större än den marginella förbättring som kan förväntas till följd av den allmänna utvecklingen av jämförbar verksamhet som inte är innovativ.

Om det föreslagna tillvägagångssättet inte lämpar sig i ett visst fall, eller om ingen kvantitativ jämförelse är möjlig, skall ansökan om statligt stöd innehålla en detaljerad beskrivning av den metod som används för att bedöma detta kriterium, för att garantera ett tillvägagångssätt som kan jämföras med den föreslagna metoden.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

Medelstora företag	40%	50%
Stora företag	30%	40%

Stödberättigande kostnader

68. De stödberättigande kostnaderna måste begränsas till de extra investeringskostnader som krävs för att uppnå en miljöskyddsnivå som är högre än den nivå som gemenskapsnormerna kräver.
69. Fastställande av den del av investeringen som direkt sammanhänger med miljöskydd:
- a) Om kostnaden för att investera i miljöskydd lätt kan urskiljas ur den totala investeringskostnaden, är det precis den här miljöskyddsrelaterade kostnaden som utgör de stödberättigande kostnaderna.
 - b) Om kostnaden för att investera i miljöskydd inte lätt kan urskiljas ur den totala investeringskostnaden, måste ett avdrag från de stödberättigande kostnaderna göras för kostnaden för en tekniskt jämförbar investering som ger en lägre miljöskyddsnivå (som motsvarar obligatoriska gemenskapsnormer om sådana finns) och som skulle genomföras utan stöd. Med en tekniskt jämförbar investering avses en investering med samma produktionskapacitet och alla andra tekniska egenskaper. Om investeringen ökar produktionskapaciteten omfattar de stödberättigande kostnaderna endast kostnader som motsvarar den ursprungliga kapaciteten och de måste beräknas så att ett avdrag görs för de fördelar som sammanhänger med en eventuell kapacitetsökning.
70. Fastställande av kostnader för att uppnå en miljöskyddsnivå som överstiger gemenskapsnormerna:
- a) ***Om ett företag anpassar sig till nationella normer på områden där gemenskapsnormer saknas***, skall som stödberättigande kostnader anses de extra investeringskostnader som behövs för att företaget skall uppnå den miljöskyddsnivå som krävs enligt de nationella normerna.
 - b) ***Om ett företag anpassar sig till nationella normer som är strängare än gemenskapsnormerna eller frivilligt går längre än gemenskapens normer***, skall de stödberättigande kostnaderna omfatta de extra investeringskostnader som behövs för att uppnå en miljöskyddsnivå som ligger över gemenskapens normer. Kostnaden för de investeringar som krävs för att uppnå den miljöskyddsnivå som krävs enligt gemenskapsnormerna är inte stödberättigande.
 - c) ***Om normer saknas***, räknas som stödberättigande kostnader de investeringskostnader som är nödvändiga för att uppnå en miljöskyddsnivå som är högre än vad företaget eller företagen i fråga skulle kunna uppnå utan miljöstöd.
71. Fastställande av driftsfördelar/driftskostnader: Stödberättigande kostnader skall beräknas med avdrag för eventuella driftsfördelar och driftskostnader som

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

sammanhänger med den extra investeringen i miljöskyddssyfte och som uppkommit under de fem första åren av investeringens varaktighet³¹.

Med driftsfördelar avses särskilt fördelar som uppkommer genom en kapacitetsökning (ökning av nettointäkterna, minskning av produktionskostnaderna tack vare stordriftsfördelar), kostnadsbesparingar eller ytterligare kompletterande produktion.

Med driftskostnader avses särskilt extra produktionskostnader.

72. De stödberättigande investeringskostnaderna kan bestå av investeringar i materiella tillgångar eller i immateriella tillgångar. Dessa kostnader kan också uppstå i samband med tekniköverföring genom förvärv av immateriella tillgångar.

Investeringar i materiella anläggningstillgångar som berörs är investeringar som avser tomtmark, om detta är oundgängligen nödvändigt för att uppfylla miljökrav, samt byggnader, anläggningar och utrustning, om syftet är att minska eller ta bort föroreningar och olägenheter eller att anpassa produktionsmetoderna så att miljön skyddas.

Kostnader som är förbundna med tekniköverföring i form av förvärv av tillverkningslicenser eller patenterad eller icke patenterad teknisk know-how kan också komma i fråga om följande villkor är uppfyllda:

- a) De skall betraktas som avskrivningsbara tillgångar.
- b) De skall ha förvärvats på marknadsvillkor från företag där köparen inte har några direkta eller indirekta kontrollbefogenheter.
- c) De skall tas upp som tillgångar i företagets balansräkning och finnas kvar och utnyttjas av det stödmottagande företaget under minst fem år fr.o.m. det att stödet beviljats, om inte dessa immateriella tillgångar representerar en teknik som är klart föråldrad. Vid en vidareförsäljning under denna femårsperiod måste inkomsterna från försäljningen dras av från de stödberättigande kostnaderna och i förekommande fall leda till att stödbeloppet återbetalas helt eller delvis.

3.1.2. Särskilda regler för stöd till företag som går längre än gemenskapsnormerna eller förbättrar miljöskyddet där det saknas gemenskapsnormer inom transportsektorn

73. De allmänna bestämmelserna i föregående avsnitt, bl.a. om stödnivåer och stödberättigande kostnader, är tillämpliga på stöd till företag som går längre än gemenskapsnormerna eller förbättrar miljöskyddet inom transportsektorn, där det inte finns några gemenskapsnormer. Stöd till anskaffning av nya transportfordon för väg-, järnvägs- och sjötransporter samt transporter på inre vattenvägar som uppfyller antagna gemenskapsnormer är tillåtet innan normerna träder i kraft. Detta undantag är motiverat eftersom de nya gemenskapsnormerna inte kommer att gälla retroaktivt för redan köpta fordon efter att de trätt i kraft.

Stödberättigande kostnader i samband med eftermontering i miljöskyddssyfte inom transportsektorn är de totala berörda nettokostnaderna, om de befintliga transportmedlen inte omfattas av några miljönormer.

³¹ Om investeringarna endast avser miljöskydd utan andra ekonomiska fördelar, kommer inget ytterligare avdrag att göras för att fastställa de stödberättigande kostnaderna.

3.1.3. Stöd till tidig anpassning till gemenskapsnormer för små och medelstora företag

74. Stöd till små och medelstora företag för att följa nya gemenskapsnormer som förbättrar miljöskyddet och som ännu inte trätt i kraft skall anses vara förenliga med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 87.3 c i EG-fördraget, om gemenskapsnormerna har antagits men tidsfristen för införlivande ännu inte har löpt ut, under förutsättning att investeringen genomförs och fullbordas minst ett år innan tidsfristen för införlivande löper ut.

Stödnivå

75. De högsta tillåtna stödnivåerna är 25 % för små företag och 20 % för medelstora företag, om investeringen genomförs och slutförs mer än tre år innan tidsfristen för införlivande löper ut, och 20 % för små företag och 15 % för medelstora företag om finansieringen genomförs och slutförs mellan ett och tre år innan tidsfristen för införlivande löper ut.

	Stödnivå för tidig anpassning till gemenskapsnormer för små och medelstora företag, om investeringen genomförs och slutförs	
	Mer än 3 år innan tidsfristen för införlivande löper ut	Mellan 1 och 3 år innan tidsfristen för införlivande löper ut
Små företag	25%	20%
Medelstora företag	20%	15%

Stödberättigande kostnader

76. De stödberättigande kostnaderna måste begränsas till de extra investeringskostnader som krävs för att uppnå den miljöskyddsnivå som gemenskapsnormerna kräver. Beräkningen av extrakostnader måste vara förenlig med punkterna 69 och 71 i dessa riktlinjer.
77. De stödberättigande investeringskostnaderna kan bestå av investeringar i materiella tillgångar eller i immateriella tillgångar, i enlighet med punkt 72 i dessa riktlinjer.

3.1.4. Stöd till energisparande

78. Det skall vara förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget att ge investerings- eller driftstöd som gör det möjligt för företag att uppnå energibesparingar, om följande villkor är uppfyllda:

3.1.4.1. *Investeringsstöd*

Stödnivå

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

79. Stödnivån får inte överstiga 50 % av de stödberättigande investeringskostnaderna.
80. När investeringsstöd för energisparande ges till små och medelstora företag får den högsta stödnivån ökas med 10 procentenheter för medelstora företag och 20 procentenheter för små företag enligt följande tabell.

	Stödnivå för energisparande
Små företag	70%
Medelstora företag	60%
Stora företag	50%

Stödberättigande kostnader

81. De stödberättigande kostnaderna måste begränsas till de extra investeringskostnader som är nödvändiga för att uppnå energibesparingar utöver den nivå som gemenskapsnormerna kräver.

Beräkningen av extra kostnader måste följa följande regler:

- a) Den del av investeringen som direkt sammanhänger med energisparande måste fastställas enligt reglerna i punkt 69 i dessa riktlinjer.
 - b) Ett energisparande som går längre än gemenskapsnormerna måste fastställas enligt reglerna i punkt 70 i dessa riktlinjer.
 - c) Fastställande av driftsfördelar/driftskostnader: stödberättigande kostnader skall beräknas med avdrag för eventuella driftsfördelar och driftskostnader som sammanhänger med den extra investeringen för energisparande och som uppkommit under de fem första åren av investeringens varaktighet³²:
 - i. Med driftsfördelar avses särskilt fördelar som uppkommer genom kostnadsbesparingar (tack vare lägre energiförbrukning och andra inbesparingar), driftstöd som beviljas för samma stödberättigande kostnader, eventuella kapacitetsökningar (ökning av nettointäkterna, minskning av produktionskostnaderna tack vare stordriftsfördelar) eller ytterligare kompletterande produktion.
 - ii. Med driftskostnader avses särskilt extra produktionskostnader.
82. De stödberättigande investeringskostnaderna kan bestå av investeringar i materiella tillgångar eller i immateriella tillgångar, i enlighet med punkt 72 i dessa riktlinjer.

3.1.4.2. Driftstöd

83. Driftstöd för energisparande skall bara beviljas om följande villkor uppfylls:

³² Om investeringarna endast avser miljöskydd utan andra ekonomiska fördelar, kommer inget ytterligare avdrag att göras för att fastställa de stödberättigande kostnaderna.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

- a) Stödet är begränsat till att med beaktande av de fördelar energisparande ger upphov till kompensera för extra produktionskostnader (netto) genom en jämförelse med marknadspriserna på de berörda produkterna och tjänsterna³³.
 - b) Stödets varaktighet är begränsad till fem år.
84. När det gäller stöd som gradvis minskas får stödnivån inte överstiga 100 % av merkostnaderna under det första året, och det skall ha minskat linjärt till noll vid utgången av det femte året. I fråga om stöd som inte minskar gradvis får stödnivån inte överstiga 50 % av extrakostnaderna.

3.1.5. Stöd till förnybara energikällor

85. Det skall i enlighet med artikel 87.3 c i EG-fördraget vara förenligt med den gemensamma marknaden att bevilja stöd till miljöinvesteringar eller driftstöd för att främja energi från förnybara energikällor om följande villkor är uppfyllda.

3.1.5.1. *Investeringsstöd*

Stödnivå

86. Stödnivån får inte överstiga 50 % av de stödberättigande investeringskostnaderna.
87. Om stödet ges till anläggningar som drivs med förnybar energi som tillgodoser alla behov för ett helt samhälle, t.ex. en ö, får stödnivån höjas med 10 procentenheter.
88. När investeringsstöd för förnybara energikällor ges till små och medelstora företag får den högsta stödnivån ökas med 10 procentenheter för medelstora företag och 20 procentenheter för små företag enligt följande tabell.

	Stödnivå för förnybara energikällor	Stödnivå för förnybara energikällor <i>om det tillgodoser behoven för ett helt samhälle</i>
Små företag	70%	80%
Medelstora företag	60%	70%
Stora företag	50%	60%

Stödberättigande kostnader

89. När det gäller förnybar energi skall de stödberättigande kostnaderna begränsas till de extra investeringskostnader som skall betalas av stödmottagaren jämfört med ett konventionellt kraftverk eller ett konventionellt uppvärmningssystem med samma

³³ Med begreppet produktionskostnader avses nettot minus allt stöd, men inklusive en normal vinst.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

kapacitet när det gäller faktisk energiproduktion. Kärnkraftsanläggningar skall inte betraktas som konventionella kraftverk.

90. Stödberättigande kostnader skall beräknas med avdrag för eventuella driftsfördelar och driftskostnader som sammanhänger med den extra investeringen för förnybara energikällor och som uppkommit under de fem första åren av investeringens varaktighet³⁴:
- a) Med driftsfördelar avses särskilt fördelar som uppkommer genom en kapacitetsökning (ökning av nettointäkter, minskning av produktionskostnaderna tack vare stordriftsfördelar), kostnadsbesparingar eller ytterligare kompletterande produktion och fördelar som uppkommer genom andra stödåtgärder oberoende om de utgör statligt stöd eller inte (driftstöd som ges för samma stödberättigande kostnader, inmatningsavgifter eller andra stödåtgärder).
 - b) Med driftskostnader avses särskilt extra produktionskostnader.
91. De stödberättigande investeringskostnaderna kan bestå av investeringar i materiella tillgångar eller i immateriella tillgångar i enlighet med punkt 72.

3.1.5.2. Driftstöd

92. Driftstöd för produktion av förnybar energi kan vara berättigat för att täcka skillnaden mellan marknadspriset och kostnaden för att producera energi via förnybara energikällor.
93. Medlemsstaterna har följande möjligheter att bevilja stöd för förnybar energi:
94. **Alternativ 1:**
- a) Medlemsstaterna kan bevilja driftstöd för att kompensera skillnaden mellan kostnaderna för produktion av förnybar energi och marknadspriset på den energiform som berörs. Driftstöd får därefter beviljas till dess att anläggningen har avskrivits fullständigt enligt normala redovisningsregler. För den energi som anläggningen producerar därutöver kan inget stöd ges. Stödet kan emellertid också täcka en rimlig kapitalavkastning, om medlemsstaten i fråga kan visa att stödet är nödvändigt därför att vissa förnybara energikällor har dålig konkurrenskraft.
 - b) När driftstödsbeloppet fastställs måste eventuellt investeringsstöd som företaget har fått för den nya anläggningen dras av från produktionskostnaderna.
 - c) När en medlemsstat anmäler en stödordning till kommissionen måste den ange de exakta villkoren för stödet, särskilt hur stödet kommer att beräknas.
 - d) Till skillnad från de flesta andra förnybara energikällor kräver biomassa relativt sett mindre investeringskostnader, men driftskostnaderna är högre. Kommissionen kommer därför att godta driftstöd som överskrider investeringskostnaderna, om medlemsstaten i fråga kan visa att företagets

³⁴ Om investeringarna endast avser miljöskydd utan andra ekonomiska fördelar, kommer inget ytterligare avdrag att göras för att fastställa de stödberättigande kostnaderna.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

totala kostnader efter avskrivning av anläggningen fortfarande överskrider marknadspriset på energin.

95. **Alternativ 2:**

- a) Medlemsstaterna kan bevilja stöd till förnybara energikällor genom att utnyttja marknadsmekanismerna, såsom gröna certifikat eller anbudssystem. Genom dessa system kan producenterna av förnybar energi indirekt få en garanterad efterfrågan på den energi de producerar, till ett högre pris än marknadspriset på konventionell energi. Priset på gröna certifikat är inte fastställt på förhand, utan är ett resultat av förhållandet mellan utbud och efterfrågan.
- b) När dessa system utgör statligt stöd kan kommissionen godkänna dem, om medlemsstaten kan visa att stödet är nödvändigt för att säkerställa att användningen av de berörda förnybara energikällorna är lönsam, att systemet inte som helhet leder till alltför stora ersättningar till förnybara energikällor och att det inte avhåller producenter som utnyttjar förnybara energikällor från att förbättra sin konkurrenskraft. Kommissionen godkänner sådana stödsystem för högst en tioårsperiod.

3.1.6. Stöd till kraftvärme

96. Stöd till miljöinvesteringar eller driftstöd för kraftvärme skall anses förenligt med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 87.3 c i EG-fördraget, under förutsättning att anläggningen motsvarar definitionen på högeffektiv kraftvärme i punkt 60 i).

3.1.6.1. *Investeringsstöd*

Stödnivå

97. Stödnivån får inte överstiga 50 % av de stödberättigande investeringskostnaderna.
98. När investeringsstöd för kraftvärmeproduktion skall ges till små och medelstora företag får den högsta stödnivån ökas med 10 procentenheter för medelstora företag och 20 procentenheter för små företag enligt följande tabell.

	Stödnivå för högeffektiv kraftvärmeproduktion
Små företag	70%
Medelstora företag	60%
Stora företag	50%

Stödberättigande kostnader

99. De stödberättigande kostnaderna måste begränsas till de extra investeringskostnader som krävs för att bygga ett högeffektivt kraftvärmeverk. Alternativa investeringar som skulle genomföras även utan stöd måste dras av från de stödberättigande kostnaderna.
100. Stödberättigande kostnader skall beräknas enligt de regler i punkt 90 som är tillämpliga på stödberättigande kostnader för förnybar energi.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

101. De stödberättigande investeringskostnaderna kan bestå av investeringar i materiella tillgångar eller i immateriella tillgångar i enlighet med punkt 72.

3.1.6.2. Driftstöd

102. Driftstöd för högeffektiv kraftvärmeproduktion kan beviljas i enlighet med bestämmelserna om driftstöd för förnybar energi i punkt 3.1.5.2:
- a) Till företag som säkerställer samhällsomfattande distribution av kraftvärme då produktionskostnaderna för värme och el ligger över marknadspriset. Beslutet om stödets nödvändighet fattas med hänsyn till de kostnader och intäkter som produktionen och försäljningen av värmen och elektriciteten ger upphov till.
 - b) För industriell användning av kraftvärmeproduktion, om det kan visas att kostnaden för att producera en energienhet med denna teknik är högre än marknadspriset för en konventionell energienhet. Produktionskostnaden får omfatta anläggningens normala avkastning, men företagets eventuella vinst av värmeproduktionen skall dras av från produktionskostnaderna.

3.1.7. Stöd till fjärrvärme

103. Stöd till miljöinvesteringar i energieffektiva fjärrvärmeanläggningar skall anses förenliga med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 87.3 c i EG-fördraget, under förutsättning att den fjärrvärmeanläggning som får stöd motsvarar definitionen på energieffektiv fjärrvärme i punkt 60 j).

Stödnivå

104. Stödnivån får inte överstiga 40% av de stödberättigande investeringskostnaderna. Investeringar i fjärrvärmeanläggningar som enbart drivs med förnybara energikällor kan få en bonus på 10 procentenheter utöver basnivån på 40 % av de stödberättigande kostnaderna.
105. När investeringsstöd för energieffektiv fjärrvärme ges till små och medelstora företag får den högsta stödnivån ökas med 10 procentenheter för medelstora företag och 20 procentenheter för små företag.

	Högsta tillåtna stödnivå för energieffektiv fjärrvärme som drivs med konventionella energikällor	Högsta tillåtna stödnivå för energieffektiv fjärrvärme som drivs med förnybara energiekällor
Små företag	60%	70%
Medelstora företag	50%	60%
Stora företag	40%	50%

Stödberättigande kostnader

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

106. De stödberättigande kostnaderna måste begränsas till de extra kostnader som krävs för investeringar som leder till energieffektiv fjärrvärme. Alternativa investeringar som skulle genomföras även utan stöd måste dras av från de stödberättigande kostnaderna.
107. De stödberättigande kostnaderna måste beräknas i enlighet med reglerna i punkt 71.
108. De stödberättigande investeringskostnaderna kan bestå av investeringar i materiella tillgångar eller i immateriella tillgångar i enlighet med punkt 72.

3.1.8. Stöd till avfallshantering

109. Stöd till miljöinvesteringar för hantering av avfall, vilket omfattar återanvändning, återvinning och tillvaratagande av energi, skall anses förenligt med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 87.3 c i EG-fördraget, under förutsättning att hanteringen är förenlig med principhierarkin vid avfallshantering.³⁵ och uppfyller villkoren i punkt 110.
110. Investeringsstöd för avfallshantering skall bara beviljas om följande villkor uppfylls:
 - a) Syftet med investeringen är att minska de föroreningar som produceras av andra företag (förorenare) och omfattar inte föroreningar som produceras av stödmottagaren.
 - b) Stödet befriar inte indirekt förorenarna från en börda som de skall bära enligt gemenskapslagstiftningen eller från en börda som skall anses utgöra en normal företagskostnad för förorenarna.
 - c) Investeringen leder till en förbättring jämfört med den nyaste tekniken³⁶ eller använder konventionell teknik på ett innovativt sätt.
 - d) De behandlade materialen skulle annars bortskaffas eller behandlas på ett mindre miljövänligt sätt.
 - e) Investeringen ökar inte enbart efterfrågan på material som skall återvinnas utan att insamlingen av dessa material ökar.

Stödnivå

111. Stödnivån får inte överstiga 30 % av de stödberättigande investeringskostnaderna.

³⁵ Klassificeringen finns definierad i gemenskapens strategi för avfallshantering; KOM(96) 399 slutlig. I det meddelandet påpekar kommissionen att avfallshantering är en prioritering för gemenskapen för att minska miljöriskerna. Begreppet avfallshantering skall uppfattas som tredimensionellt: återanvändning, återvinning och tillvaratagande av energi. Avfall som inte kan undvikas måste behandlas och elimineras utan fara. I sitt meddelande om en temainriktad strategi för förebyggande och materialåtervinning av avfall (KOM(2005)666) förbinder sig kommissionen återigen att följa dessa principer och möjliggör åtgärder för att främja förebyggande och återvinning.

³⁶ Med nyaste teknik avses en process i vilken det är ett ekonomiskt lönsamt normalt förfarande att använda en avfallsprodukt vid tillverkning av en slutprodukt. Begreppet nyaste teknik skall vid behov tolkas utifrån ett EU-perspektiv med hänsyn till den tekniska utvecklingen och den gemensamma marknaden.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

112. När investeringsstöd för avfallshantering ges till små och medelstora företag får den högsta stödnivån ökas med 10 procentenheter för medelstora företag och 20 procentenheter för små företag enligt följande tabell.

	Högsta tillåtna stödnivå för avfallshantering
Små företag	50%
Medelstora företag	40%
Stora företag	30%

Stödberättigande kostnader

113. De stödberättigande kostnaderna måste begränsas till de extra investeringskostnader som är nödvändiga för att genomföra en investering som leder till avfallshantering och som betalas av stödmottagaren jämfört med konventionell produktion som inte omfattar avfallshantering med samma kapacitet. Kostnaden för en sådan konventionell investering skall dras av från den stödberättigande kostnaden.
114. Stödberättigande kostnader skall beräknas med avdrag för eventuella driftsfördelar och driftskostnader som sammanhänger med den extra investeringen för avfallshantering och som uppkommit under de fem första åren av investeringens varaktighet³⁷:
- a) Med driftsfördelar avses särskilt fördelar som uppkommer genom en kapacitetsökning (ökning av nettointäkterna, minskning av produktionskostnaderna tack vare stordriftsfördelar), kostnadsbesparingar, ytterligare kompletterande produktion eller driftstöd som lämnats för samma stödberättigande kostnader.
 - b) Med driftskostnader avses särskilt extra produktionskostnader.
115. De stödberättigande investeringskostnaderna kan bestå av investeringar i materiella tillgångar eller i immateriella tillgångar i enlighet med punkt 72.

3.1.9. Stöd till sanering av förorenade områden

116. Stöd till företag som reparerar miljöskador genom att sanera förorenad industrimark skall anses förenligt med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 87.3 c i EG-fördraget³⁸, under förutsättning att det leder till en förbättring av miljöskyddet. Miljöskadan kan bestå av skador på mark, ytvatten eller grundvatten³⁹.

³⁷ Om investeringarna endast avser miljöskydd utan andra ekonomiska fördelar, kommer inget ytterligare avdrag att göras för att fastställa de stödberättigande kostnaderna.

³⁸ Myndigheters arbete med att återställa förorenad mark som tillhör dem omfattas inte i sig av artikel 87 i EG-fördraget. Sådana åtgärder kan dock bli problematiska i stödhänseende, om marken efter att ha återställts säljs till företag till ett pris som ligger under marknadsvärdet.

³⁹ Som investeringar vid återställande av förorenad industrimark betraktas alla utgifter som företaget haft för att återställa marken, oavsett om utgifterna kan föras upp som anläggningstillgångar i balansräkningen eller inte.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

Om det klart kan fastställas vem förorenaren är, skall denne i enlighet med principen om att förorenaren betalar finansiera saneringen av marken, och något statligt stöd får inte beviljas. I detta sammanhang avses med "förorenaren" den person som är ansvarig enligt den tillämpliga lagstiftningen i de enskilda medlemsstaterna, utan att detta påverkar antagandet av gemenskapsregler på detta område.

Därför kan stöd ges bara om det inte kan fastställas vem förorenaren är eller om denne inte kan ställas till svars enligt gemenskapslagstiftning eller nationell lagstiftning eller inte kan fås att betala kostnaderna för saneringen.

Stödnivå

117. Stödet för att sanera förorenade områden kan uppgå till 100 % av de stödberättigande kostnaderna.

Stödets totalbelopp får aldrig överstiga företagets verkliga kostnader.

Stödberättigande kostnader

118. De stödberättigande kostnaderna är lika med kostnaderna för saneringsarbetet efter det att värdestegringen för marken dragits av.

3.1.10. Stöd till omlokalisering av företag

119. Stöd till omlokalisering av företag av miljöskyddsskäl är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget om följande villkor är uppfyllda:

- a) Omlokaliseringen måste motiveras av en strävan att skydda miljön eller förebygga miljöskador och ha föreskrivits av en behörig myndighet genom ett administrativt eller juridiskt beslut.
- b) Företaget måste följa de strängaste miljönormerna på den nya lokaliseringsorten.

120. Följande kan vara stödmottagare:

- a) Ett företag i en tätort eller i ett Natura 2000-område som lagligt bedriver (dvs. uppfyller alla lagstadgade krav inklusive tillämpliga miljönormer) en starkt förorenande verksamhet och som på grund av denna lokalisering måste omlokaliseras till en lämpligare plats.
- b) En verksamhet eller anläggning som omfattas av Seveso II-direktivet .

Stödnivå

121. Stödnivån får inte överstiga 40% av de stödberättigande investeringskostnaderna. Den högsta tillåtna stödnivån kan höjas med 10 procentenheter för medelstora företag och med 20 procentenheter för små företag enligt följande tabell.

	Högsta tillåtna stödnivå för omlokalisering
Små företag	60%

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

Medelstora företag	50%
Stora företag	40%

Stödberättigande kostnader

122. Vid beräkningen av de stödberättigande kostnaderna för stöd till omlokalisering beaktar kommissionen särskilt

a) följande fördelar:

- i. Vinsten av försäljningen eller uthyrningen av den övergivna anläggningen eller marken.
- ii. Ersättning som betalats vid expropriation.
- iii. Övriga vinster som är förenade med överföringen av anläggningarna, bland annat nyttan av att den teknik som används förbättras i samband med överföringen samt den bokföringsmässiga vinsten av att anläggningarna används på ett bättre sätt.
- iv. Investeringar som avser en eventuell kapacitetsökning.

b) följande kostnader:

- i. Kostnaderna i samband med köp av mark eller för uppförande eller köp av en ny anläggning med samma kapacitet som den övergivna anläggningen.
- ii. Eventuell ersättning som företaget tvingas betala för att ha hävt ett arrendeavtal för mark eller fastigheter, om det administrativa eller rättsliga beslut som innebär att flyttning måste ske leder till att arrendeavtalet hävs i förtid.

3.1.11. Stöd i form av nedsättning av eller befrielse från skatt

123. Stöd som beviljas företag inom särskilda kategorier i form av nedsättning av eller befrielse från miljöskatter är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget, om det statliga stödet i form av en skattemässig åtgärd avsevärt förbättrar miljöskyddet och att nedsättningen eller befrielsen inte motverkar det övergripande mål som eftersträvas.

124. Stödet skall vara förenligt med den gemensamma marknaden i följande fall:

125. **Icke-harmoniserade skatter:** Medlemsstaterna beslutar självständigt att införa en ny miljöskatt inom en verksamhetssektor eller för produkter för vilka ingen harmoniserad gemenskapsskatt har tagits ut och att bevilja företag inom vissa kategorier befrielse från eller nedsättning av sådana skatter.

I sådana fall förklaras en nedsättning eller befrielse (även en nollnivå) förenlig för högst en **tioårsperiod** om ett av följande villkor uppfylls:

- a) De företag som beviljats nedsättningen skall dock betala en **betydande del** av den nationella skatten. Kommissionen anser att en betydande del motsvarar minst 20 % av den nationella skatten.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

- b) Nedsättningarna eller befrielserna är förenade med villkoret att **avtal ingås** mellan den berörda medlemsstaten och de stödmottagande företagen eller företagssammanslutningarna, där företagen eller företagssammanslutningarna åtar sig att uppnå miljöskyddsmål under den period då befrielserna gäller. Sådana avtal eller åtaganden kan bl.a. avse minskningar av energikonsumtionen, utsläppsminskningar eller andra miljöfrämjande åtgärder och måste uppfylla följande villkor:
- Innehållet i avtalen skall förhandlas av varje medlemsstat och bedömas av kommissionen då stödplanerna anmäls. I avtalen skall särskilt anges de berörda åtgärderna och investeringarna och en tidtabell skall fastställas.
 - Medlemsstaterna skall se till att de åtaganden som gjorts genom dessa avtal övervakas på ett oberoende och lämpligt sätt.
 - Avtalen skall ses över vart tredje år med beaktande av den tekniska utvecklingen och utvecklingen på andra områden, och de skall föreskriva effektiva sanktioner som tillämpas om åtagandena inte fullgörs.

Dessa bestämmelser gäller också om en medlemsstat förenar en skattenedsättning med villkor som har samma verkan som de avtal eller åtaganden som nämns i denna punkt.

126. **Harmoniserade skatter:** En medlemsstat inför en ny miljöskatt som har harmoniserats på gemenskapsnivå och beviljar vissa företag befrielser eller nedsättningar.

För att vara förenligt med artikel 87 i EG-fördraget måste en sådan nedsättning eller befrielse vara tillåten enligt direktivet i fråga och förenlig med begränsningarna och villkoren i det direktivet.

- a) Om en medlemsstat beviljar en nedsättning av eller befrielse från en nationell skatt ner till en nivå som minst motsvarar gemenskapens lägsta skattenivå, kommer sådana nedsättningar att förklaras förenliga för en period på högst **tio år**.
- b) Om en medlemsstat beviljar nedsättning eller befrielse från en nationell skatt för vissa företag, som därigenom betalar en skatt som är lägre än gemenskapens lägsta nivå, förklaras sådana nedsättningar eller befrielser förenliga för en period på högst **tio år**, om **avtal (som beskrivs ovan i punkt 125 b)) eller villkor med samma verkan** som dessa avtal i miljöskyddshänseende ingås mellan medlemsstaten och de stödmottagande företagen.

127. Bestämmelserna i punkterna 125 och 126 kan tillämpas på befintliga skatter om följande två villkor är uppfyllda samtidigt:

- a) Skatten i fråga skall ha en betydande positiv effekt när det gäller miljöskydd.
- b) Undantagen till förmån för de berörda företagen skall ha beslutats i samband med att skatten infördes eller blivit nödvändiga till följd av en betydande förändring av de ekonomiska betingelser som försatte företagen i en särskilt svår konkurrenssituation. I sistnämnda fall får nedsättningen inte överskrida den ökning av kostnaderna som de förändrade ekonomiska betingelserna

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

orsakar. Om kostnadsökningen upphör skall också skattenedsättningen upphöra.

3.1.12. Stöd som ingår i system för handel med utsläppsrätter

128. System för handel med utsläppsrätter kan innebära statligt stöd, särskilt om utsläppsrätter och tillstånd beviljas under deras marknadsvärde, och detta kan tillskrivas medlemsstaterna. Sådant statligt stöd kan förklaras förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget under förutsättning att särskilt följande villkor är uppfyllda:

- a) Ordningarna skall inrättas på ett sådant sätt att miljömål uppnås som går längre än de mål som skall uppnås på grundval av gemenskapsnormer som är obligatoriska för de berörda företagen.
- b) Tilldelningen skall ske på ett öppet sätt och grunda sig på uppgiftskällor av den högsta kvalitet som står till buds, och den totala mängden utsläppsrätter och tillstånd som beviljas ett företag till ett pris under marknadsvärdet får inte vara större än det förväntade behovet.
- c) Tilldelningsmetoden får inte gynna vissa företag eller vissa sektorer, om det inte är motiverat på grund av systemets egen miljölogik eller om sådana regler är nödvändiga med tanke på förenligheten med annan miljöpolitik.
- d) Nya aktörer skall tilldelas utsläppsrätter och tillstånd på samma villkor som befintliga företag som är verksamma på samma marknader.

Kommissionen kan se över villkoren eller kriterierna för förenlighet när det gäller sådana system för handel med utsläppsrätter mot bakgrund av hur den bakomliggande miljöpolitiken utvecklas⁴⁰.

3.2. Stimulerande effekt och stödets nödvändighet

- 129. Statligt stöd måste ha en stimulanseffekt, dvs. det måste leda till att mottagaren ändrar sitt agerande så att nivån på miljöskyddet höjs.
- 130. Kommissionen anser att stödet inte har någon stimulanseffekt för mottagaren i de fall där projektet redan har inletts innan stödmottagaren ansöker om stöd hos de nationella myndigheterna.
- 131. Om det stödmottagande projektet inte har inletts innan ansökan lämnas, antas en stimulanseffekt föreligga automatiskt för alla kategorier av stöd som beviljas små och medelstora företag.
- 132. För alla andra stödmottagande projekt kommer kommissionen att kräva att den anmälade medlemsstaten påvisar en stimulanseffekt.

⁴⁰ Det kan särskilt vara fråga om system för utsläppshandel som gäller utsläpp av koldioxid i samband med översynen av direktiv 2003/87/EG.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

133. För att visa att det föreligger en stimulanseffekt skall den berörda medlemsstaten informera om vad stödmottagarna hade gjort utan stöd (det kontrafaktiska scenariot) och varför det miljövänligare alternativet inte hade valts i en kontrafaktisk situation. Medlemsstaterna bör framför allt förklara varför stödmottagarna inte skulle ha bedrivit den understödda verksamheten om de inte hade fått stöd.
134. Nya investeringar som gynnar miljön kan ha andra egenskaper som utöver deras miljövärde gör dem ekonomiskt attraktiva för privata företag. Följande typer av fördelar som inte är direkt relaterade till miljömålet kan särskiljas.
- a) Lägre kostnader per tillverkad enhet jämfört med de gamla anordningarna. Detta omfattar användning av material, energisparande, ökad produktivitet och eventuella andra kostnadsbesparingar. Det betyder att det kan vara möjligt att på ett lönsamt sätt sänka priset på produkten eller öka intäkterna.
 - b) Innovativa inslag som förbättrar produktens kvalitet. Sådana innovativa inslag kan göra det möjligt att särskilja produkten från konkurrerande produkter på grund av dess kvalitet, och därmed kan priset på produkten höjas.
 - c) En allmän ”miljöprofil” kan i sig ha ett marknadsföringsvärde som leder till större efterfrågan och i förlängningen till större marknadsandelar eller en möjlighet att höja priserna.
 - d) Att en produkt uppges vara tillverkad med en miljövänlig metod kan göra det möjligt för tillverkaren att få ut ett högre pris för en produkt som tillverkats på ett miljövänligt sätt än för en likadan produkt som tillverkats på konventionellt sätt.
 - e) Beredvillighet att följa normer som väntas införas och bli obligatoriska i framtiden, vilket innebär att företaget undviker kostnader i framtiden och eventuellt får en fördel av att ha varit föregångare.
135. Medlemsstaterna kan hänvisa till de kriterier som nämns ovan och till eventuella andra relevanta kriterier för att visa att den understödda verksamheten inte har några inneboende fördelar som skulle göra den tillräckligt attraktiv för de berörda företagen utan stöd.

3.3. Förenlighet mellan stöd och den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 b i EG-fördraget

136. Stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse som är en prioritering ur miljösynpunkt kan anses vara förenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 b i EG-fördraget om följande villkor är uppfyllda:
- (a) Förslaget till stöd avser ett projekt som är specifikt och där villkoren för genomförandet är tydligt definierade, även avseende deltagare, syften och effekter samt sättet att uppnå de syften och effekter som eftersträvas. Kommissionen kan också behandla en grupp projekt som ett samlat projekt.
 - (b) Projektet skall vara av gemensamt europeiskt intresse: Projektet skall på ett konkret, föredömligt och påvisbart sätt bidra till gemenskapsintresset på miljöskyddsområdet, t.ex. genom att vara av stor vikt för EU:s miljöstrategi. De fördelar som uppnås genom syftet med projektet får inte vara begränsade till den eller de medlemsstater som genomför det, utan skall komma hela gemenskapen till

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

godo. Projektet skall på ett betydande sätt bidra till att gemenskapsmålen uppnås. Att projektet genomförs av företag i olika medlemsstater är inte tillräckligt.

(c) Stödet är nödvändigt och en drivkraft för att genomföra projektet, som måste ha en hög risknivå.

(d) Projektet är mycket viktigt med avseende på volymen: det måste ha en betydande omfattning och ge betydande miljöeffekter.

137. För att kommissionen skall kunna göra en ordentlig utvärdering av sådana projekt måste det gemensamma europeiska intresset påvisas genom praktiska exempel. Det måste t.ex. visas att projektet möjliggör betydande framsteg i arbetet med att nå specifika miljömål på gemenskapsnivå.

138. Kommissionen kommer att vara mer positivt inställd till anmälda projekt om stödmottagaren ger ett eget betydande bidrag till projektet. Den kommer också att ha en positivare inställning till anmälda projekt som omfattar företag från ett stort antal medlemsstater.

139. Om stödet anses vara förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 b i EG-fördraget, kan kommissionen godkänna större stödbelopp än vad som tillåts i dessa riktlinjer.

4. STÖDETS FÖRENLIGHET MED DEN GEMENSAMMA MARKNADEN MOT BAKGRUND AV EN DETALJERAD BEDÖMNING

4.1. Åtgärder som skall detaljgranskas

140. För att kommissionen skall kunna göra en ingående utvärdering av hur större stödbelopp beviljas inom ramen för godkända stödordningar och avgöra om sådant stöd är förenligt med den gemensamma marknaden, skall medlemsstaterna förhandsanmäla varje enskilt investerings- eller driftstöd som beviljats enligt en godkänd stödordning eller individuellt om stödet uppfyller följande villkor.

a) **I fråga om åtgärder som omfattas av en förordning om gruppundantag:** Alla ärenden som anmälts till kommissionen på grund av *en skyldighet att anmäla stöd individuellt* i enlighet med förordningen om gruppundantag.

b) **För enskilda åtgärder som omfattas av dessa riktlinjer:** I följande fall:

- i. Investeringsstöd: Om stödbeloppet överstiger 5 miljoner euro för ett företag (även om det är en del av en godkänd stödordning)
- ii. Driftstöd till energisparande: Om stödbeloppet överstiger 5 miljoner euro per företag under fem år.
- iii. Driftstöd för produktion av förnybar energi och/eller kraftvärmeproduktion av förnybar värme: Om stödet ges till anläggningar för produktion av el från förnybara energikällor där den åtföljande kapaciteten att producera el från förnybara energikällor överstiger 100 MW.
- iv. Driftstöd för produktion av biobränsle: Om stödet ges till anläggningar för produktion av biobränsle där produktionen överstiger 100 000 ton per år.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

- v. Driftstöd för kraftvärme: Om stöd ges till kraftvärmeanläggningar där kapaciteten att producera el från kraftvärme överstiger 200 MW. Stöd till värmeproduktion via kraftvärme kommer att bedömas mot bakgrund av en anmälan som grundar sig på elproduktionskapacitet.
 - vi. Driftstöd i form av nedsättning av eller befrielse från energiskatt i sådana fall där den skatt som företaget faktiskt betalar efter nedsättningen understiger gemenskapens miniminivå eller där skatterna i fråga inte är harmoniserade på gemenskapsnivå: För stödmottagare med en elförbrukning på mer än 70 GWh per år eller en gasförbrukning på mer än 4 500 000 GJ per år.
141. Medlemsstaterna kan bevilja driftstöd för nya anläggningar för produktion av förnybar energi, beräknat på grundval av de externa kostnader som undvikits. Dessa kostnader är extra miljökostnader som samhället måste bära om samma mängd energi hade producerats vid en anläggning som drivs med konventionell energi. Dessa kostnader skall beräknas på grundval av skillnaden mellan de externa kostnader som åsamkats och inte betalats av producenterna av förnybar energi å ena sidan och de externa kostnader som åsamkats och inte betalats av producenterna av icke förnybar energi å andra sidan. För att utföra dessa beräkningar måste medlemsstaten använda en internationellt erkänd beräkningsmetod som kommissionen har godkänt. Medlemsstaten skall bland annat översända en motiverad och kvantifierad jämförande kostnadsanalys tillsammans med en utvärdering av konkurrerande energiproducenters externa kostnader för att visa att stödet verkligen utgör en kompensation för de externa kostnader som undvikits.
- I alla händelser måste det stödbelopp som beviljas producenter och som överstiger det stödbelopp som är resultatet av alternativ 1 för driftstöd för förnybara energikällor återinvesteras i förnybara energikällor av företagen.
142. Detaljgranskningen är en proportionerlig bedömning beroende på fallets potential att snedvrida konkurrensen. Att en detaljgranskning utförs behöver inte betyda att ett formellt granskningsförfarande måste inledas, även om detta kan vara fallet för vissa åtgärder.
143. Under förutsättning att medlemsstaterna samarbetar fullt ut och i rimlig tid tillhandahåller adekvat information kommer kommissionen att göra sitt bästa för att genomföra granskningen inom skälig tid. Medlemsstaterna uppmanas lämna all information de anser vara till nytta för en bedömning av ärendet. Medlemsstaterna kan i synnerhet stödja sig på utvärderingar av tidigare statliga stödordningar eller stödåtgärder, konsekvensbedömningar som gjorts av den beviljande myndigheten och andra miljöskyddsrelaterade studier.

4.2. Kriterier för ekonomisk bedömning av enskilda ärenden

144. Detaljgranskningen kommer att utföras med följande positiva och negativa faktorer som anges i punkterna 4.2.1 och 4.2.2 som underlag, vilka kommer att användas **utöver** de kriterier som anges i kapitel 3.

4.2.1. Gynnsamma effekter av stödet

145. Det faktum att stödet sporrar företag att bedriva miljöskydd som annars inte hade blivit verklighet är den viktigaste gynnsamma effekten som skall bedömas när stödets förenlighet skall utvärderas.

4.2.1.1. Förekomsten av ett marknadsmisslyckande

146. Kommissionen ifrågasätter i regel inte att det förekommer negativa externa effekter i samband med miljöskydd, utan kontrollerar om det statliga stödet har en betydande inverkan på miljöskyddet. I det här sammanhanget kommer kommissionen att fästa särskild uppmärksamhet vid åtgärdens (mätbara) förväntade bidrag till miljöskyddet och den miljöskyddsnivå som eftersträvas jämfört med befintliga gemenskapsnormer eller andra medlemsstater.
147. För att kunna bedöma de positiva effekterna för miljön av stöd i form av nedsättning eller befrielse från skatt kommer kommissionen att analysera motprestationen för sådan nedsättning eller befrielse och särskilt beakta följande faktorer:
- En detaljerad redogörelse för den miljömässiga motprestationen för nedsättning av eller befrielse från skatt.
 - Hur stor andel av miljöskatten som betalas av stödmottagaren, även efter skattenedsättning och sett mot bakgrund av mätbara miljöfördelar i form av mindre föroreningar. Om stödmottagaren betalar en betydande del av skatten efter nedsättningen kan det bidra till miljöskyddet.
 - Motprestationens mätbara miljöfördelar i form av minskade föroreningar.
 - Tidsperspektiv när det gäller väntade miljöfördelar.
148. Kommissionen kommer också att undersöka de faktorer som kan motivera stöd för anpassning till nationella normer som går längre än gemenskapsnormerna eller befrielse från eller nedsättning av miljöskatter. Kommissionen kommer främst att beakta var stödmottagarens viktigaste konkurrenter finns och av vilket slag de är, vilka kostnader genomförandet av den nationella normen (skatteordningar respektive system för handel med utsläppsrätter) innebär för stödmottagaren om inget stöd ges, och en jämförelse av kostnaderna för dessa normer för de viktigaste konkurrenterna till stödmottagaren.

4.2.1.2. Lämpligt instrument

149. Huruvida statligt stöd är ett lämpligt instrument för att nå miljöskyddsmålet är ett viktigt inslag i avvägningstestet, eftersom samma resultat kan nås med mindre snedvridande medel och eftersom statligt stöd kan strida mot principen om att förorenaren betalar.
150. När kommissionen analyserar om stödet är förenligt med gemenskapsreglerna kommer den att ta särskild hänsyn till en eventuell konsekvensbedömning av den föreslagna åtgärden som medlemsstaten eventuellt har gjort, också om andra alternativ än statligt stöd har övervägts, och att ta hänsyn till försäkringar om att principen om att förorenaren betalar kommer att följas.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

4.2.1.3. Stimulerande effekt och stödets nödvändighet

151. Statligt stöd måste alltid ha en stimulanseffekt, dvs. det måste leda till att mottagaren ändrar sitt agerande för att höja nivån på miljöskyddet när det gäller omfattning eller tempo. Stöd kan inte anses vara nödvändigt enbart därför att miljöskyddsnivån höjs. Fördelarna med nya investeringar eller produktionsmetoder är i regel inte begränsade till deras miljöeffekter (se avsnitt 3.2).
152. Förutom den beräkning av extra kostnader som skisseras i kapitel 3 tar kommissionen hänsyn till följande faktorer i sin analys:
- a) **Väntad förändring:** Minst en av följande förändringar skall visas, med beaktande av ett företags normala agerande i den berörda sektorn:
 - i) *Ökad räckvidd:* Minskning av en specifik typ av förorening som inte skulle minska utan stöd.
 - ii) *Ökad omfattning:* Minskning av en specifik typ av förorening i större omfattning tack vare stödet.
 - iii) *Ökat tempo:* Minskningen av en förorening börjar tidigare tack vare stödet.
 - b) **Produktionsfördelar:** Om det finns andra fördelar som sammanhänger med investeringen i form av ökad kapacitet, ökad produktivitet, större kostnadsminskningar eller högre kvalitet är stimulanseffekten vanligtvis svagare.
 - c) **Imagefördelar:** Indikationer på att företaget eller den berörda sektorn kan dra nytta av fördelar som sammanhänger med en bättre ”miljöimage” försvagar i regel stimulanseffekten.
 - d) **Fördelar som sammanhänger med att en tillverkningsmetod kan betecknas som miljövänlig:** Om företag inom den berörda branschen/sektorn kan särskilja miljövänliga produkter från konventionella produkter och därmed sätta högre priser på de miljövänliga produkterna har stödet vanligen en svagare stimulanseffekt.
 - e) Eventuella framtida obligatoriska normer: Om förhandlingar förs på gemenskapsnivå om att införa (strängare) obligatoriska normer som den berörda åtgärden har till syfte att uppnå är stödets stimulanseffekt i regel svagare.
 - f) **Riskenivå:** Finns det en särskilt stor risk för att investeringen blir mindre produktiv än väntat har stödet i allmänhet en starkare stimulanseffekt.
 - g) **Lönsamhetsnivå:** Om åtgärdens lönsamhetsnivå är negativ under den period inom vilken investeringen avskrivs eller driftstödet är avsett att gälla har stödet vanligen en stimulanseffekt, om alla fördelar och risker som nämns i denna punkt beaktas.
153. Kommissionen kommer att kontrollera att stödmottagaren skulle ha påverkats avsevärt och inte kunnat betala de kostnader som ett omedelbart genomförande av nationella normer eller miljöskatter hade medfört.
154. För att bedöma stimulanseffekten av ett stöd som ges i form av nedsättning eller befrielse från skatt kommer kommissionen att analysera om det berörda stödet

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

kommer att påverka företag att vidta åtgärder till förmån för miljöskydd, t.ex. i form av avtal med den berörda staten.

4.2.1.4. Stödets proportionalitet

155. Medlemsstaten skall bevisa att stödet är nödvändigt, att stödbeloppet begränsas till det minsta möjliga och att urvalsprocessen är proportionell. I sin analys kommer kommissionen främst att beakta följande:
- a) **Urvalsprocess:** urvalsprocessen bör genomföras på ett icke-diskriminerande, överskådligt och öppet sätt, utan att i onödan utesluta företag som kan konkurrera med projekt som siktar mot samma miljömål. Urvalsprocessen bör leda till att sådana stödmottagare väljs som kan sträva mot samma miljömål med hjälp av det lägsta stödbeloppet eller på det mest kostnadseffektiva sättet.
 - b) **Stödet skall begränsas till vad som är absolut nödvändigt:** Medlemsstaterna skall visa att den stödnivå som är kopplad till beräkningen av extra kostnader i kapitel 3 inte leder till ett stödbelopp som överstiger den förväntade bristen på lönsamhet när man beaktar alla fördelar och risker som nämns i 4.2.1.3.
156. När det är fråga om stöd i form av nedsättning av eller befrielse från miljöskatter kommer kommissionen att kontrollera att de kriterier och villkor som tillämpas av medlemsstaterna står i proportion till den särskilda situation stödmottagaren befinner sig i. Kommissionen kommer framför allt att beakta följande omständigheter:
- a) Analys av motprestationen för skattebefrielser och skattenedsättningar:
 - i. När det gäller skattenedsättningar kan stödet anses vara proportionellt om företaget faktiskt betalar en stor del av skatten, och därför kanske det inte behövs några ytterligare åtgärder med tanke på snedvridningen av konkurrensen.
 - ii. Fastställande av ytterligare åtgärder som företagen vidtar:
 - Kostnaderna för åtgärder som företag vidtar för att nå målen i ingångna avtal skall jämföras med kostnaderna för investeringar som annars skulle göras och med beaktande av fördelar som uppnås i detta sammanhang.
 - I avtalen skall anges vilken av de identifierade investeringarna som skall genomföras samt tidtabellen för den.
 - Medlemsstaten måste se till att avtalen övervakas på ett oberoende, strikt och lämpligt sätt och att de ses över minst vart tredje år med beaktande av den tekniska utvecklingen och utvecklingen på andra områden.
 - Avtalen måste föreskriva effektiva sanktioner om stödmottagaren inte uppfyller villkoren.
 - Medlemsstaten måste se till att befrielser och avtal utvärderas inom fem år.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

- b) Växelverkan mellan gemenskapens system för handel med utsläppsrätter och en skatt på växthusgaser, om båda tillämpas samtidigt.
- c) Det totala skattebelopp som skall betalas om stöd inte ges samt dess andel av omsättningen.

4.2.2. *Analys av snedvridningen av konkurrens och handel*

- 157. När kommissionen bedömer de negativa effekterna av stödet kommer den att fokusera sin analys av snedvridningen av konkurrensen på miljöstödet förutsebara effekter på konkurrensen mellan företag på de produktmarknader som påverkas⁴¹.
- 158. Om stödet är proportionellt är det sannolikt att stödets negativa effekt är begränsad, särskilt om alla fördelar för företaget har beaktats i beräkningen av de extra investerings- eller driftskostnaderna. Ett företag som drivs i vinstsyfte höjer i regel nivån på miljöskyddet utöver de obligatoriska kraven endast om det anser att det åtminstone marginellt ger företaget en fördel av något slag.
- 159. De negativa effekterna av ett stöd som ges i form av en skattenedsättning eller skattebefrielse har sin grund i de minskade kostnaderna för stödmottagarna på grund av lägre skattenivåer. Om kostnaderna för motprestationen för en nedsättning eller befrielse är mycket höga kan kostnadsfördelarna anses vara begränsade. Även i det fallet kan stödet dock ha en negativ effekt, t.ex. genom att upprätthålla driften i ett ineffektivt företag, eftersom det kan förväntas av ett effektivt företag att det skall kunna anpassa sina produktionsmetoder till de miljökrav som ligger till grund för skatten. Dessutom kan stödet få negativa effekter på indirekt påverkade produktmarknader som kompletterar den direkt påverkade marknaden, där stödet inverkar i första hand, eftersom det kan sänka produktionskostnaderna för stödmottagaren eller hindra nya konkurrenter från att komma in på marknaden.

**4.2.2.1. Dynamisk stimulans/undanträngning av privata investerare
("crowding out")**

- 160. Statligt stöd till miljöskydd kan leda till att stödmottagare avstår från att investera i miljövänlig teknik som går längre än de lagstadgade normerna och helt enkelt väntar på att staten skall ingripa.
- 161. I sin analys kommer kommissionen främst att beakta följande:
 - a) **Stödbelopp:** Ju större stödbeloppet är desto större är sannolikheten för att stödet kan användas till att snedvrider konkurrensen. Det gäller i synnerhet fall där stödbeloppet är stort jämfört med stödmottagarens allmänna verksamhet.
 - b) **Upprepat stöd:** Om ett företag får stöd upprepade gånger är det mer sannolikt att dynamiska incitament snedvrids.

⁴¹ Vissa marknader kan påverkas av stödet därför att effekten av stödet kanske inte begränsas till den marknad som motsvarar den understödda verksamheten, utan sprider sig till andra marknader som är sammanlänkade med denna marknad därför att de utgör ett tidigare eller senare marknadsled eller en kompletterande marknad, eller om stödmottagaren redan är närvarande eller kanske kommer in på marknaden inom en snar framtid.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

- c) **Stödets varaktighet:** Om driftstöd beviljas för en längre period är det mer sannolikt att konkurrensen snedvrids.
- d) **Gradvis minskande stöd:** Om ett driftstöd minskas successivt har företaget en drivkraft att förbättra effektiviteten. Därför kommer snedvridningen av dynamiska incitament så småningom att minska.
- e) **Beredvillighet att uppfylla framtida normer:** Om stödet gör det möjligt för det berörda företaget att uppfylla nya gemenskapsnormer som förväntas antas inom en överskådlig framtid kommer den investering för vilken stöd beviljats att minska kostnaderna för investeringar som företaget i alla händelser hade varit tvunget att göra.
- f) **De lagstadgade normernas eller beskattningens nivå i förhållande till miljömålen:** Ju lindrigare de lagstadgade normerna är desto större är risken för att stöd för att gå längre än de obligatoriska kraven inte behövs och att det tränger ut investeringar eller används på ett sätt som snedvrider dynamiska incitament.
- g) **Risken för korssubventionering:** Om ett företag tillverkar en mängd olika produkter eller tillverkar samma produkt dels i en konventionell process, dels i en miljövänlig sådan, är risken för korssubventionering större.
- h) **Teknisk neutralitet:** Om en åtgärd fokuserar på en enda teknik är risken större för att de dynamiska incitamenten snedvrids.

4.2.2.2. Upprätthållande av driften i ineffektiva företag

162. Statligt stöd till miljöskydd kan motiveras som en övergångsmekanism på väg mot en fullständig tilldelning av negativa externa miljöeffekter. Det bör inte användas till att i onödan ge stöd till företag som på grund av sin dåliga effektivitet inte kan anpassa sig till miljövänligare normer och teknik.
163. I sin analys kommer kommissionen främst att beakta följande:
- a) **Stödmottagarnas art och beskaffenhet:** Om stödmottagaren har en relativt låg produktivitetsnivå och har en svag ekonomisk ställning är det mer sannolikt att stödet bidrar till att på ett konstgjort sätt hålla företaget kvar på marknaden.
 - b) **Överkapacitet inom den sektor som stödet avser:** Inom sektorer där det råder överkapacitet finns det en risk för att investeringsstöd vidmakthåller överkapaciteten och bevarar ineffektiva marknadsstrukturer.
 - c) **Normalt agerande inom den sektor som stödet avser:** Om andra företag inom sektorn har nått samma miljöskyddsnivå utan stöd är det mer sannolikt att stödet kommer att hålla kvar ineffektiva företag på marknaden.
 - d) **Nivån på obligatoriska normer:** Om det inte finns några normer eller om de obligatoriska normerna är relativt lindriga jämfört med miljöskyddets verkliga nivå finns det en större risk för att stödet kommer att ge upphov till eller bevara ineffektivitet.
 - e) **Stödets varaktighet:** Ju längre stödet varar desto större är risken för att stödet håller ineffektiva företag kvar på marknaden.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

- f) Investeringskostnader eller stödbelopp i form av nedsättning av eller befrielse från skatt i förhållande till stödmottagarens omsättning: Ju högre kostnaderna eller stödbeloppet är i förhållande till stödmottagarens verksamhet desto mer sannolikt är det att stödet leder till ineffektivitet.

4.2.2.3. Marknadsstyrka/utestängande beteende

164. Innan kommissionen beviljar stödet kommer den att bedöma den berörda stödmottagarens marknadsstyrka och den förändring av marknadsstyrkan som stödet kan väntas leda till. Stöd till miljöskydd som ges till en stödmottagare med betydande marknadsstyrka kan denne stödmottagare använda till att stärka eller upprätthålla sin marknadsstyrka genom att differentiera sina produkter ytterligare eller utestänga konkurrenter. Kommissionen kommer förmodligen inte att konstatera konkurrensproblem som sammanhänger med marknadsstyrka på marknader där de enskilda stödmottagarna har en marknadsandel på mindre än 25 % och på marknader där marknadskoncentrationen ligger under 2000 mätt med Herfindahl-Hirschman-indexet (HHI).
165. I sin analys kommer kommissionen främst att beakta följande:
- a) **Stödmottagarens marknadsstyrka och marknadsstruktur:** Om stödmottagaren redan har en dominerande ställning på den berörda marknaden⁴², kan stödåtgärden stärka dominansen genom att ytterligare försvaga det konkurrensstryck som konkurrenterna kan utsätta det stödmottagande företaget för.
 - b) **Nya aktörer på marknaden:** Om stödet avser produktmarknader eller teknik som konkurrerar med produkter avseende vilka stödmottagaren har en etablerad ställning och marknadsstyrka, kan stödet användas strategiskt till att hindra nya aktörer från att komma in på marknaden eller hindra en övergång till miljövänligare produkter som konkurrenter erbjuder.
 - c) **Produktdifferentiering och prisdiskriminering:** Stödet kan ha den negativa effekten att stödmottagaren lättare kan ägna sig åt produktdifferentiering och prisdiskriminering till skada för konsumenterna.
 - d) **Köparstyrka:** Ett företags marknadsstyrka kan begränsas av köparnas position på marknaden. Närvaron av starka köpare kan motverka en konstaterad marknadsstyrka, om det är troligt att köparna strävar efter att bevara tillräcklig konkurrens på marknaden.
 - e) **Urvalsprocess:** Kommissionen kommer att slå ner på stödåtgärder som gör att företag med marknadsstyrka kan påverka urvalsprocessen, till exempel genom att de har rätt att rekommendera företag vid urvalet eller påverka miljöprojektet så att alternativa projekt missgynnas utan välgrundade skäl.

⁴² Vissa marknader kan påverkas av stödet därför att effekten av stödet kanske inte begränsas till den marknad som motsvarar den understödda verksamheten, utan sprider sig till andra marknader som är sammanlänkade med denna marknad därför att de utgör ett tidigare eller senare marknadsled eller en kompletterande marknad, eller om stödmottagaren redan är närvarande eller kanske kommer in på marknaden inom en snar framtid.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

- f) **Konkurrensvillkor på de berörda marknaderna och vikten av priskonkurrens mellan de olika konkurrenterna:** Ju mer konkurrens grundar sig på pris desto större är risken för att den påverkas av stöd som ges i form av nedsättning av eller befrielse från skatt. Om produkterna däremot är kraftigt differentierade och konkurrensen inte primärt grundar sig på pris är det sannolikt att stöd som ges i form av nedsättning av eller befrielse från skatt får en svagare effekt.

4.2.2.4. Påverkan på handel och utflyttning av verksamhet

166. Statligt stöd till miljöskydd kan leda till att vissa områden drar nytta av förmånligare produktionsvillkor, särskilt på grund av relativt sett lägre produktionskostnader tack vare stödet eller på grund av att högre produktionsnormer uppnås tack vare stödet. Det kan leda till att företag förlägger verksamhet till stödområdena eller att handelsflöden förskjuts mot stödområdet.

4.2.3. Avvägning och beslut

167. Mot bakgrund av dessa positiva och negativa faktorer kommer kommissionen att göra en avvägning av vilka effekter åtgärden får och fattar beslut om de uppkomna snedvridningarna kommer att påverka handelsvillkoren i sådan utsträckning att gemenskapens intressen motverkas.
168. Kommissionen kan välja att inte göra några invändningar mot den anmälda stödåtgärden utan att använda sig av det formella granskningsförfarandet eller, i enlighet med det formella granskningsförfarandet i artikel 6 i förordning (EG) nr 659/1999⁴³, besluta att avsluta förfarandet i enlighet med artikel 7 i den förordningen. Om kommissionen fattar ett villkorligt beslut i den mening som avses i artikel 7.4 i den förordningen, kan den t.ex. överväga att ställa följande villkor, som måste vara proportionerliga och dämpa de snedvridningar eller den påverkan på handeln som uppkommer:
- a) Lägre stödnivåer än de högsta nivåer som tillåts i kapitel 3, eller en mindre skattenedsättning.
 - b) Separata konton för att undvika korssubventionering från en marknad till en annan, om stödmottagaren har verksamhet på flera marknader.
 - c) Ytterligare krav för att höja miljöeffekten av de avtal som ingås som motprestation för skattenedsättningen.
 - d) Ingen diskriminering av andra tänkbara stödmottagare (minskad selektivitet).

⁴³ Rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget (EGT L 83, 27.3.1999, s. 1).

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

5. KUMULERING

169. De stödtak som anges i dessa riktlinjer skall gälla oberoende av om stödet till ett visst projekt finansieras direkt med statliga medel eller delfinansieras av gemenskapen.
170. De stöd som godkänts genom tillämpning av dessa riktlinjer får varken kumuleras med annat statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i fördraget eller med annan gemenskapsfinansiering, om en sådan kumulering leder till en stödnivå som är högre än den som anges i dessa riktlinjer. Om den utgift som är berättigad till stöd för miljöskydd även berättigar till stöd för andra syften, skall den gemensamma delen dock bedömas efter de mest gynnsamma taken enligt tillämpliga regler.
171. Stöd till miljöskydd får inte kumuleras med stöd av mindre betydelse avseende samma stödberättigande kostnader, om en sådan kumulering skulle medföra en stödnivå som överstiger den högsta tillåtna stödnivån enligt dessa riktlinjer.

6. SLUTBESTÄMMELSER

6.1. Rapportering och övervakning

6.1.1. Årliga rapporter

172. I enlighet med förordning (EG) nr 659/1999⁴⁴ och förordning (EG) nr 794/2004⁴⁵ skall medlemsstaterna lämna in årliga rapporter till kommissionen.
173. Utöver de krav som fastställs i dessa förordningar skall de årliga rapporterna om stöd till miljöskydd innehålla följande information i fråga om varje åtgärd, inklusive information om stöd under en godkänd stödordning:
- Stödmottagarens namn.
 - Stödbelopp per stödmottagare.
 - Stödnivå.
 - Redogörelse för åtgärdens syfte och vilken typ av miljöskydd den skall främja.
 - Sektorer inom vilka projekten genomförs.
174. När det gäller skattestöd måste medlemsstaterna tillhandahålla en förteckning över de stödmottagare som har tagit emot en årlig skattelättnad som överstiger 200 000 euro.
175. När det gäller stöd som beviljats stora företag enligt en godkänd stödordning måste medlemsstaterna i den årliga rapporten ange vilken stimulanseffekt stödet haft, vilket i första hand skall ske genom användning av de indikatorer och kriterier som det hänvisas till i kapitel 4.
176. Årsrapporterna offentliggörs på kommissionens webbplats.

⁴⁴ Rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget (EGT L 83, 27.3.1999, s. 1).

⁴⁵ Kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av 21 april 2004 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget (EUT L 140, 30.4.2004, s. 1).

6.1.2. Tillgång till stödordningarnas fullständiga text

177. Kommissionen anser att det behövs ytterligare åtgärder för att förbättra öppenheten kring statligt stöd i gemenskapen. Framförallt verkar det nödvändigt att se till att medlemsstaterna, de ekonomiska aktörerna, de berörda parterna och kommissionen på ett enkelt sätt kan få tillgång till den fullständiga texten till samtliga tillämpliga miljöstödsordningar.
178. Detta kan lätt uppnås genom att länkade webbplatser införs. När kommissionen granskar miljöstödsordningar kommer den därför alltid att kräva att den berörda medlemsstaten offentliggör den fullständiga texten till slutliga stödordningar på Internet och att kommissionen underrättas om Internetadressen. Stödordningen får inte tillämpas innan uppgifterna har offentliggjorts på Internet.
179. Medlemsstaterna skall se till att detaljerade register förs över allt stöd som ges för miljöåtgärder. Sådana register, som skall innehålla alla uppgifter som krävs för att fastställa att de stödberättigande kostnaderna och den högsta tillåtna stödnivån iakttagits, skall bevaras i tio år från den dag då stödet beviljas och ges till kommissionen på begäran.

Kommissionen kommer att begära att medlemsstaterna lämnar denna information så att den kan göra en utvärdering av de här riktlinjerna fyra år efter det att de trädde i kraft.⁴⁶

6.2. Lämpliga åtgärder

180. Kommissionen lämnar härmed, mot bakgrund av artikel 88.1 i EG-fördraget, medlemsstaterna förslag till följande lämpliga åtgärder när det gäller deras respektive befintliga miljöstödsordningar:

För att efterleva dessa riktlinjer bör medlemsstaterna vid behov ändra stödordningarna i enlighet med dessa riktlinjer inom tolv månader efter det att de har trätt i kraft. Detta gäller dock inte följande undantag:

 - i. Det nya tröskelvärdet för stora enskilda projekt kommer att tillämpas från och med den dag då dessa riktlinjer träder i kraft.
 - ii. Skyldigheten att avge mer detaljerade årsrapporter kommer att gälla stöd som ges enligt befintliga stödordningar efter sex månader efter det att dessa riktlinjer har trätt i kraft.
181. Medlemsstaterna uppmanas ge sitt uttryckliga och ovillkorliga samtycke till de föreslagna åtgärderna inom två månader efter offentliggörandet av dessa riktlinjer i *Europeiska unionens officiella tidning*. Om svar uteblir kommer kommissionen att anta att medlemsstaten i fråga inte samtycker till de föreslagna åtgärderna.

⁴⁶ I det sammanhanget kan medlemsstater vilja stödja kommissionen genom att bidra med sina egna efterhandsbedömningar av stödordningar och enskilda åtgärder.

6.3. Ikraftträdande, giltighet och översyn

182. Dessa riktlinjer träder i kraft den 1 januari 2008 eller, om de inte har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* före den dagen, den första dagen efter att ha offentliggjorts där, och ersätter gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön av den 3 februari 2001 (2001/C 37/03).
183. Dessa riktlinjer skall tillämpas till och med den 31 december 2014. Kommissionen kan, efter samråd med medlemsstaterna, ändra riktlinjerna före den 31 december 2007, om det finns väsentliga skäl som sammanhänger med konkurrens- eller miljöpolitiken, eller för att beakta gemenskapens politik på andra områden eller internationella åtaganden. Sådana ändringar kan vara nödvändiga särskilt med tanke på framtida internationella avtal på klimatförändringsområdet och den framtida EU-lagstiftningen om klimatförändringar. Fyra år efter offentliggörandet av dessa riktlinjer kommer kommissionen att göra en utvärdering av dem utifrån information om de faktiska förhållandena och resultatet av ett omfattande samråd som kommissionen genomfört framför allt på grundval av uppgifter från medlemsstaterna. Resultaten av utvärderingen kommer att göras tillgängliga för Europaparlamentet, Regionkommittén och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt för medlemsstaterna.
184. Från tidpunkten för offentliggörandet i *Europeiska unionens officiella tidning* kommer kommissionen att tillämpa dessa riktlinjer på alla anmälda stödprojekt den har att fatta beslut om, även om projekten anmälts före detta offentliggörande. Här ingår enskilda stöd som beviljats enligt godkända stödordningar och meddelats kommissionen i enlighet med ett krav på att sådant stöd skall anmälas individuellt.
185. I enlighet med kommissionens tillkännagivande om vilka regler som är tillämpliga för att avgöra om ett statligt stöd är olagligt⁴⁷ kommer kommissionen vid oanmält stöd att tillämpa
 - (a) dessa riktlinjer om stödet beviljades efter deras ikraftträdande.
 - (b) de riktlinjer som gällde när stödet beviljades i övriga fall.

⁴⁷ EGT C 119, 22.5.2002, s. 22.

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

BILAGA I

Tabell som visar de högsta tillåtna stödnivåerna för investeringsstöd som en del av de stödberättigande kostnaderna:

	Små företag	Medelstora företag	Stora företag
Stöd för att gå längre än gemenskapsnormerna eller förbättra miljöskyddet där det saknas gemenskapsnormer	50% 60% om miljöinnovation	40% 50% om miljöinnovation	30% 40% om miljöinnovation
Stöd till tidig anpassning till framtida gemenskapsnormer			
- mer än 3 år	25%	20%	-
- 1–3 år	20%	15%	
<i>Före den obligatoriska tidsfristen för införlivande</i>			
Stöd till avfallshantering	50%	40%	30%
Stöd till förnybar energi	70% 80% om det tillgodoser behoven för ett helt samhälle	60% 70% om det tillgodoser behoven för ett helt samhälle	50% 60% om det tillgodoser behoven för ett helt samhälle
Stöd till energisparande			
Stöd till kraftvärmeverk	70%	60%	50%
Stöd till fjärrvärme			
- som drivs med konventionell energi	60%	50%	40%
- som drivs med förnybar energi	70%	60%	50%

STAFF PAPER
PRELIMINARY DRAFT

<i>Stöd till återställande av förorenade områden</i>	100%	100%	100%
<i>Stöd till omlokalisering av företag</i>	60%	50%	40%